

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่ ตผ ๐๐๒๘/ ๑๓๕๐

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

เรียน กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

อ้างถึง หนังสือบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เลขที่ ทีโอที ชง./๒๑ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และหนังสือ
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เลขที่ ทีโอที บง./๑๒๖ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ของบริษัท
ทีโอที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้ส่งงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑
ธันวาคม ๒๕๖๐ ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อให้ตรวจสอบ นั้น

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักตรวจสอบการเงินที่ ๖ ได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุด
วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เสร็จแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางภัทรา โชว์ศรี)

ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบการเงินที่ ๖

โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๘๐๐๐ ต่อ ๒๔๐๖

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๕๗๙๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audit6@oag.go.th

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและหมายเหตุประกอบงบการเงินเฉพาะกิจการ รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นของเรื่องที่กำลังไต่สวนในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินรวมของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และฐานะการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะกิจการ และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ตามหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 20 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงยอดคงเหลือของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 72,495.47 ล้านบาท และ 72,153.40 ล้านบาท ตามลำดับ ได้รวมสินทรัพย์โครงข่าย 3G ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ มูลค่า 9,225.32 ล้านบาท และ 8,884.07 ล้านบาท ตามลำดับ ที่บริษัทได้เริ่มดำเนินการตามแผนการใช้ประโยชน์สินทรัพย์โครงข่าย 3G โดยได้มีการลงนามกับพันธมิตรทางธุรกิจ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561 โดยสัญญาจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มีนาคม 2561 ซึ่งจากการตรวจสอบแผนการใช้ประโยชน์สินทรัพย์โครงข่าย 3G พบว่า เนื่องจากสัญญาจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มีนาคม 2561 จึงเป็นเวลาที่บริษัทอยู่ในระหว่างดำเนินการให้เป็นไปตามแผนธุรกิจที่วางไว้ ดังนั้น ประมาณการกระแสเงินสดรับจากแผนธุรกิจข้างต้นจึงยังมี

ความไม่แน่นอน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงยังไม่สามารถพิจารณาความเหมาะสมของมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์โครงการ 3G ส่งผลให้ไม่สามารถระบุผลกระทบต้องบแสดงฐานะการเงินสำหรับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รวมถึงผลกระทบต้องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่อาจเกิดขึ้นหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์โครงการ 3G มีจำนวนน้อยกว่ามูลค่าตามบัญชี

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ได้รวมสินทรัพย์ที่บริษัทได้รับโอนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (2G) (สัญญาอนุญาต) จำนวน 9,753.53 ล้านบาท สัญญาอนุญาตดังกล่าวสิ้นสุดลงในวันที่ 30 กันยายน 2558 บริษัทได้ตรวจนับสินทรัพย์ที่รับโอนตามสัญญาอนุญาตทั่วประเทศ จากการตรวจนับพบว่ามีจำนวนสินทรัพย์แตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญ โดยฝ่ายบริหารอยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบ จึงยังไม่อาจอธิบายถึงสาเหตุของความแตกต่างได้ ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถตรวจสอบให้ได้หลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับมูลค่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จึงไม่สามารถระบุผลกระทบต้องบแสดงฐานะการเงินสำหรับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รวมถึงผลกระทบต้องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับรายการค่าเสื่อมราคา ขาดทุนจากการด้อยค่า และขาดทุนจากการตัดจำหน่ายของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

นอกจากนี้ฝ่ายบริหารของบริษัทอยู่ระหว่างการพิจารณาแผนการใช้สินทรัพย์โครงข่าย 2G ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับบริษัท ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากประโยชน์ในสินทรัพย์โครงข่าย 2G ตามที่ฝ่ายบริหารได้ดำเนินการอยู่จะมีจำนวนเท่าใด จนกว่าฝ่ายบริหารของบริษัทจะได้ข้อยุติถึงแนวทางในการหาประโยชน์ในสินทรัพย์โครงข่าย 2G ดังกล่าว ดังนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงไม่สามารถระบุผลกระทบต้องบแสดงฐานะการเงินสำหรับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รวมถึงผลกระทบต้องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับรายการต้นทุนการให้บริการที่อาจเกิดขึ้นหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์โครงข่าย 2G มีจำนวนน้อยกว่ามูลค่าตามบัญชี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัท ตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้

1. หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการปรับโครงสร้างบริษัท ซึ่งระบุว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) จัดตั้งบริษัท โครงข่ายบรอดแบนด์แห่งชาติ จำกัด (National Broadband network : NBN Co) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) จัดตั้งบริษัท โครงข่ายระหว่างประเทศและศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต จำกัด (Neutral Gateway & Data Center: NGDC Co) ตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอ บริษัทจึงได้ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท NBN Co ต่อกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2560 ด้วยทุนจดทะเบียน 20.00 ล้านบาท โดยบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.9985 แล้วจะปรับสัดส่วนการถือครองหุ้นภายหลังการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่บริษัทโอนไป โดยคณะกรรมการบริษัทมีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 และผู้ถือหุ้นมีมติเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2561 เห็นชอบให้โอนสินทรัพย์ให้ NBN Co และ NGDC Co

บริษัทได้จัดทำแผนธุรกิจภายหลังจากที่มีการโอนสินทรัพย์และพนักงานไปยังบริษัท NBN Co และบริษัท NGDC Co ซึ่งผู้บริหารของบริษัทเชื่อมั่นว่าหากบริษัทได้ดำเนินงานตามแผนธุรกิจภายหลังการปรับโครงสร้างแล้ว จะส่งผลให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง หากไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้

2. หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 17 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย สำหรับ บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด จำนวนเงินลงทุนตามราคาทุน-สุทธิ จำนวน 890.39 ล้านบาท เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2560 บริษัทได้ยกเลิกสัญญาเช่าสินทรัพย์โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 ย่านความถี่ 2000 IMT(3G) กับบริษัทย่อย ขณะนี้บริษัทและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างร่วมพิจารณาแผนการใช้สินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม บริษัทประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนดังกล่าวแล้ว คาดว่าไม่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของเงินลงทุน เนื่องจากสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อย ประกอบด้วย เงินสด และลูกหนี้การค้า ที่ไม่มีความเสี่ยง

3. ตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 37 เรื่อง รายได้อื่น ที่แสดงในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ สำหรับงวด 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 3,129.64 ล้านบาท และ 3,157.71 ล้านบาท ตามลำดับ ได้รวมรายได้อื่นจากการโอนเงินประกันการใช้โทรศัพท์ จำนวน 1,216.10 ล้านบาท ที่เคยแสดงในบัญชีเงินประกันการใช้โทรศัพท์จำนวน 1,208.20 ล้านบาท และแสดงในบัญชีหนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวน 7.90 ล้านบาท และในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 28 เรื่อง เงินประกันการใช้โทรศัพท์ ที่ระบุว่าบริษัทได้โอนเงินประกันดังกล่าวเป็นรายได้อื่นในไตรมาส 4/2560 โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0511/63591 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2533 เรื่อง การโอนเงินประกันต่าง ๆ เข้าเป็นรายได้

การโอนเงินประกันจำนวน 1,216.10 ล้านบาทดังกล่าว ส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานปรากฏในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม และงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการ แสดงผลขาดทุนสุทธิลดลงเหลือเพียง 3,198.14 ล้านบาท และ 3,273.48 ล้านบาท ตามลำดับ

4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 44.1.1 เรื่อง หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นกรณีคดีสัญญาที่บริษัทเป็นจำเลย จำนวน 33,427.73 ล้านบาท

5. เหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 44.1.3 เรื่อง หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นกรณีค่าธรรมเนียมเลขหมาย โทรคมนาคมพิเศษ ที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกเก็บ จำนวน 656.51 ล้านบาท

6. เหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 45 เรื่อง ข้อพิพาทกรณีการเชื่อมต่อโครงข่าย ซึ่งยังไม่มีข้อยุติ

7. เหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 46 เรื่อง ข้อพิพาทกับบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) AIS กรณีบริษัทเป็นโจทก์ฟ้อง กรณีไม่ชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนรายได้จากการเชื่อมโยงโครงข่าย โทรคมนาคม จำนวน 36,741.73 ล้านบาท กรณีดำเนินการโอนย้ายลูกค้าจากระบบ AIS 900 MHz ไปยัง โครงข่าย 2100 MHz ของบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวอร์ค จำกัด (บริษัทในเครือ) ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่กฎหมายอนุญาตดำเนินการจำนวน 41,116.31 ล้านบาท และกรณีแก้ไขสัญญาอนุญาต ครั้งที่ 6 และครั้งที่ 7 จำนวน 62,773.95 ล้านบาท

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการหรือกับความรู้อื่นที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุป ได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่อง ดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ เหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดง ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

• สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทหรือบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

• ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ แสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

• ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของบริษัท ภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางภัทรา ไชว์ศรี)

ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน

(นางวารินทร์ ตูลาคูปต์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 6

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 22 พฤษภาคม 2561

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8	6,382,768,890	12,031,706,242	6,238,981,024	11,907,666,212
เงินฝากธนาคาร - โครงการเน็ตประชารัฐ	9	4,491,390,466	-	4,491,390,466	-
เงินลงทุนชั่วคราว	10	15,035,620,644	7,987,158,976	14,785,620,644	7,886,513,637
เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ - ส่วนที่ครบกำหนดภายในหนึ่งปี	11	22,595,344,474	24,529,067,298	22,595,344,474	24,529,067,298
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	12	7,054,733,545	8,796,224,207	7,054,879,710	8,783,859,725
เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน - ส่วนที่ครบกำหนดภายในหนึ่งปี	18	41,964,987	48,586,439	41,964,987	48,586,439
สินค้าและพัสดุคงเหลือ	13	591,794,243	480,721,734	591,756,218	480,553,670
ปรับมูลค่างานและหักล้างเงิน คส. - โครงการเน็ตประชารัฐ	14	1,840,508,740	-	1,840,508,740	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	15	2,698,803,301	2,974,815,146	2,746,100,301	2,963,324,160
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>60,732,929,290</u>	<u>56,848,280,042</u>	<u>60,386,546,564</u>	<u>56,599,571,141</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนเพื่อขาย	16	6,810,874,111	5,365,691,136	6,810,874,111	5,365,691,136
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	17	34,188,160	83,031,280	30,000,000	79,172,111
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	17	-	-	911,639,044	891,639,344
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	16	650,644,464	832,047,822	650,644,464	700,644,464
เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน	18	218,777,844	281,408,027	218,777,844	281,408,027
เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้	11	2,454,000,000	40,000,000	2,454,000,000	40,000,000
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	19	351,432,353	351,410,208	351,432,353	351,410,208
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	20	72,495,465,752	76,098,982,725	72,153,394,777	75,577,693,239
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน	21	2,322	5,873,165,217	2,322	5,873,165,217
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	22	2,333,543,509	2,631,747,549	2,333,087,687	2,631,243,211
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	23	1,102,346,561	1,391,349,481	1,099,462,199	1,389,167,561
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		116,076,584	126,576,059	116,076,584	126,576,059
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>86,567,351,660</u>	<u>93,075,709,534</u>	<u>87,129,391,385</u>	<u>93,308,110,607</u>
รวมสินทรัพย์		<u>147,300,280,950</u>	<u>149,923,989,576</u>	<u>147,515,937,949</u>	<u>149,907,681,748</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2560	2559	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	24	779,509,035	910,236,200	1,650,293,530	1,470,249,710
เจ้าหนี้การค้า - โครงการเน็ตประชารัฐ	25	1,725,319,670	-	1,725,319,670	-
เจ้าหนี้ตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้	26	14,150,238,162	14,810,976,923	14,150,238,162	14,810,976,923
เงินกู้ยืมระยะยาว - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	32.1	2,061,999,283	2,264,893,937	2,061,999,283	2,264,893,937
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	27	7,281,814,605	8,458,195,426	7,327,997,393	8,507,944,757
เงินประกันการใช้โทรศัพท์	28	433,707,255	1,643,697,418	433,707,255	1,643,697,418
รายได้รอดัดบัญชี - ส่วนที่รับรู้เป็นรายได้ภายในหนึ่งปี	31	-	472,450,249	-	472,450,249
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		-	14,300,559	-	-
เงินรับ - โครงการเน็ตประชารัฐ รอการรับรู้	29	4,491,517,177	-	4,491,517,177	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	30	3,088,637,909	2,750,045,311	3,009,964,386	2,682,075,872
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>34,012,743,096</u>	<u>31,324,796,023</u>	<u>34,851,036,856</u>	<u>31,852,288,866</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
รายได้รอดัดบัญชี	31	-	68,856,870	-	68,856,870
เงินกู้ยืมระยะยาว	32.1	4,647,761,572	6,709,760,855	4,647,761,572	6,709,760,855
หนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	33	6,685,161,163	6,667,472,009	6,666,551,194	6,652,703,243
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	32.2	1,936,843,994	1,936,843,994	1,936,843,994	1,936,843,994
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>13,269,766,729</u>	<u>15,382,933,728</u>	<u>13,251,156,760</u>	<u>15,368,164,962</u>
รวมหนี้สิน		<u>47,282,509,825</u>	<u>46,707,729,751</u>	<u>48,102,193,616</u>	<u>47,220,453,828</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงฐานะการเงิน
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	6,000,000,000	6,000,000,000	6,000,000,000	6,000,000,000
หุ้นที่ออกและชำระแล้ว				
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	6,000,000,000	6,000,000,000	6,000,000,000	6,000,000,000
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว	34	2,139,012,104	2,135,362,778	2,118,110,793
ยังไม่ได้จัดสรร		89,409,524,856	93,764,226,241	88,830,071,651
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	35	2,465,561,889	1,309,415,509	2,465,561,889
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท		100,014,098,849	103,209,004,528	99,413,744,333
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	36	3,672,276	7,255,297	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		100,017,771,125	103,216,259,825	99,413,744,333
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		147,300,280,950	149,923,989,576	147,515,937,949

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

พลเอก

(สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์)

ประธานกรรมการ

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

(นายมนต์ชัย หนูสง)

กรรมการผู้จัดการใหญ่

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้				
รายได้จากการให้บริการโทรคมนาคม	34,072,508,277	29,462,188,342	34,072,816,264	29,462,439,341
รายได้จากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน	435,333,301	1,090,209,111	435,333,301	1,090,209,111
รายได้จากส่วนแบ่งรายได้	1,028	5,876	1,028	5,876
รายได้ตัดบัญชีสินทรัพย์ที่รับมอบจาก การร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน	31 551,475,892	928,059,106	551,475,892	928,059,106
รายได้จากการให้บริการอื่น	7 787,306,350	549,746,833	792,062,955	549,708,555
รายได้อื่น	37 3,129,644,479	7,736,462,913	3,157,713,668	7,761,310,313
รวมรายได้	38,976,269,327	39,766,672,181	39,009,403,108	39,791,732,302
ค่าใช้จ่าย				
ต้นทุนการให้บริการ	7 23,548,907,627	23,327,997,360	23,570,788,388	23,355,882,950
ค่าเสื่อมราคาและขาดทุนจากการด้อยค่า - สินทรัพย์จากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน	21,40 217,936,024	2,776,250,580	217,936,024	2,776,250,580
ค่าใช้จ่ายในการขาย	7 1,359,629,348	1,407,297,132	1,378,005,572	1,421,704,071
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	7, 43.8 14,511,732,337	16,799,227,016	14,611,636,016	16,902,505,585
ค่าใช้จ่ายอื่น	3,320,825,660	65,298,741	3,308,212,582	15,925,400
ต้นทุนทางการเงิน	38 235,470,021	312,078,456	235,470,021	312,022,509
รวมค่าใช้จ่าย	43,194,501,017	44,688,149,285	43,322,048,603	44,784,291,095
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	17 (377,010)	49,517,153	-	-
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	39 (4,218,608,700)	(4,871,959,951)	(4,312,645,495)	(4,992,558,793)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	39 (42,624,529)	(906,088,113)	(23,931,908)	(893,256,299)
ขาดทุนสำหรับปี	(4,261,233,229)	(5,778,048,064)	(4,336,577,403)	(5,885,815,092)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
- การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของเงินลงทุนเพื่อขาย	16, 39 1,445,182,975	1,082,643,129	1,445,182,975	1,082,643,129
- ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	39 (289,036,595)	(216,528,626)	(289,036,595)	(216,528,626)
รวมรายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง	1,156,146,380	866,114,503	1,156,146,380	866,114,503
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
- ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน	39 (116,315,705)	69,178,525	(116,315,705)	69,178,525
- ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	39 23,263,141	(13,835,705)	23,263,141	(13,835,705)
รวมรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง	(93,052,564)	55,342,820	(93,052,564)	55,342,820
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	39 1,063,093,816	921,457,323	1,063,093,816	921,457,323
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(3,198,139,413)	(4,856,590,741)	(3,273,483,587)	(4,964,357,769)
การแบ่งปันขาดทุน				
ส่วนที่เป็นของบริษัท	41 (4,257,999,495)	(5,778,177,547)	(4,336,577,403)	(5,885,815,092)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	36 (3,233,734)	129,483	-	-
ขาดทุนสำหรับปี	(4,261,233,229)	(5,778,048,064)	(4,336,577,403)	(5,885,815,092)
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัท	(3,194,905,679)	(4,856,720,224)	(3,273,483,587)	(4,964,357,769)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	36 (3,233,734)	129,483	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(3,198,139,413)	(4,856,590,741)	(3,273,483,587)	(4,964,357,769)
ขาดทุนต่อหุ้นสำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท				
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	41 (7.10)	(9.63)	(7.23)	(9.81)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม						
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ ชำระแล้ว	กำไรสะสม จัดสรรแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่จัดสรร	องค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วน ของบริษัท	ส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจ ควบคุม	รวม ส่วนของผู้ ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	6,000,000,000	2,135,362,778	93,764,226,241	1,309,415,509	103,209,004,528	7,255,297	103,216,259,825
รายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น							
การจัดสรรส่วนทุนให้ผู้ถือหุ้น							
- สำรองบริษัทย่อย	-	3,649,326	(3,649,326)	-	-	-	-
- เรียกว่า	-	-	-	-	-	181,300	181,300
- เงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัท	-	-	-	-	-	(530,587)	(530,587)
รวมรายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น	-	3,649,326	(3,649,326)	-	-	(349,287)	(349,287)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี							
- ขาดทุนสำหรับปี	-	-	(4,257,999,495)	-	(4,257,999,495)	(3,233,734)	(4,261,233,229)
- กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	(93,052,564)	1,156,146,380	1,063,093,816	-	1,063,093,816
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	-	-	(4,351,052,059)	1,156,146,380	(3,194,905,679)	(3,233,734)	(3,198,139,413)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,000,000,000	2,139,012,104	89,409,524,856	2,465,561,889	100,014,098,849	3,672,276	100,017,771,125

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม						
	ส่วนของบริษัท				ส่วนได้เสีย		
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ ชำระแล้ว	กำไรสะสม จัดสรรแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่จัดสรร	องค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของ บริษัท	ที่ไม่มีอำนาจ ควบคุม	รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	6,000,000,000	2,120,229,066	99,502,194,680	443,301,006	108,065,724,752	7,656,402	108,073,381,154
รายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น	-	-	-	-	-	-	-
การจัดสรรส่วนทุนให้ผู้ถือหุ้น	-	15,133,712	(15,133,712)	-	-	-	-
- สำรองบริษัทย่อย	-	-	-	-	-	(530,588)	(530,588)
- เงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัท	-	-	-	-	-	(530,588)	(530,588)
รวมรายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น	-	15,133,712	(15,133,712)	-	-	(530,588)	(530,588)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	-	-	(5,778,177,547)	-	(5,778,177,547)	129,483	(5,778,048,064)
- ขาดทุนสำหรับปี	-	-	55,342,820	866,114,503	921,457,323	-	921,457,323
- กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	(5,722,834,727)	866,114,503	(4,856,720,224)	129,483	(4,856,590,741)
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	-	-	(5,722,834,727)	866,114,503	(4,856,720,224)	129,483	(4,856,590,741)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	6,000,000,000	2,135,362,778	93,764,226,241	1,309,415,509	103,209,004,528	7,255,297	103,216,259,825

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ					รวม
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ ชำระแล้ว	กำไรสะสม จัดสรรแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่จัดสรร	องค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	6,000,000,000	2,118,110,793	93,259,701,618	1,309,415,509	102,687,227,920	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	-	-	(4,336,577,403)	-	(4,336,577,403)	
- ขาดทุนสำหรับปี	-	-	(93,052,564)	1,156,146,380	1,063,093,816	
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	-	-	(4,429,629,967)	1,156,146,380	(3,273,483,587)	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,000,000,000	2,118,110,793	88,830,071,651	2,465,561,889	99,413,744,333	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ					รวม
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ ชำระแล้ว	กำไรสะสม จัดสรรแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่จัดสรร	องค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	6,000,000,000	2,118,110,793	99,090,173,890	443,301,006	107,651,585,689	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	-	-	(5,885,815,092)	-	(5,885,815,092)	
- ขาดทุนสำหรับปี	-	-	55,342,820	866,114,503	921,457,323	
- กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	(5,830,472,272)	866,114,503	(4,964,357,769)	
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี	6,000,000,000	2,118,110,793	93,259,701,618	1,309,415,509	102,687,227,920	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559						

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
ขาดทุนสำหรับปี	(4,261,233,229)	(5,778,048,064)	(4,336,577,403)	(5,885,815,092)
รายการปรับกระทบกำไร(ขาดทุน)สำหรับปีเป็นเงินสดรับ(จ่าย)จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	20,21,22,40	13,174,033,629	15,384,525,603	12,994,556,628
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	40	298,198,669	912,142,265	298,198,669
(กลับรายการ)ขาดทุนจากการเสื่อมค่าของสินค้าคงเหลือ		(19,508,602)	6,005,388	(19,508,602)
ส่วนแบ่งขาดทุน(กำไร)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย	17	377,010	(49,517,153)	-
ขาดทุน(กำไร)จากการด้อยค่าของเงินลงทุน		48,466,110	(10,164,518)	49,172,111
ขาดทุนจากการด้อยค่าสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน		-	15,333,164	-
ขาดทุนจากการด้อยค่าของอุปกรณ์		554,342,167	180,878,426	554,342,167
การตัดจำหน่ายรายได้รอตัดบัญชี	31	(551,475,892)	(928,059,106)	(551,475,892)
(กำไร)ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น		(17,041,835)	(1,332,407)	(17,041,835)
(กำไร)ขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(7,445,326)	(2,643,315)	(7,445,326)
รายได้จากการรับบริจาคสินทรัพย์		(987,620)	(38,124)	(987,620)
รายได้ดอกเบี้ย		(849,022,184)	(837,546,959)	(844,339,528)
รายได้เงินปันผล		(40,643,685)	(155,629,520)	(40,643,685)
ต้นทุนทางการเงิน	38	235,470,022	312,078,456	235,470,022
ภาษีเงินได้	39	42,624,529	906,088,113	23,931,908
อื่นๆ		(108,196,940)	(13,102,762)	(108,035,025)
		8,497,956,823	9,940,969,487	8,229,616,589
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น)ลดลง				
- เงินฝากธนาคาร - โครงการเน็ตประชารัฐ		(4,491,390,466)	-	(4,491,390,466)
- ลูกหนี้การค้า		1,257,112,676	(685,595,090)	1,244,602,028
- ลูกหนี้อื่น		(583,386)	(33,121,125)	(583,386)
- เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน		69,251,634	84,617,113	69,251,634
- สินค้าและพัสดุคงเหลือ		(463,874,055)	(174,243,844)	(464,004,094)
- ปรับมูลค่างานและหักล้าง - โครงการเน็ตประชารัฐ		(1,840,508,740)	-	(1,840,508,740)
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		266,847,640	(564,444,444)	242,158,566
การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
- เจ้าหนี้การค้า		437,356,351	254,607,589	748,251,904
- เจ้าหนี้การค้า - เน็ตประชารัฐ		1,725,319,670	-	1,725,319,670
- เจ้าหนี้ตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้		(491,541,713)	(19,516,178)	(491,541,713)
- เจ้าหนี้อื่น		(33,093,129)	(218,566,240)	(33,093,129)
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		(1,163,109,541)	(6,377,124,355)	(1,166,488,712)
- เงินประกันการใช้โทรศัพท์		(1,209,990,162)	(10,576,563)	(1,209,990,162)
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น		354,550,701	587,948,034	343,846,617
- เงินรับ - โครงการเน็ตประชารัฐ รอการรับรู้		4,491,517,177	-	4,491,517,177
- หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน		(98,626,550)	(359,840,729)	(102,467,754)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน		7,307,194,930	2,425,113,655	7,294,496,029
				2,376,991,454

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
ดอกเบี้ยรับ	848,003,197	905,048,586	842,917,254	901,383,393
เงินปันผลรับ	16,986,900	131,972,735	16,986,900	131,972,735
เงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้น	10 (29,533,430,803)	(12,316,064,567)	(29,293,855,139)	(12,314,331,977)
เงินลงทุนชั่วคราวลดลง	10 22,484,969,135	17,060,736,405	22,394,748,132	16,910,613,083
เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้เพิ่มขึ้น	11 (47,278,426,487)	(34,289,462,656)	(47,278,426,487)	(34,289,462,656)
เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ลดลง	11 46,798,149,311	33,727,038,398	46,798,149,311	33,727,038,398
เงินสดรับ(จ่าย)เพื่อซื้อเงินลงทุนระยะยาวอื่น	181,403,359	(251,403,359)	50,000,000.00	(120,000,000)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	(19,999,700)	-
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	42,637,576	74,283,683	42,637,576	74,283,683
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(3,945,902,122)	(4,174,149,396)	(3,945,856,717)	(4,173,997,484)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(55,442,283)	(28,263,675)	(55,402,282)	(28,114,516)
เงินสดสุทธิใช้ไป(ได้มา)ในกิจกรรมลงทุน	(10,441,052,217)	839,736,154	(10,448,101,152)	819,384,659
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
จ่ายดอกเบี้ย	(248,928,673)	(325,537,108)	(248,928,673)	(325,481,160)
จ่ายเงินกู้ยืมระยะยาว	(2,264,893,937)	(2,264,893,937)	(2,264,893,937)	(2,264,893,937)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(2,513,822,610)	(2,590,431,045)	(2,513,822,610)	(2,590,375,097)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด(ลดลง)เพิ่มขึ้น - สุทธิ	(5,647,679,897)	674,418,764	(5,667,427,733)	606,001,016
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	12,031,706,242	11,356,791,312	11,907,666,212	11,301,169,030
(ขาดทุน)กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	(1,257,455)	496,166	(1,257,455)	496,166
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	8 6,382,768,890	12,031,706,242	6,238,981,024	11,907,666,212

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม :

รายการที่มีใช้เงินสด

หน่วย : ล้านบาท

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาจากการบริจาค	20	0.99	0.03	0.99	0.03
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาจากการร่วมการงานและร่วมลงทุน	21, 31	10.16	64.16	10.16	64.16
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาแต่ยังไม่ได้ชำระเงิน		122.72	192.49	122.72	192.49

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560
(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นตามที่ได้ระบุ)

1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 การจัดตั้งบริษัท

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (บริษัท) เป็นบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจัดตั้งขึ้นในประเทศไทย และมีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียนดังนี้

89/2 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นเพียงผู้เดียวและเป็นผู้ถือหุ้นในลำดับสูงสุดของบริษัท

เพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานข้อมูลจึงรวมเรียกบริษัทและบริษัทย่อยว่า “กลุ่มบริษัท”

บริษัทดำเนินธุรกิจหลักเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคม รายละเอียดของบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

ชื่อกิจการ	ลักษณะธุรกิจ	ประเทศที่กิจการจัดตั้ง	บริษัทถือหุ้นร้อยละ	
			2560	2559
บริษัทย่อยทางตรง				
บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด	โทรคมนาคม	ไทย	98.57	98.57
บริษัท ทีโอที เอพาร์ทเมนท์ เซอร์วิส จำกัด	ให้บริการรับจ้างเหมาทั่วไป	ไทย	25.00	25.00
บริษัท เดอะ สपोर्ट คลับ จำกัด	ประกอบกิจการบริหารจัดการ- ลิขสิทธิ์และสิทธิประโยชน์	ไทย	25.00	25.00
บริษัท โครงข่ายบรอดแบนด์แห่งชาติ จำกัด	โทรคมนาคม	ไทย	99.9985	-

1.2 การประกอบธุรกิจ

บริษัท และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ประกอบธุรกิจหลักในด้านโทรคมนาคมทุกประเภท อันได้แก่ การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการสื่อสารไร้สาย โทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบใช้เหรียญและแบบใช้บัตร บริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัล (ISDN) บริการสื่อสารข้อมูล บริการคู่สายเช่าและวงจรเช่า บริการอินเทอร์เน็ต และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกัน ทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศ และนอกประเทศ

บริษัทได้เปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้าร่วมการงานและร่วมลงทุนเพื่อทำการขยายโทรศัพท์พื้นฐานและบริการโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งนี้บริษัทเอกชนที่อยู่ภายใต้สัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนบางบริษัทจะต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราร้อยละของรายได้ และบางบริษัทจะต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่บริษัทในอัตราร้อยละของรายได้หรือเงินขึ้นต่ำที่ระบุในแต่ละสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า นอกจากนี้สัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนบางสัญญายังระบุให้กลุ่มบริษัทเอกชนดังกล่าวต้องจัดหาอาคารและอุปกรณ์เพื่อดำเนินการและส่งมอบอาคารและอุปกรณ์ที่จัดหาภายใต้สัญญาข้างต้นให้เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาฯ ซึ่งส่วนใหญ่โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่บริษัทเมื่อก่อสร้างและติดตั้งเสร็จพร้อมใช้งาน โดยบริษัทจะให้สิทธิแก่กลุ่มบริษัทเอกชนในการใช้สินทรัพย์เพื่อดำเนินงานทางการค้า นโยบายในการรับรู้รายได้และการบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่ได้รับมอบจากกลุ่มบริษัทเอกชนได้อธิบายไว้ในหมายเหตุ 2.13

๑๒

บริษัทได้รับการโอนสิทธิและหน้าที่ในการถือครองและการใช้คลื่นความถี่ 1900 MHz และโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 (IMT - 2000) จากบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (บมจ.กสท) เพื่อให้บริษัทเป็นผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว ตามบันทึกข้อตกลงการโอนสิทธิและหน้าที่ในคลื่นความถี่ การเลิกสัญญากิจการร่วมค้า และการจัดการทรัพย์สินโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 1900 MHz เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2551 และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) [เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2553 ได้เปลี่ยนเป็นคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)] ได้อนุมัติการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าว เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2552 รวมทั้งได้อนุมัติให้บริษัทประกอบกิจการโทรคมนาคมประเภทขายส่งบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 (IMT-2000) ในย่านความถี่ 1965 - 1980 MHz คู่กับ 2155 - 2170 MHz เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2552 ซึ่งการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทจะเน้นการดำเนินธุรกิจในฐานะผู้ให้บริการโครงข่าย (Mobile Network Operator (MNO)) โดยการขายต่อบริการแก่ Wholesale Customers ที่เรียกว่า Mobile Virtual Network Operator (MVNO) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่มีสิทธิในคลื่นความถี่และไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเองในการให้บริการและดำเนินธุรกิจด้วยการซื้อทราฟฟิค (Traffic) ของ MNO เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าปลีกโดย MVNO จะมีช่องทางการจำหน่ายและการทำตลาดภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง

บริษัทได้เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2552 ในพื้นที่เขตกรุงเทพและปริมณฑล รวมถึงการขยายการติดตั้งสถานีฐานออกไปยังพื้นที่ภูมิภาคเพื่อให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยปัจจุบันมีสถานีฐานรวมในเขตนครหลวงและภูมิภาค จำนวน 5,320 แห่ง เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561 บริษัทได้มีการลงนามในสัญญาเช่าเครื่องและอุปกรณ์เพื่อให้บริการโทรคมนาคมกับบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS) เรียกว่า “ผู้ให้เช่า” โดยผู้ให้เช่าตกลงจัดหาสถานีฐาน ซึ่งเมื่อรวมกับสถานีฐานของบริษัทแล้วมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 16,000 แห่ง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้ให้บริษัทเอกชนเข้าร่วมการงานและร่วมลงทุน ดังนี้

1.2.1 บริษัทเอกชนที่ต้องโอนสินทรัพย์ภายใต้สัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนให้แก่บริษัท

บริษัทเอกชน	ประเภทของบริการ	ระยะเวลาของสัญญา
1. บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริการโทรศัพท์	
	- โทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 2.6 ล้านเลขหมาย ในเขตนครหลวง	25 ปี นับจาก 29 ตุลาคม 2535
	- โทรศัพท์สาธารณะประเภทหยอดเหรียญ ในเขตนครหลวง	เริ่ม 15 มกราคม 2540 สิ้นสุด 28 ตุลาคม 2560
	- บริการเสริม เช่น DID บริการคู่สายเช่า เป็นต้น	เริ่ม 13 พฤษภาคม 2539 สิ้นสุด 28 ตุลาคม 2560
2. บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)	บริการโทรศัพท์	
	- โทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 1.5 ล้านเลขหมาย ในเขตภูมิภาค	25 ปี นับจาก 25 ตุลาคม 2536
	- โทรศัพท์สาธารณะประเภทหยอดเหรียญ ในเขตภูมิภาค	เริ่ม 20 สิงหาคม 2540 สิ้นสุด 25 ตุลาคม 2561
	- บริการเสริม เช่น DID บริการคู่สายเช่า เป็นต้น	เริ่ม 14 กุมภาพันธ์ 2544 สิ้นสุด 25 ตุลาคม 2561 (ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่ง ให้ ทีทีแอนด์ที ล้มละลายเมื่อ วันที่ 7 มิถุนายน 2560)

บริษัทเอกชน	ประเภทของบริการ	ระยะเวลาของสัญญา
3. บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	บริการสื่อสารข้อมูลทุกประเภทโดยใช้ระบบ Datakit Virtual Circuit Switch ระบบ Frame Relay ระบบ ATM Switch, ADSL	25 ปี นับจาก 25 กันยายน 2540
4. บริษัท ทู มัลติมีเดีย จำกัด	บริการให้เช่าวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงผ่านโครงข่ายมัลติมีเดีย	20 ปี นับจาก 20 ตุลาคม 2540

1.2.2 บริษัทเอกชนที่ไม่ต้องโอนสินทรัพย์ภายใต้สัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนให้แก่บริษัท

บริษัทเอกชน	ประเภทของบริการ	ระยะเวลาของสัญญา
1. บริษัท สามารถ มัลติมีเดีย จำกัด	บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ผ่านเลขหมายพิเศษ 1900	10 ปี นับจาก 29 ตุลาคม 2557
2. บริษัท ควอลิตี้ ดิจิตอล โลင်းส จำกัด	บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ผ่านเลขหมายพิเศษ 1900	15 ปี นับจาก 21 มกราคม 2545
3. บริษัท โมโนเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ผ่านเลขหมายพิเศษ 1900	15 ปี นับจาก 11 กันยายน 2546
4. บริษัท เทเลอินโฟมีเดีย จำกัด (มหาชน)	บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ผ่านเลขหมายพิเศษ 1900	15 ปี นับจาก 29 กันยายน 2547

1.2.3 การได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์

บริษัทได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์จำนวน 9 ฉบับ ประกอบด้วย

- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง ซึ่งอนุญาตให้บริษัทเป็นผู้ประกอบการให้บริการออดิโอเท็กซ์ (Audiotex Service) และบริการบัตรโทรศัพท์
 - รายได้จากการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 42.07 ล้านบาท (ปี 2559 : 109.02 ล้านบาท)
- ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง ซึ่งอนุญาตให้บริษัทเป็นผู้ประกอบการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบ xDSL บริการอินเทอร์เน็ตแบบสายเช่า บริการอินเทอร์เน็ตแบบ WIFI บริการอินเทอร์เน็ตแบบให้บริการผ่านโครงข่ายคลื่นความถี่ บริการเสียงผ่านการให้บริการอินเทอร์เน็ตและบริการอื่นๆ ได้แก่ Web Hosting, Dedicated Server, Co-Location และ Backup Server
 - รายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 11,017.61 ล้านบาท (ปี 2559 : 11,441.45 ล้านบาท)
- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สอง ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งอนุญาตให้บริษัทเป็นผู้ประกอบการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉพาะกลุ่มระบบ CBR (Common Base Radiotelephone)
 - รายได้จากการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สอง ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ไม่มีรายได้ (ปี 2559 : ไม่มีรายได้)
- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สอง ที่ไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งอนุญาตให้บริษัทเป็นผู้ประกอบการให้บริการระบบสื่อสารเพื่อบริการธุรกิจผ่านดาวเทียม (Integrated Satellite Business Network : ISBN)
 - รายได้จากการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สอง ที่ไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 1.71 ล้านบาท (ปี 2559 : 13.79 ล้านบาท)
- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม ซึ่งอนุญาตให้บริษัทเป็นผู้ประกอบการให้บริการโครงข่ายหลัก บริการโครงข่ายใน ส่วนการเข้าถึงผู้ใช้บริการ บริการคู่สายเช่า และ/หรือ วงจรเช่าภายในประเทศ บริการวงจรเช่าระหว่างประเทศ บริการโทรศัพท์ประจำที่ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการโทรศัพท์ทางไกลภายในประเทศ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ บริการสื่อสารข้อมูล และบริการเสริม

๑๒

- รายได้จากการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 14,371.70 ล้านบาท (ปี 2559 : 11,826.15 ล้านบาท)
- 6. ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตเคเบิ้ลระหว่างประเทศ และบริการชุมสายอินเทอร์เน็ตแบบที่สอง ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง
 - รายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่สอง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 99.16 ล้านบาท (ปี 2559 : 134.77 ล้านบาท)
- 7. ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์เพื่อให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ระดับชาติ
 - รายได้จากการให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ระดับชาติ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 213.79 ล้านบาท (ปี 2559 : 41.70 ล้านบาท)
- 8. ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์เพื่อให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ช่องรายการ TOT Channal
 - รายได้จากการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ช่องรายการ TOT Channal สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ไม่มีรายได้ (ปี 2559 : ไม่มีรายได้)
- 9. ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ระดับชาติ
 - รายได้จากการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ระดับชาติ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวนเงิน 36.70 ล้านบาท (ปี 2559 : 2.32 ล้านบาท)

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ชำระเป็นรายปี ภายใน 150 วันนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี หรือภายในวันที่ 30 พฤษภาคม 2561 อัตราค่าธรรมเนียมเป็นไปตามประกาศ

การที่บริษัทได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ บริษัทจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเหล่านี้

2 เกณฑ์การจัดทำงบการเงินและนโยบายการบัญชี

เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน และนโยบายการบัญชีที่สำคัญที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการมีดังต่อไปนี้

2.1 เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน รวมถึงแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี ภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี กฏระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้น เรื่องที่อธิบายในนโยบายการบัญชีไว้ข้างล่างนี้

รายการที่มีสาระสำคัญซึ่งเกิดขึ้นระหว่างบริษัท บริษัทย่อย ได้ถูกตัดรายการในการจัดทำงบการเงินรวม

2.2 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และแนวปฏิบัติทางการบัญชี

มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน และที่จะมีผลบังคับในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การนำเสนองบการเงิน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการร่วมค้า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การร่วมกิจการ
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559) ได้มีการแก้ไขโดยให้ทางเลือกเพิ่มในการบันทึกเงินลงทุนในบริษัทย่อย การร่วมค้า หรือบริษัทร่วมในงบการเงินเฉพาะกิจการโดยใช้วิธีส่วนได้เสียตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559) เพิ่มเติมจากเดิมที่ให้ใช้วิธีราคาทุน หรือวิธีมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้) ทั้งนี้การเลือกใช้นโยบายบัญชีสำหรับเงินลงทุนแต่ละประเภท (บริษัทย่อย การร่วมค้า หรือบริษัทร่วม) เป็นอิสระจากกัน โดยหากบริษัทเลือกที่จะเปลี่ยนมาใช้วิธีส่วนได้เสียจะต้องทำโดยปรับปรุง งบการเงินย้อนหลัง

มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การนำเสนองบการเงิน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาเช่า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการร่วมค้า

๑๖

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเพื่อ รุนแรง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ ที่อาจเกิดขึ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาประกันภัย
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการ ดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การร่วมการงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล - กรณีที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง อย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน-สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ภาษีเงินได้-การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางภาษีของ กิจการหรือของผู้ถือหุ้น
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่สร้างขึ้นตามรูปแบบ กฎหมาย
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้-รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-ต้นทุนเว็บไซต์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรื้อถอน การบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สิทธิในส่วนได้เสียจากกองทุนการรื้อถอน การบูรณะ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การรายงานทางการเงิน ในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเพื่อรุนแรง
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการ เหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2560)เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ

สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ออกมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และฉบับปรับปรุงจำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทได้ประเมินผลกระทบของมาตรฐานและการตีความมาตรฐานดังกล่าวและเชื่อว่าโดยส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในหลักการสำคัญ และจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ยกเว้น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง งบกระแสเงินสด มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ภาษีเงินได้ และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น รายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง งบกระแสเงินสด ปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินของกิจการที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมจัดหาเงินทั้งที่เป็นรายการที่เป็นเงินสดและรายการที่ไม่ใช่เงินสดเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ภาษีเงินได้ ปรับปรุงการรับรู้และการวัดมูลค่าของหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีหรือสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี หรือภาษีเงินได้ปัจจุบันหรือสินทรัพย์ภาษีเงินได้ปัจจุบันสำหรับประเด็นการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีในกรณีมีผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง โดยอธิบายให้ชัดเจนว่าการประเมินกำไรทางภาษีในงวดอนาคตเพียงพอที่จะนำมาใช้สำหรับการกลบรายการของผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีหรือไม่ (เช่น ขาดทุนสะสมยกไป 5 ปี) กำไรทางภาษีในงวดอนาคตที่ต้องนำมาเปรียบเทียบกับนั้นจะไม่รวมรายการหักทางภาษี (Tax deductions) และอธิบายให้ชัดเจนว่าการประเมินกำไรทางภาษีในงวดอนาคตของกิจการนั้น ให้รวมถึงกำไรที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มูลค่าของสินทรัพย์ของกิจการอาจสูงกว่าที่บันทึกอยู่ในขณะนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสีย ในกิจการอื่น อธิบายให้ชัดเจนว่าการเปิดเผยตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับส่วนได้เสียในกิจการอื่นตามขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 ทั้งนี้มีข้อยกเว้นเกี่ยวกับการไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลทางการเงินโดยสรุปสำหรับส่วนได้เสียในบริษัทย่อย การร่วมค้า หรือบริษัทร่วมที่ถือไว้เพื่อขายหรือที่จัดประเภทเป็นไปตามการดำเนินงานที่ยกเลิก

2.3 สกุลเงินที่นำเสนองบการเงิน

สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานและสกุลเงินที่ใช้นำเสนองบการเงิน

รายการที่รวมในงบการเงินของแต่ละบริษัทในกลุ่มบริษัทถูกวัดมูลค่าโดยใช้สกุลเงินของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจหลักที่บริษัทดำเนินงานอยู่ (สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน) งบการเงินรวมแสดงในสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานและสกุลเงินที่ใช้นำเสนองบการเงินของบริษัท

รายการและยอดคงเหลือ

รายการที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ หรือวันที่ตีราคาหากการแปลงค่าใหม่ รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดจากการรับหรือจ่ายชำระที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และที่เกิดจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นเงินตราต่างประเทศ ได้บันทึกไว้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จทันทีเมื่อมีการรับรู้รายการกำไรหรือขาดทุนของรายการที่ไม่เป็นตัวเงินไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ องค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดของรายการกำไรหรือขาดทุนนั้นจะรับรู้ไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จด้วย

2.4 เกณฑ์ในการจัดทางการเงินรวม

งบการเงินรวมประกอบด้วยงบการเงินของบริษัท และบริษัทย่อย (รวมกันเรียกว่า “กลุ่มบริษัท”) และส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัทในบริษัทร่วม

2.4.1 การรวมธุรกิจ

บริษัทและกลุ่มบริษัทบันทึกการซื้อบริษัทย่อยด้วยวิธีซื้อและแสดงต้นทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่จ่ายไปหรือด้วยมูลค่ายุติธรรมของตราสารทุนที่ออกให้ หรือด้วยภาระหนี้สินซึ่งบริษัทและกลุ่มบริษัทต้องรับผิดชอบตั้งแต่วันที่ได้บริษัทย่อยมา สินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้ ซึ่งได้จากการซื้อบริษัทย่อยจะถูกรวบรวมมูลค่าเริ่มแรกในวันที่ได้บริษัทย่อยนั้นที่มูลค่ายุติธรรม โดยไม่คำนึงถึงส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

ต้นทุนการได้บริษัทย่อยที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของส่วนแบ่งของสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยที่บริษัทและกลุ่มบริษัทจะได้รับจะบันทึกเป็นค่าความนิยม

ต้นทุนการได้บริษัทย่อยที่ต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรมของส่วนแบ่งของสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จทันที

2.4.2 บริษัทย่อย

บริษัทย่อยหมายถึงกิจการที่บริษัทและกลุ่มบริษัทมีอำนาจในการควบคุม บริษัทและกลุ่มบริษัทควบคุมกิจการเมื่อบริษัทและกลุ่มบริษัทมีการเปิดรับหรือมีสิทธิในผลตอบแทนแปรจากการเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับการลงทุน และมีความสามารถทำให้เกิดผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการใช้อำนาจเหนือผู้ได้รับการควบคุม บริษัทและกลุ่มบริษัทรวมงบการเงินของบริษัทย่อยไว้ในงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทและกลุ่มบริษัทมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อย และจะไม่นำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมไว้ในงบการเงินรวมนับจากวันที่บริษัทและกลุ่มบริษัทสูญเสียอำนาจควบคุม

บริษัทและกลุ่มบริษัทจะเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีของบริษัทย่อยในกรณีที่เป็นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบัญชีของบริษัทและกลุ่มบริษัท

ผลขาดทุนในบริษัทย่อยจะต้องถูกปันส่วนไปยังส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมแม้ว่าการปันส่วนดังกล่าวจะทำให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมมียอดคงเหลือติดลบก็ตาม

ในงบการเงินเฉพาะกิจการ เงินลงทุนในบริษัทย่อยจะบันทึกบัญชีด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

การตัดรายการในงบการเงินรวม

รายการบัญชียอดคงเหลือ และรายการกำไรหรือรายการขาดทุนที่ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง ซึ่งมีผลจากรายการระหว่างกันของกิจการที่อยู่ในบริษัทและกลุ่มบริษัทจะถูกตัดบัญชีออกไป เว้นแต่รายการขาดทุนที่เกิดขึ้นจริงซึ่งบริษัทและกลุ่มบริษัทพิจารณาแล้วว่ามีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า

การสูญเสียอำนาจควบคุม

เมื่อมีการสูญเสียอำนาจควบคุมบริษัทและกลุ่มบริษัทตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สินในบริษัทย่อย ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมและส่วนประกอบอื่นในส่วนของผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกับบริษัทย่อยนั้น กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ส่วนได้เสียในบริษัทย่อยเดิมที่ยังคงเหลืออยู่ให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สูญเสียอำนาจควบคุม และจัดประเภทเงินลงทุนเป็นเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียหรือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อขาย ขึ้นอยู่กับระดับของอิทธิพลที่คงเหลืออยู่

รายชื่อบริษัทย่อยหลักของบริษัทและกลุ่มบริษัทได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 17

2.4.3 บริษัทร่วม

บริษัทร่วมเป็นกิจการที่บริษัทและกลุ่มบริษัทมีอิทธิพลอย่างเป็นทางการสำคัญแต่ไม่ถึงกับควบคุม ซึ่งโดยทั่วไปก็คือการที่บริษัทและกลุ่มบริษัทถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงอยู่ระหว่างร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 50 ของสิทธิออกเสียงทั้งหมด เงินลงทุนในบริษัทร่วมรับรู้โดยใช้วิธีส่วนได้เสียในการแสดงในงบการเงินรวม ภายใต้วิธีส่วนได้เสีย บริษัทและกลุ่มบริษัทรับรู้เงินลงทุนเมื่อเริ่มแรกด้วยราคาทุน มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนนี้จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงในภายหลังวันที่ได้มาด้วยส่วนแบ่งกำไรหรือขาดทุนของผู้ได้รับการลงทุนตามสัดส่วนที่ผู้ลงทุนมีส่วนได้เสียอยู่ เงินลงทุนในบริษัทร่วมของกลุ่มบริษัทรวมถึงค่าความนิยมที่ระบุได้ ณ วันที่ซื้อเงินลงทุน

ถ้าส่วนได้เสียของเจ้าของในบริษัทร่วมนั้นลดลงแต่ยังคงมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทต้องจัดประเภทรายการที่เคอร์รับรู้อีกกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเข้ากำไรหรือขาดทุนเฉพาะสัดส่วนในส่วนได้เสียของเจ้าของที่ลดลง

ส่วนแบ่งกำไรหรือขาดทุนของกลุ่มบริษัทในบริษัทร่วมที่เกิดขึ้นภายหลังการได้มาจะรวมไว้ในกำไรหรือขาดทุน และส่วนแบ่งในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่เกิดขึ้นภายหลังการได้มาจะรวมไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงภายหลังการได้มาดังกล่าวข้างต้น จะปรับปรุงกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุน เมื่อส่วนแบ่งขาดทุนของกลุ่มบริษัทในบริษัทร่วมมีมูลค่าเท่ากับหรือเกินกว่ามูลค่าส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัทในบริษัทร่วมนั้น บริษัทและกลุ่มบริษัทจะไม่รับรู้ส่วนแบ่งขาดทุนอีกต่อไป เว้นแต่บริษัทและกลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันในหนี้ของบริษัทร่วมหรือรับว่าจะจ่ายหนี้แทนบริษัทร่วม

บริษัทและกลุ่มบริษัทมีการพิจารณาทุกสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีว่ามีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่าเงินลงทุนในบริษัทร่วมเกิดการด้อยค่าหรือไม่ หากมีข้อบ่งชี้เกิดขึ้นบริษัทและกลุ่มบริษัทจะคำนวณผลขาดทุนจากการด้อยค่า โดยเปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน และรับรู้ผลต่างไปที่ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ของเงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

รายการกำไรที่ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงระหว่างกลุ่มบริษัทกับบริษัทร่วมจะตัดบัญชีเท่าที่กลุ่มบริษัทมีส่วนได้เสียในบริษัทร่วมนั้น รายการขาดทุนที่ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงก็จะตัดบัญชีในทำนองเดียวกัน เว้นแต่รายการนั้นมีหลักฐานว่าสินทรัพย์ที่โอนระหว่างกันเกิดการด้อยค่า

บริษัทร่วมจะเปลี่ยนนโยบายการบัญชีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบัญชีของกลุ่มบริษัท กำไรและขาดทุนจากการลดสัดส่วนในบริษัทร่วมจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

ในงบการเงินเฉพาะกิจการ เงินลงทุนในบริษัทร่วม จะบันทึกบัญชีด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า ต้นทุนจะมีการปรับเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงสิ่งตอบแทนที่เกิดขึ้นจากสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่าย ต้นทุนจะรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องจากการได้มาของเงินลงทุนนี้

รายละเอียดของเงินลงทุนในบริษัทร่วมได้อธิบายไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 17

2.5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายรวมถึง เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม และเงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งมีอายุไม่เกินสามเดือนนับจากวันที่ได้มา

2.6 เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราว หมายถึง เงินฝากธนาคารประเภทฝากประจำ ตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งมีอายุเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับจากวันที่ได้มา รวมถึงพันธบัตรและหุ้นกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี

2.7 ลูกหนี้

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นๆ รับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามใบแจ้งหนี้และจะแสดงมูลค่า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีด้วยจำนวนหนี้ที่เหลืออยู่หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งประมาณจากการสอบทานยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญหมายถึง ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นๆ เปรียบเทียบกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นๆ หนี้สงสัยจะสูญที่เกิดขึ้นจะรับรู้ไว้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

2.8 สินค้าและพัสดุคงเหลือ

สินค้าและพัสดุคงเหลือแสดงด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนของสินค้าและพัสดุดังกล่าว โดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ราคาทุนของสินค้าและพัสดุคงเหลือ หมายถึง ต้นทุนในการซื้อซึ่งประกอบด้วยราคาซื้อและค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าหรือพัสดุนั้น เช่น ค่าภาษีอากร ค่าขนส่ง หักด้วยส่วนลดและเงินที่รับคืนจากการซื้อสินค้าหรือพัสดุ ส่วนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับประมาณจากราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อให้สินค้านั้นสำเร็จรูปและค่าใช้จ่ายในการขาย ในระหว่างปีบริษัทและกลุ่มบริษัทได้ทำการตั้งค่าเผื่อลดมูลค่าสำหรับสินค้าหรือพัสดุที่เก่า ล้าสมัยหรือเสื่อมคุณภาพ

2.9 เงินลงทุนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนสิทธิในการให้ดำเนินกิจการตามสัญญาร่วมลงทุน

เงินลงทุนที่ได้จากบริษัทเอกชนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการให้สิทธิแก่บริษัทเอกชนในการดำเนินกิจการตามสัญญาร่วมลงทุนบันทึกเป็นเงินลงทุนด้วยมูลค่ายุติธรรม และรับรู้เป็นรายได้ทันที ในกรณีที่บริษัทและกลุ่มบริษัทไม่มีภาระผูกพันในการชำระต้นทุนให้แก่บริษัทคู่สัญญาในอนาคต หรือในกรณีที่ไม่ได้เป็นการรับหุ้นเพื่อชำระค่าบริการสำหรับบริการที่จะได้รับจากบริษัทและกลุ่มบริษัทล่วงหน้า โดยบริษัทและกลุ่มบริษัทบันทึกเงินลงทุนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนสิทธิในการให้ดำเนินกิจการตามสัญญาร่วมลงทุนรวมอยู่ในเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือเงินลงทุนระยะยาวอื่น แล้วแต่กรณี

2.10 เงินลงทุนระยะยาว

บริษัทและกลุ่มบริษัทได้จัดประเภทเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด ซึ่งผู้บริหารของบริษัทไม่สามารถระบุช่วงเวลาแน่นอนที่อาจตัดสินใจขายเพื่อเสริมสภาพคล่อง หรือเมื่ออัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยจะแสดงรายการเป็นเงินลงทุนเพื่อขาย เว้นแต่กรณีที่ผู้บริหารจะแสดงเจตจำนงที่จะถือหลักทรัพย์ไว้น้อยกว่า 12 เดือนนับจากวันที่ในรายงาน หรือผู้บริหารต้องการขายเพื่อเพิ่มเงินทุนในการประกอบกิจการ จึงจะจัดประเภทเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ผู้บริหารจะกำหนดการจัดประเภทเงินลงทุนเมื่อซื้อและประเมินจุดประสงค์ใหม่อย่างสม่ำเสมอ

บริษัทและกลุ่มบริษัทมีการวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขาย ซึ่งประกอบด้วยเงินลงทุนในตราสารทุนที่มีตลาดรองรับ เงินลงทุนเพื่อขายที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ โดยจะวัดมูลค่ายุติธรรมด้วยการอ้างอิงราคาเสนอซื้อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอื่นที่หลักทรัพย์ดังกล่าวจดทะเบียนอยู่ รายการกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขายจะแสดงรวมไว้ในส่วนของผู้ถือหุ้น

เงินลงทุนที่มีกำหนดเวลา ซึ่งผู้บริหารตั้งใจแน่วแน่และมีความสามารถถือไว้จนครบกำหนด ถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะยาวอื่นในชื่อเงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด เว้นแต่เป็นเงินลงทุนที่จะครบกำหนดภายใน 12 เดือน นับแต่วันที่ในรายงานจึงจะแสดงไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน

เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนดวัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่ายตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะยาวอื่นในชื่อเงินลงทุนทั่วไป และแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

บริษัทและกลุ่มบริษัทจะทดสอบการด้อยค่าของเงินลงทุนต่อเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าเงินลงทุนนั้นอาจมีการด้อยค่าเกิดขึ้น หากราคาตามบัญชีของเงินลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน บริษัทและกลุ่มบริษัทจะบันทึกการขาดทุนจากการด้อยค่าไว้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ในการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างเงินสดสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนนั้นจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

กรณีที่เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนชนิดเดียวกันมีการจำหน่ายเพียงบางส่วน ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนที่จำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากจำนวนที่ถือครองทั้งหมด

2.11 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนได้แก่อสังหาริมทรัพย์ที่ถือครองเพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่าหรือจากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ไม่ได้มีไว้เพื่อขายตามปกติธุรกิจ หรือใช้ในการผลิต หรือจัดหาสินค้า หรือให้บริการ หรือใช้ในการบริหารงาน รวมถึงที่ดินที่บริษัทและกลุ่มบริษัทถือครองไว้โดยที่ปัจจุบันยังไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ไว้ชัดเจน

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนแสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า

ราคาทุนของอสังหาริมทรัพย์คือต้นทุนรวมค่าใช้จ่ายทางตรงเพื่อให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการก่อสร้างที่กิจการก่อสร้างเองรวมถึงต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงทางตรง ต้นทุนทางตรงอื่น (เพื่อให้อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน) และต้นทุนการกู้ยืม

การจัดประเภทใหม่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการใช้งานของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน จนทำให้ต้องจัดประเภทไปเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชีและราคาทุน ณ วันที่มีการจัดประเภทใหม่

2.12 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ทุกประเภท ยกเว้นที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทและกลุ่มบริษัท แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า

ราคาทุนรวมถึงต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการได้มาของสินทรัพย์ ต้นทุนของการก่อสร้างสินทรัพย์ที่กิจการก่อสร้างเอง รวมถึงต้นทุนของวัสดุ แรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ ต้นทุนในการรื้อถอน การขนย้าย การบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์และต้นทุนการกู้ยืม สำหรับเครื่องมือที่ควบคุมโดยลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ซึ่งไม่สามารถทำงานได้โดยปราศจากลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์นั้นให้ถือว่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์และแสดงเป็นส่วนหนึ่งในรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่เท่ากัน บริษัทจะบันทึกแต่ละส่วนประกอบที่มีนัยสำคัญแยกต่างหากหากจากกัน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง

ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ถ้ามีความเป็นไปได้ก่อนข้างหน้าที่บริษัทและกลุ่มบริษัทจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนจะถูกตัดจำหน่ายด้วยมูลค่าตามบัญชี สำหรับต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการซ่อมบำรุงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จทันทีในงวดที่เกิดรายการ

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาคำนวณจากมูลค่าเสื่อมสภาพของรายการอาคารและอุปกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยราคาทุนของสินทรัพย์หรือต้นทุนในการเปลี่ยนแทนอื่น หักด้วยมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามเกณฑ์อายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของส่วนประกอบของสินทรัพย์แต่ละรายการ ประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์แสดงได้ดังนี้

	จำนวนปี
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	3 - 10
อาคารและสิ่งปลูกสร้างอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในอาคาร	2 - 35
อุปกรณ์โครงข่าย	2 - 35
เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและอุปกรณ์	2 - 15
เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	2 - 7
ยานพาหนะ	5 - 8

บริษัทและกลุ่มบริษัทไม่คิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง

บริษัทและกลุ่มบริษัทจะทบทวนวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่าคงเหลือทุกสิ้นรอบปีบัญชีเป็นอย่างน้อย

บริษัทและกลุ่มบริษัทบันทึกสินทรัพย์ที่ได้รับจากการบริจาคด้วยราคาทุน เป็นรายได้อื่นทั้งจำนวนในปีที่ได้รับบริจาค หากการบริจาคมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าที่ประเมินไว้จะบันทึกมูลค่าที่ประเมินไว้

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน บริษัทและกลุ่มบริษัทจะปรับลดราคาตามบัญชีลงให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนทันที

ในกรณีที่บริษัทจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จะบันทึกรายการกำไรขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จทันทีในงวดที่เกิดรายการ

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการก่อสร้างสินทรัพย์ให้เสร็จสมบูรณ์หรือเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ได้บันทึกรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งภาษีที่เกี่ยวข้อง อัตราการตั้งขึ้นเป็นทุนที่ใช้คำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ คือ อัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยของยอดเงินกู้ในระหว่างปีในกรณีที่เงินกู้ยืมเกิดขึ้น โดยเฉพาะเพื่อซื้อ ก่อสร้าง หรือผลิตสินทรัพย์

2.13 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จากการร่วมการงานและร่วมลงทุน

บริษัทและกลุ่มบริษัทบันทึกสินทรัพย์ที่บริษัทและกลุ่มบริษัทได้รับโอนกรรมสิทธิ์ตามราคาทุนที่บริษัทเอกชนผู้โอนได้รายงานให้แก่บริษัทและกลุ่มบริษัททั้งจำนวน ณ วันที่บริษัทเอกชนคู่สัญญาส่งมอบสินทรัพย์นั้นให้แก่บริษัทและกลุ่มบริษัท คู่กับบัญชีรายได้รอดตัดบัญชี ซึ่งแสดงในหมวดหนี้สิน

บริษัทและกลุ่มบริษัทบันทึกรับรู้รายได้รอดตัดบัญชีเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่บริษัทและกลุ่มบริษัทได้รับโอน หรือตามอายุที่เหลือของสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุน แล้วแต่เวลาใดจะสั้นกว่า

๒๖

ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ได้รับโอนดังกล่าวคำนวณตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ โดยบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จทั้งจำนวน ในอัตราดังนี้

	จำนวนปี
อาคารและสิ่งปลูกสร้างอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในอาคาร	5 - 35
อุปกรณ์โครงข่าย	5 - 35
เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและอุปกรณ์	5 - 15
เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	3 - 10

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน บริษัทและกลุ่มบริษัทจะปรับลดราคาตามบัญชีลงให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนทันที

2.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์

สินทรัพย์ที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนหรือไม่พร้อมใช้งาน (เช่น ค่าความนิยม) ซึ่งไม่มีการตัดจำหน่ายจะถูกทดสอบการด้อยค่าเป็นประจำทุกปีในช่วงเวลาเดียวกัน สินทรัพย์อื่นที่มีการตัดจำหน่ายจะมีการทบทวนการด้อยค่าเมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์บ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีอาจต่ำกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้เมื่อราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งหมายถึงจำนวนที่สูงกว่าระหว่างมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายเทียบกับมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ซึ่งจะถูกจัดเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดที่สามารถแยกออกมาได้ เพื่อวัตถุประสงค์ของการประเมินการด้อยค่าสินทรัพย์ที่ไม่ใช้สินทรัพย์ทางการเงินนอกเหนือจากค่าความนิยมซึ่งรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าไปแล้ว จะถูกประเมินความเป็นไปได้ที่จะกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ณ วันที่ในรายงาน

2.15 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้มาบันทึกเป็นสินทรัพย์ตามต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อการได้มาและการดำเนินการให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นสามารถนำมาใช้งานได้ โดยจะตัดจำหน่ายตามอายุการใช้งานที่ประมาณการขึ้น 3 ถึง 7 ปี

ค่าสิทธิ - ระบบจัดการเรียนการสอน

ค่าสิทธิ - ระบบจัดการเรียนการสอน เป็นค่าสิทธิที่เกิดจากบริษัทและกลุ่มบริษัทได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการให้บริการซอฟต์แวร์ระบบบริหารจัดการเรียนการสอนกับบริษัทแห่งหนึ่ง โดยตกลงให้สิทธิในระบบดังกล่าวแก่บริษัทและกลุ่มบริษัทแต่เพียงผู้เดียวเพื่อนำไปให้บริการหรือจำหน่ายแก่กลุ่มลูกค้าทั่วประเทศเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี บริษัทและกลุ่มบริษัทจะตัดจำหน่ายค่าสิทธิดังกล่าวตามอายุสัญญา

สิทธิในการถือครองคลื่นความถี่

สิทธิในการถือครองคลื่นความถี่ เป็นสิทธิในการถือครองและใช้คลื่นความถี่ระบบ 1900 MHz และโทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นที่ 3 (IMT 2000) ซึ่งได้รับมาจากบันทึกข้อตกลงการโอนสิทธิและหน้าที่ในคลื่นความถี่ การเลิกสัญญาบริการร่วมค้าและการจัดการทรัพย์สินโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 1900 MHz ระหว่างบริษัทและกลุ่มบริษัท และ บม.กสท โดยจะตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีเส้นตรงเป็นระยะเวลา 17 ปี (ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2551 ถึงวันที่ 4 สิงหาคม 2568) ตามอายุที่เหลืออยู่ของใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามที่บริษัทและกลุ่มบริษัทได้รับ

๑๒

คำตัดจำหน่าย

คำตัดจำหน่ายคำนวณโดยนำราคาทุนของสินทรัพย์หักด้วยมูลค่าคงเหลือ

คำตัดจำหน่ายรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จโดยวิธีเส้นตรงซึ่งโดยส่วนใหญ่จะสะท้อนรูปแบบที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในอนาคตจากสินทรัพย์นั้นตามระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

วิธีการตัดจำหน่าย ระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์และมูลค่าคงเหลือ จะได้รับการทบทวนทุกสิ้นรอบปีบัญชีและปรับปรุงตามความเหมาะสม

2.16 การบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว

การจำแนกประเภทสัญญาเช่า

ณ วันที่เริ่มต้นข้อตกลง บริษัทและกลุ่มบริษัทจะพิจารณาว่าข้อตกลงดังกล่าวประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือมีสัญญาเช่าเป็นส่วนประกอบหรือไม่ โดยพิจารณาจากสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ถ้าการปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นขึ้นอยู่กับการใช้สินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง และข้อตกลงนั้นจะนำไปสู่สิทธิในการใช้สินทรัพย์ ทำให้บริษัทและกลุ่มบริษัทมีสิทธิในการควบคุมการใช้สินทรัพย์

ณ วันที่เริ่มต้นข้อตกลง หรือ มีการประเมินข้อตกลงใหม่ บริษัทและกลุ่มบริษัทแยกค่าตอบแทนสำหรับสัญญาเช่า และส่วนที่เป็นองค์ประกอบอื่นโดยใช้มูลค่ายุติธรรมเป็นเกณฑ์ในการแยก หากบริษัทและกลุ่มบริษัทสรุปว่าเป็นสัญญาเช่าการเงิน แต่ไม่สามารถแบ่งแยกจำนวนดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้รับรู้สินทรัพย์และหนี้สินในจำนวนที่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงนั้น หลังจากนั้นจำนวนหนี้สินจะลดลงตามจำนวนที่จ่าย และต้นทุนทางการเงินตามหนี้สินจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของบริษัทและกลุ่มบริษัท

กรณีที่บริษัทและกลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้แก่บริษัทถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนเงินที่ต้องจ่ายจะบันทึกส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงิน เพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้างอยู่ โดยพิจารณาแยกแต่ละสัญญา ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า หรืออายุของสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะน้อยกว่า

สัญญาเช่าสินทรัพย์โดยที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้ให้เช่า จะจัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานเงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาเช่าดำเนินงานก่อนหมดอายุการเช่า เช่น เบี้ยปรับที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่า จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่การยกเลิกนั้นเกิดขึ้น

๑๒

กรณีของบริษัทและกลุ่มบริษัทเป็นผู้ให้เช่า

สัญญาเช่าดำเนินงาน

สินทรัพย์ที่ให้เช่าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานแสดงรวมอยู่ในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในงบแสดงฐานะการเงิน และตัดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เช่นเดียวกับสินทรัพย์ของบริษัทที่มีลักษณะเหมือนกัน รายได้ค่าเช่ารับรู้โดยวิธีเส้นตรงตามระยะเวลาการให้เช่า

2.17 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นแสดงในราคาทุน

2.18 ประมาณการหนี้สิน

ประมาณการหนี้สินจะรับรู้ก็ต่อเมื่อบริษัทและกลุ่มบริษัทมีภาระหนี้สินตามกฎหมายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือที่ก่อตัวขึ้นอันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีต และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจะต้องถูกจ่ายไปเพื่อชำระภาระหนี้สินดังกล่าว และสามารถประมาณจำนวนภาระหนี้สินได้อย่างน่าเชื่อถือ ถ้าผลกระทบดังกล่าวมีจำนวนที่เป็นสาระสำคัญ ประมาณการหนี้สินพิจารณาจากการคิดลดกระแสเงินสดที่จะจ่ายในอนาคตโดยใช้อัตราคิดลดในตลาดปัจจุบันก่อนคำนึงภาษีเงินได้ เพื่อให้สะท้อนจำนวนที่อาจประเมินได้ในตลาดปัจจุบันซึ่งแปรไปตามเวลาและความเสี่ยงที่มีต่อหนี้สิน ประมาณการหนี้สินส่วนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากเวลาที่ผ่านไปรับรู้เป็นต้นทุนทางการเงิน

2.19 การรับรู้รายได้

- รายได้ค่าบริการการใช้โทรศัพท์พื้นฐานภายในประเทศ โทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ และค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ รับรู้ตามระยะเวลาที่ให้บริการในอัตราค่าบริการที่บริษัทและกลุ่มบริษัทกำหนด โดยบริษัทและกลุ่มบริษัทจะประมาณรายได้ค่าบริการที่ยังไม่มีการออกใบแจ้งหนี้จากประวัติการใช้โทรศัพท์ของลูกค้า และแสดงเป็นรายได้ค้างรับในหมวดลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น
- รายได้จากค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศที่ บมจ.กสท เป็นผู้ให้บริการรับรู้ในอัตราที่กำหนดเมื่อได้ให้บริการแก่ลูกค้า ตามที่ได้รับแจ้งจำนวนการใช้โทรศัพท์จาก บมจ.กสท
- รายได้จากค่าบริการติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐานจะรับรู้เมื่อได้ให้บริการติดตั้งแล้วเสร็จ
- รายได้จากค่าบริการโทรศัพท์สาธารณะรับรู้ตามระยะเวลาการให้บริการ โดยขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่จัดเก็บได้
- รายได้ค่าเช่าคู่สายและวงจรรับรู้ตามระยะเวลาที่ได้ให้บริการในอัตราที่บริษัทและกลุ่มบริษัทได้ประกาศไว้
- รายได้จากให้เช่าอุปกรณ์รับรู้เป็นรายได้ตามระยะเวลาของการให้เช่าและตามอัตราที่กำหนดในสัญญา
- รายได้ค่าเชื่อมโยง (Access Charge) รับรู้เมื่อได้ให้เชื่อมโยงโครงข่ายตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญา และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนในการรับชำระ
- รายได้จากการขายอุปกรณ์รับรู้เป็นรายได้เมื่อมีการส่งมอบสินค้าและลูกค้ายอมรับสินค้านั้นแล้ว
- รายได้จากการขายบัตรโทรศัพท์และบัตรอินเทอร์เน็ตรับรู้เมื่อขาย
- ส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทและกลุ่มบริษัทมีสิทธิได้รับตามสัญญาความร่วมมือการทำงานและร่วมลงทุนจะรับรู้เป็นรายได้ตั้งนี้ ผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำต่อปีและส่วนที่เกินกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำจะรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างซึ่งคำนวณจากใบแจ้งยอดรายได้ที่ได้รับจากบริษัทเอกชนที่เป็นคู่สัญญา ในกรณีที่บริษัทและกลุ่มบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกเก็บเงิน บริษัทและกลุ่มบริษัทจะบันทึกลูกหนี้ทั้งจำนวน และบันทึกรับรู้ส่วนแบ่งรายได้ของบริษัทและกลุ่มบริษัทไม่เกินส่วนแบ่งที่บริษัทและกลุ่มบริษัทจะได้รับตามที่กำหนดไว้ในสัญญา และบันทึกบริษัทคู่สัญญาเป็นเจ้าหนี้ส่วนแบ่งรายได้ โดยเจ้าหนี้ส่วนแบ่งรายได้จะแสดงสุทธิจากค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในส่วนที่บริษัทเอกชนที่เป็นคู่สัญญาต้องรับผิดชอบ
- รายได้จากได้รับสินทรัพย์จากการร่วมลงทุนและร่วมลงทุน ได้อธิบายไว้ในหมายเหตุ 2.13
- รายได้จากได้รับเงินลงทุนจากการแลกเปลี่ยนสิทธิในการให้ดำเนินกิจการตามสัญญาร่วมลงทุน ได้อธิบายไว้ในหมายเหตุ 2.9

- สำหรับรายการค่าที่บริษัทและกลุ่มบริษัทเข้าลักษณะการเป็นตัวแทนมากกว่าการเป็นตัวการ บริษัทและกลุ่มบริษัทจะรับรู้รายได้ด้วยจำนวนเงินสุทธิเป็นค่านายหน้า
- รายได้ค่าเช่าจากอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า ค่าใช้จ่ายเริ่มแรกที่เกิดขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อให้เกิดสัญญาเช่ารับรู้เป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่าทั้งสิ้นตามสัญญา ค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้นรับรู้เป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งค่าเช่านั้นเกิดขึ้น
- เงินปันผลรับบันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในวันที่บริษัทและกลุ่มบริษัทมีสิทธิได้รับเงินปันผล
- รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของช่วงเวลาจนถึงวันครบอายุและคำนึงถึงจำนวนเงินต้นที่เป็นยอดคงเหลือในบัญชีสำหรับการบันทึกค้างรับของบริษัทและกลุ่มบริษัท เว้นแต่จะมีความไม่แน่นอนในการรับชำระ

รายได้ทุกประเภทตามที่กล่าวข้างต้นแสดงสุทธิจากภาษีมูลค่าเพิ่มและส่วนลด

2.20 บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทและกลุ่มบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัท หรือถูกควบคุมโดยบริษัทไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัท รวมถึงบริษัทที่ทำหน้าที่ถือหุ้นบริษัทย่อยและกิจการที่เป็นบริษัทย่อยในเครือเดียวกัน นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลซึ่งถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมและมีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญกับบริษัทและกลุ่มบริษัท ผู้บริหารสำคัญที่เป็นกรรมการหรือพนักงานของบริษัทและกลุ่มบริษัท ตลอดจนทั้งสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว และกิจการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านั้น

ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทและกลุ่มบริษัทแต่ละรายการ บริษัทและกลุ่มบริษัทจะคำนึงถึงเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย

2.21 ผลประโยชน์พนักงาน

2.21.1 โครงการสมทบเงิน

โครงการสมทบเงินเป็นโครงการผลประโยชน์พนักงานหลังจากออกจากงาน ซึ่งกิจการจ่ายสมทบเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนไปอีกกิจการหนึ่งแยกต่างหาก (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ) และจะไม่มีการผูกพันตามกฎหมายหรือภาระผูกพันโดยอนุमानที่จะต้องจ่ายสมทบเพิ่มเติม ภาระผูกพันในการสมทบเข้าโครงการสมทบเงินจะถูกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายพนักงานในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในรอบระยะเวลาที่พนักงานได้ทำงานให้กับกิจการ โครงการสมทบเงินของบริษัทและกลุ่มบริษัท ได้แก่

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งจดทะเบียนแล้ว

บริษัทได้จดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นในภายหลังใช้ชื่อว่า “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพผู้ปฏิบัติงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2540 เมื่อบริษัทแปลงสภาพเป็นบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ภายใต้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พนักงานบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2548 โดยกำหนดให้พนักงานที่เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2540 เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ ทุกคน ส่วนพนักงานที่ปฏิบัติงานก่อนวันที่ 29 กันยายน 2540 ให้เป็นไปตามความสมัครใจได้ โดยสามารถเลือกเข้ากองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงานหรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ โดยบริษัทจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ เป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน/ค่าจ้าง สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี และจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน/ค่าจ้าง สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2549 บริษัทได้เปลี่ยนอัตราสมทบเป็นอัตราร้อยละ 13 และ 12 สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี และไม่เกิน 20 ปี

ตามลำดับ บริษัทรับรู้เงินจ่ายสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดรายการ โดยสินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ ได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัท และบริหารโดยบริษัทจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ

2.21.2 โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้

โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้เป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากราชการนอกเหนือจากโครงการสมทบเงิน ภาวะผูกพันสุทธิของบริษัทและกลุ่มบริษัทจากโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ถูกคำนวณแยกต่างหากเป็นรายโครงการจากการประมาณผลประโยชน์ในอนาคตที่เกิดจากการทำงานของพนักงานในปัจจุบันและในงวดก่อนๆ ผลประโยชน์ดังกล่าวได้มีการคิดลดกระแสเงินสดเพื่อให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน การคำนวณนั้นจัดทำโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ได้รับอนุญาตเป็นรายปี

บริษัทและกลุ่มบริษัทรับรู้กำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัยผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ของบริษัทและกลุ่มบริษัท มีดังนี้

2.21.2.1 โครงการค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ

บริษัทและกลุ่มบริษัทมีนโยบายกำหนดให้พนักงานที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์เกษียณอายุเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยพนักงานที่เกษียณอายุจะได้รับค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุสำหรับพนักงานที่ทำงานติดต่อกันครบ 5 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี และที่ทำงานครบ 15 ปี ด้วยอัตราค่าตอบแทนเป็นจำนวน 180 วันและ 300 วัน ของฐานเงินเดือน เดือนสุดท้ายก่อนเกษียณอายุ ตามลำดับ

2.21.2.2 โครงการกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน หรือกองทุนบำเหน็จเดิม ตามพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 เพื่อจ่ายสงเคราะห์เป็นเงินบำเหน็จให้แก่พนักงานเมื่อต้องออกจากงาน และเพื่อให้พนักงานกู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์หรือบุคคลเป็นประกัน โดยบริษัทจ่ายเงินสมทบเพื่อกองทุนสวัสดิการฯ เป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 10 ของอัตราเงินเดือนพนักงานและจ่ายสมทบเพิ่มให้เท่ากับภาระผูกพันที่พึงจ่าย ณ วันสิ้นงวดบัญชี ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 จำนวนโดยใช้เวลาเงินเดือน ณ วันสิ้นงวดด้วยอายุงาน ตามหลักเกณฑ์เดิมที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการฯ และต่อมาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2548 บริษัทได้มีการแก้ไขระเบียบกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน โดยให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2548 และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 จะคำนวณเป็น 2 ช่วง โดยช่วงแรกใช้เงินเดือน ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 คุณด้วยอายุงานตั้งแต่วันเริ่มทำงานจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2548 และช่วงที่ 2 ใช้เงินเดือน ณ วันสิ้นงวดด้วยอายุงานตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548 และใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบที่แก้ไขใหม่นี้จนถึงปัจจุบันในการคำนวณ สินทรัพย์ของกองทุนสวัสดิการฯ ซึ่งรวมอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินให้พนักงานกู้ยืม และดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ

2.21.3 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น

ภาระผูกพันสุทธิของบริษัทและกลุ่มบริษัทที่เป็นผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานนอกเหนือจากโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้เป็นผลประโยชน์ในอนาคตที่เกิดจากการทำงานของพนักงานในปัจจุบันและงวดก่อน ซึ่งผลประโยชน์นี้ได้คิดลดกระแสเงินสดเพื่อให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน การคำนวณนั้นจัดทำโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ได้รับอนุญาตเป็นรายปี โดยคำนวณตามวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ กำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในกำไรขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของบริษัทและกลุ่มบริษัท มีดังนี้

โครงการค่าตอบแทนความชอบในการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี

บริษัทและกลุ่มบริษัทได้ให้รางวัลตอบแทนความชอบจากการทำงานระยะยาวแก่พนักงานที่มีอายุการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี

2.21.4 ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง

บริษัทและกลุ่มบริษัทรับรู้ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้างเป็นค่าใช้จ่าย เมื่อบริษัทและกลุ่มบริษัทมีคำสั่งอนุมัติให้พนักงานลาออกโดยมีการยกเลิกการจ้างพนักงานก่อนวันเกษียณตามปกติ หรือให้ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง โดยให้ข้อเสนอเพื่อสนับสนุนให้มีการออกจากงานโดยสมัครใจ

บริษัทและกลุ่มบริษัทจะมีการคิดลดกระแสเงินสด หากระยะเวลาการจ่ายผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้างเกินกว่า 12 เดือนนับจากวันที่รายงาน

2.21.5 ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

ภาวะผูกพันผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงานวัดมูลค่าโดยมิได้คิดลดกระแสเงินสดและรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อพนักงานทำงานให้

หนี้สินรับรู้ด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะจ่ายชำระสำหรับการจ่ายโบนัสเป็นเงินสดระยะสั้นหรือการปันส่วนกำไร หากบริษัทและกลุ่มบริษัทมีภาวะผูกพันตามกฎหมายหรือภาวะผูกพันโดยอนุমানที่จะต้องจ่ายอันเป็นผลมาจากการที่พนักงานได้ทำงานให้ในอดีตและภาวะผูกพันนี้สามารถประมาณได้อย่างสมเหตุสมผล

2.21.6 การจ่ายตอบแทนพนักงานเป็นหุ้นสามัญ

บริษัทได้กำหนดให้จัดสรรหุ้นให้พนักงานจากการแปลงสภาพ ทศท เป็นบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในเดือนกรกฎาคม 2545 โดยให้พนักงานได้สิทธิซื้อหุ้นในราคาพาร์ จำนวน 6 เท่าของเงินเดือน และได้รับหุ้นให้เปล่า (คำนวณในราคาพาร์) จำนวน 2 เท่าของเงินเดือน โดยพนักงานสามารถใช้สิทธิดังกล่าวเมื่อบริษัทเสนอขายหุ้นต่อพนักงานและประชาชนทั่วไป ทั้งนี้สัดส่วนการถือหุ้นของพนักงานในรูปของหุ้นสามัญของบริษัทดังกล่าวรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 6.5 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทเมื่อขายหุ้นต่อพนักงานและประชาชนทั่วไป บริษัทไม่ได้บันทึกค่าตอบแทนดังกล่าว จนกว่าได้มีการออกหุ้นสามัญภายใต้โครงการนี้

2.22 ค่าวิจัยและพัฒนา

รายการในขั้นตอนการวิจัย ได้แก่ การสำรวจตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่ง ความรู้ความเข้าใจใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์หรือทางด้านเทคนิค ระบุในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเมื่อเกิดขึ้น

ขั้นตอนพัฒนาเกี่ยวข้องกับแผนงานหรือการออกแบบสำหรับผลิตภัณฑ์และกระบวนการใหม่หรือปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม รายการที่เกิดจากการพัฒนารับรู้เป็นสินทรัพย์ได้ก็ต่อเมื่อสามารถวัดมูลค่าของรายการต้นทุนการพัฒนาได้อย่างน่าเชื่อถือ ผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการนั้นมีความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางการค้า ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และ บริษัทและกลุ่มบริษัทมีความตั้งใจและมีทรัพยากรเพียงพอที่จะนำมาใช้เพื่อทำให้การพัฒนาเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และนำสินทรัพย์มาใช้ประโยชน์หรือนำมาขายได้ รายการในการพัฒนารับรู้เป็นสินทรัพย์รวมถึงต้นทุนสำหรับวัตถุดิบ ต้นทุนแรงงาน ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดเตรียมสินทรัพย์เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ตามประสงค์และต้นทุนการกู้ยืมสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ ส่วนรายการในการพัฒนาอื่นรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ รายการในการพัฒนาที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายไปแล้วในงวดก่อนไม่สามารถรับรู้เป็นสินทรัพย์ในงวดถัดไป

รายการในการพัฒนาที่บันทึกเป็นสินทรัพย์จะเริ่มต้นจำหน่ายเมื่อเริ่มผลิตหรือใช้ในเชิงพาณิชย์ โดยตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตลอดระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ของการพัฒนานั้น

2.23 ภาษีเงินได้งวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ประกอบด้วย ภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายการที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ซึ่งเป็นไปตามที่มาตรฐานการบัญชีได้กำหนดไว้

ภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน ได้แก่ภาษีที่คาดว่าจะจ่ายชำระหรือสามารถขอคืนได้ โดยคำนวณจากกำไรขาดทุนประจำปีที่ต้องเสียภาษี โดยใช้อัตราภาษีตามกฎหมายภาษีอากรที่มีผลบังคับใช้อยู่ หรือที่คาดได้ค่อนข้างแน่ว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงานในประเทศที่บริษัทอยู่และบริษัทร่วมของกลุ่มบริษัทได้ดำเนินงานและเกิดรายได้ทางภาษี ผู้บริหารจะประเมินสถานะของการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่สามารถนำกฎหมายภาษีอากรไปปฏิบัติซึ่งขึ้นอยู่กับความดีความ และจะตั้งประมาณการค่าใช้จ่ายภาษีอากรหากคาดว่าจะต้องจ่ายชำระค่าใช้จ่ายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีตั้งเต็มจำนวนตามวิธีหนี้สิน เมื่อเกิดผลต่างชั่วคราวระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สิน และราคาตามบัญชีที่แสดงอยู่ในงบการเงิน อย่างไรก็ตามกลุ่มบริษัทจะไม่รับรู้ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกิดจากการรับรู้เริ่มแรกของรายการสินทรัพย์หรือรายการหนี้สินที่เกิดจากรายการที่ไม่ใช่การรวมธุรกิจ และ ณ วันที่เกิดรายการ รายการนั้นไม่มีผลกระทบต่อกำไรทางบัญชีและกำไร(ขาดทุน)ทางภาษี

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีคำนวณจากอัตราภาษี (และกฎหมายภาษีอากร) ที่มีผลบังคับใช้อยู่หรือที่คาดได้ค่อนข้างแน่ว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน และคาดว่าอัตราภาษีดังกล่าวจะนำไปใช้เมื่อสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีได้มีการจ่ายชำระ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจะรับรู้หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะนำจำนวนผลต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์ กลุ่มบริษัทได้ตั้งภาษีเงินได้รอตัดบัญชีโดยพิจารณาจากผลต่างชั่วคราวของเงินลงทุนในบริษัทร่วม และส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าที่ต้องเสียภาษีเว้นแต่กลุ่มบริษัทสามารถควบคุมจังหวะเวลาของการกลับรายการผลต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลต่างชั่วคราวมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะไม่เกิดขึ้นได้ภายในระยะเวลาที่คาดการณ์ได้ในอนาคต

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะแสดงหักกลบกันก็ต่อเมื่อกิจการมีสิทธิตามกฎหมายที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันมาหักกลบกับหนี้สินภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน และทั้งสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้ที่ประเมินโดยหน่วยงานจัดเก็บภาษีหน่วยงานเดียวกัน โดยการเรียกเก็บเป็นหน่วยภาษีเดียวกันหรือหน่วยภาษีต่างกันซึ่งตั้งใจจะจ่ายหนี้สินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันด้วยยอดสุทธิ

2.24 การจ่ายเงินปันผล

เงินปันผลที่จ่ายไปยังผู้ถือหุ้นของบริษัทจะรับรู้ในด้านหนี้สินในงบการเงินของกลุ่มบริษัทในรอบระยะเวลาบัญชีที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทได้อนุมัติการจ่ายเงินปันผล

2.25 กำไรต่อหุ้น

บริษัทและกลุ่มบริษัท แสดงกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานสำหรับหุ้นสามัญ กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญด้วยจำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกอยู่ในระหว่างปี

3 การดำเนินงานตามแผนการปรับโครงสร้างบริษัท

คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) มีมติเห็นชอบหลักการการปรับโครงสร้างของบริษัท และ บมจ. กสท โดยการจัดตั้งบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้น 100% ได้แก่ บริษัทโครงข่ายบรอดแบนด์ภายในประเทศ (NBN Co) บริษัทโครงข่ายระหว่างประเทศและศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต จำกัด (NGDC Co) โดยบริษัทได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดตั้ง NBN Co และให้ดำเนินกิจการตั้งแต่ กรกฎาคม 2560 เป็นต้นไป โดยมอบหมายให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บริษัท และ บมจ.กสท ดำเนินการในประเด็นดังต่อไปนี้

- พิจารณาแผนธุรกิจของ NGDC Co และ NBN Co ให้สอดคล้องกับนโยบาย Digital Economy ในด้านการพัฒนาโครงข่ายไปยังชนบท และเพิ่มการเชื่อมต่อกับต่างประเทศ รวมถึงความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) และการประเมินทรัพย์สินในมูลค่าเป็นธรรม และการสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งรวมถึงการถ่ายโอนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัท และ บมจ.กสท ไปยังบริษัทใหม่
- พิจารณาปรับปรุงการขอยกเว้นให้ NGDC Co และ NBN Co ไม่ต้องถือปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมติ คณะรัฐมนตรีที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจทั่วไป โดยให้อยู่ในกรอบเท่าที่จำเป็น
- พิจารณาข้อเสนอเรื่องการขอใช้สิทธิแห่งทางในการปกเสภาพตสายของ NBN Co ให้เป็นไปตามกฎหมายที่บังคับใช้กับที่สาธารณะอื่นๆ

การปรับโครงสร้างบริษัทตามมติ คนร. ข้างต้น เป็นหนึ่งในแผนงานสำคัญในปี 2560 ตามแผนการแก้ไขปัญหาวิสาหกิจ โดยเป็นการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของบริษัทในภาพรวม ซึ่งเป็นการแยกประเภทการดำเนินงานด้านการวางโครงข่ายโทรคมนาคม ออกจากด้านการให้บริการลูกค้า ทำให้สามารถปรับโครงสร้างต้นทุนของบริษัทได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการลดค่าใช้จ่ายพนักงาน และลดการลงทุนในโครงข่ายบรอดแบนด์ของบริษัท นอกจากนี้บริษัทยังมีแผนการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เหลืออยู่หลังการโอนย้ายทรัพย์สินไปยัง NBN Co และ NGDC Co ทั้งการใช้ทรัพย์สินประเภทคลื่นความถี่รวมถึงสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับคลื่นความถี่ การบริหารทรัพย์สินที่ร่อยสลายที่ดิน และอื่นๆ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2560 เห็นชอบในหลักการให้บริษัทจัดตั้งบริษัท โครงข่ายบรอดแบนด์แห่งชาติ จำกัด (National Broadband network : NBN Co) และ บมจ.กสท จัดตั้งบริษัทโครงข่ายระหว่างประเทศและศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต จำกัด (Neutral Gateway & Data Center : NGDC Co) ตามที่ ดศ. เสนอ บริษัทจึงได้ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทดังกล่าวต่อกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2560 จำนวน 200,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท รวมทุนจดทะเบียน 20.00 ล้านบาท เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.9985 แล้วจะปรับสัดส่วนการถือหุ้นภายหลังจากการประเมินมูลค่าและโอนทรัพย์สินต่อไป ต่อมามติคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 และมติการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2561 เห็นชอบให้โอนสินทรัพย์ให้ NBN Co และ NGDC Co

ฝ่ายบริหารได้ประเมินผลกระทบทางการเงินจากการจัดตั้ง NBN Co และ NGDC Co แล้ว คาดว่าจะทำให้กระแสเงินสดรับของบริษัทในภาพรวมดีขึ้นกว่าการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายโครงข่าย NBN Co และ NGDC Co แต่จะมีค่าใช้จ่ายที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญจากค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายบำรุงรักษา และการลดการลงทุน นอกจากนี้บริษัทจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการคิดค่าบริการจากการที่ NBN Co ใช้ระบบงานสนับสนุนต่างๆ และใช้สินทรัพย์ของบริษัท

สำหรับปี 2560 บริษัทได้จัดทำประมาณการกระแสเงินสดสำหรับระยะเวลา 5 ปี (2561 - 2565) ภายใต้เงื่อนไขที่ใช้ความระมัดระวัง และดูยืดหยุ่นอย่างรอบคอบ บริษัทเชื่อมั่นว่าหากบริษัทดำเนินการตามแผนปรับโครงสร้างดังกล่าวจะส่งผลให้บริษัทมีผลประกอบการที่ดีขึ้นเป็นลำดับ และมีเงินสดสำรองคงเหลือในระดับเพียงพอที่จะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง หากไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้

4 การจัดการความเสี่ยงทางการเงิน

4.1 ปัจจัยความเสี่ยงทางการเงิน

กิจกรรมของบริษัทและกลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงทางการเงินที่หลากหลายซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงด้านตลาดการเงิน (ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย) ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง แผนการจัดการความเสี่ยงโดยรวมของบริษัทและกลุ่มบริษัทจึงมุ่งเน้นสิ่งที่คาดการณ์ไม่ได้ของตลาดการเงินและแสวงหาวิธีการลดผลกระทบเชิงลบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทและกลุ่มบริษัทให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะผลกระทบจากความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย บริษัทและกลุ่มบริษัทจึงใช้เครื่องมืออนุพันธ์ทางการเงิน ตัวอย่างเช่น สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Cross Currency Swap) เพื่อกระจายความเสี่ยงจากสกุลเงินหนึ่งไปยังอีกสกุลเงินหนึ่ง และการชำระหนี้คืนก่อนกำหนด (Prepayment) เพื่อลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และลดภาระหนี้เงินกู้ต่างประเทศ การจัดการความเสี่ยงดำเนินการโดยสายงานการเงิน ตามนโยบายที่ได้รับอนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัทแล้ว

4.1.1 ความเสี่ยงด้านตลาดการเงิน

(1) ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากบริษัทและกลุ่มบริษัทมีหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ประกอบด้วยเงินกู้ยืม เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ในสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ และเยนญี่ปุ่น ดังนั้นบริษัทและกลุ่มบริษัทจึงมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จากสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ และเยนญี่ปุ่น สำหรับสินทรัพย์ บริษัทและกลุ่มบริษัทมีเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ กับธนาคารในประเทศ ซึ่งมีไว้เพื่อจ่ายชำระหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนอันเกิดจากรายการทางการค้า และการรับรู้สินทรัพย์และหนี้สินที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

เพื่อเป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน บริษัทและกลุ่มบริษัทได้ดำเนินการดังนี้

- ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Cross Currency Swap)
- สะสมเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เพื่อจ่ายชำระหนี้เงินตราต่างประเทศ (Natural Hedging)

บริษัทและกลุ่มบริษัทได้ทำตราสารอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสำหรับเงินกู้ยืมที่เป็นสกุลเงินเยนญี่ปุ่น แต่รายการทางการค้าอื่น เช่น การซื้ออุปกรณ์โครงข่ายและการจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า ซึ่งบริษัทและกลุ่มบริษัทยังไม่ได้ดำเนินการป้องกันความเสี่ยงสำหรับรายการเหล่านี้

(2) ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทและกลุ่มบริษัทได้รับดอกเบี้ยจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งเปลี่ยนแปลงง่ายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาด บริษัทและกลุ่มบริษัทจัดการกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยโดยจัดให้มีเงินฝากที่มีอายุครบกำหนดหลายช่วงเวลาและอัตราดอกเบี้ยที่หลากหลายตามอัตราดอกเบี้ยในตลาดและเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต นอกจากนี้บริษัทและกลุ่มบริษัทยังมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดเป็นอัตราคงที่ ณ วันเริ่มต้นสำหรับสัญญาเช่าทางการเงินที่บริษัทและกลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า เงินกู้ยืมระยะยาว เงินลงทุนในตราสารหนี้ภาครัฐ ตัวสัญญาใช้เงิน และหุ้นกู้

4.1.2 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทและกลุ่มบริษัทมีเงินฝากกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และธนาคารพาณิชย์ต่างๆ (หมายเหตุ 8 10 และ 11) โดยเลือกธนาคารในประเทศและธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง สำหรับการลงทุนในตราสารหนี้ บริษัทและกลุ่มบริษัทจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งประกอบด้วยตราสารหนี้ภาครัฐ และหุ้นกู้ที่มีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ระดับ A ขึ้นไป บริษัทและกลุ่มบริษัทมีนโยบายที่จะทำให้แน่ใจได้ว่าการขายสินค้าและการให้บริการไปยังลูกค้าที่มีประวัติสินเชื่ออยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม

4.1.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

บริษัทและกลุ่มบริษัทจัดการความเสี่ยงของสภาพคล่องโดยดำรงเงินสดอย่างเพียงพอและมีหลักทรัพย์ที่มีตลาดรองรับ

4.2 การบัญชีสำหรับอนุพันธ์ที่เป็นเครื่องมือทางการเงินและกิจการป้องกันความเสี่ยง

สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Cross Currency Swap)

บริษัทได้ทำข้อตกลงกับคู่สัญญาที่จะแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากสกุลเงินหนึ่งไปเป็นอีกสกุลเงินหนึ่ง โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ได้ตกลงกัน และจะทำการแลกเปลี่ยนสกุลเงินที่แตกต่างกันดังกล่าวเมื่อถึงกำหนดตามสัญญา ซึ่งสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสำหรับเงินกู้ยืม ซึ่งบริษัทและกลุ่มบริษัทได้บันทึกเงินกู้ยืมด้วยสกุลเงินใหม่ที่แลกเปลี่ยน ณ วันที่ทำสัญญา ส่วนแตกต่างระหว่างสกุลเงินเดิมและสกุลเงินใหม่ได้บันทึกไว้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดรายการ

รายละเอียดของอนุพันธ์ที่เป็นเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทเป็นคู่สัญญาได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 42

5 ประเมินการและการใช้วิจารณ์ญาณ

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารต้องใช้วิจารณ์ญาณ การประมาณการและข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชี และการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย โดยผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่ประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวนและในงวดอนาคตที่ได้รับผลกระทบ

5.1 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

บริษัทและกลุ่มบริษัทมีลักษณะธุรกิจที่ต้องลงทุนในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก ทำให้มีค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ต้นทุนของ อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนทั้งที่ได้มาจากการซื้อ สัญญาเช่าทางการเงิน และการรวมธุรกิจจะคำนวณค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายจากการประมาณการอายุการใช้งาน และมูลค่าซาก โดยใช้วิธีเส้นตรง อายุการใช้งานถูกประมาณการตั้งแต่วันที่ได้รับสินทรัพย์มา โดยจะใช้ประสบการณ์ในอดีตจากสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บริษัทและกลุ่มบริษัทจะทบทวนอายุการใช้งาน วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาและมูลค่าคงเหลือ ทุกสิ้นรอบปีบัญชี หรือเมื่อมีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสื่อมสภาพหรือไม่ได้ใช้งานโดยการขายหรือเลิกใช้ หรือมีการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการแข่งขัน อายุการใช้งานจริงอาจแตกต่างจากที่ได้ประมาณการไว้ ซึ่งการทบทวนในอนาคตนั้นอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอายุการใช้งาน

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ส่วนใหญ่ประกอบด้วย อุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับโทรศัพท์ประจำที่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ เคเบิล ใต้น้ำ และโครงข่ายระหว่างประเทศ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนส่วนใหญ่ คือ สิทธิในการถือครองและใช้คลื่นความถี่ระบบ 1900 MHz และโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 (IMT2000) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและการใช้งานจะส่งผลให้อายุการใช้งานและมูลค่าของ

สินทรัพย์ที่ได้ประเมินไว้เปลี่ยนไป ณ วันที่ในงบการเงินบริษัทและกลุ่มบริษัทจะประเมินว่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ ไม่มีตัวตนมีข้อสงสัยถึงการด้อยค่าหรือไม่ หากพบว่าข้อสงสัยที่ทำให้เชื่อว่าอาจเกิดการด้อยค่า บริษัทและกลุ่มบริษัทจะทดสอบการด้อยค่าโดยประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์ และคำนึงถึงธุรกิจ ตลาด และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ที่เป็นข้อสงสัยว่าอาจมีการด้อยค่าเกิดขึ้น รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้เมื่อราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งหมายถึงจำนวนที่สูงกว่าระหว่างมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายเทียบกับมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ ซึ่งจะถูกจัดเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดที่สามารถแยกออกมาได้ มูลค่าจากการใช้ประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องใช้ข้อสมมติฐานหลายประการ เช่น อัตราการเติบโตของตลาดโทรคมนาคม แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเลขหมาย ข้อกำหนดของกฎหมาย และการใช้อัตราการคิดลดที่เหมาะสม

5.2 การด้อยค่าของลูกหนี้การค้า

บริษัทและกลุ่มบริษัทได้กำหนดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพื่อให้สะท้อนถึงการด้อยค่าของลูกหนี้การค้าซึ่งเกี่ยวข้องกับประมาณการผลขาดทุนอันเป็นผลมาจากการที่ลูกค้าไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้นเป็นผลมาจากการที่บริษัทและกลุ่มบริษัทได้ประเมินกระแสเงินสดไหลเข้าในอนาคต ซึ่งการประเมินนั้นอยู่บนพื้นฐานเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีตของการติดตามทวงถามความมีชื่อเสียง และการผิดชำระหนี้ และการพิจารณาแนวโน้มของตลาด

นอกจากนี้บริษัทและกลุ่มบริษัทยังมีข้อโต้แย้งกับลูกหนี้การค้าบางราย ทั้งลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคม และลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทและกลุ่มบริษัทได้บันทึกเป็นลูกหนี้ไว้ในงบการเงิน และยังไม่ได้รับชำระเงินในปัจจุบัน ลูกหนี้การค้าดังกล่าวประกอบด้วย ลูกหนี้จากรายได้ทางไกลต่างประเทศ ลูกหนี้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) และลูกหนี้จากสัญญาส่วนแบ่งรายได้ ตามที่กล่าวรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 บริษัทและกลุ่มบริษัทมีการพิจารณาถึงโอกาสที่จะได้รับชำระเงิน โดยคำนึงถึงประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ และเชื่อมั่นว่าบริษัทและกลุ่มบริษัทมีประเด็นโต้แย้งที่เพียงพอและจะได้รับเงินดังกล่าว จึงยังไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้าดังกล่าว

5.3 สัญญาเช่าทางการเงินกรณีที่บริษัทและกลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า

บริษัทและกลุ่มบริษัททำสัญญาหลายสัญญากับคู่สัญญาซึ่งเป็นบุคคลที่สาม เพื่อเช่าอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมมาให้บริการเงื่อนไขการจ่ายเงินให้กับคู่สัญญาขึ้นอยู่กับหลายๆ ปัจจัย เช่น การใช้งานจริงที่เกิดขึ้น จำนวนของผู้ใช้บริการ ซึ่งจากการพิจารณานิยามและเงื่อนไขทั้งหมดของสัญญาเหล่านี้ หากบริษัทและกลุ่มบริษัทพิจารณาแล้วเห็นว่าเนื้อหาของสัญญามีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่มาให้กลุ่มบริษัท กลุ่มบริษัทจะบันทึกสินทรัพย์เหล่านี้ไว้ในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของบริษัทและกลุ่มบริษัท

5.4 การวัดมูลค่าของภาระผูกพันของผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้

มูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันจากโครงการผลประโยชน์ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยมีข้อสมมติฐานหลายตัว เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนพนักงาน อัตราการรวมถึงข้อสมมติฐานเกี่ยวกับอัตราคิดลด การเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติฐานเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าของภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ กลุ่มบริษัทได้พิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสม ซึ่งได้แก่อัตราดอกเบี้ยที่ควรจะใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินที่จะจ่ายภาระผูกพันให้แก่พนักงาน และวันครบกำหนดใกล้เคียงกับระยะเวลาที่ต้องชำระภาระผูกพัน

ข้อสมมติฐานหลักสำหรับภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ซึ่งอ้างอิงกับสถานการณ์ปัจจุบันในตลาดได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 33

๑๒

6 การจัดการความเสี่ยงในลงทุน

วัตถุประสงค์ของบริษัทและกลุ่มบริษัทในการบริหารทุนของบริษัทนั้น เพื่อดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของบริษัทและกลุ่มบริษัท เพื่อสร้างผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น และเพื่อดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนทางการเงินของทุน

7 การจัดประเภทรายการใหม่

รายการบางรายการในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ได้มีการจัดประเภทใหม่ เพื่อการเปรียบเทียบ และให้สอดคล้องกับการนำเสนองบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีดังนี้

งบแสดงฐานะการเงิน

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
	2559	2559
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี ลดลง	(1,936.84)	(1,936.84)
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน เพิ่มขึ้น	1,936.84	1,936.84

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
	2559	2559
รายได้จากการให้บริการอื่น เพิ่มขึ้น	0.02	0.02
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร เพิ่มขึ้น	0.02	0.02
ต้นทุนการให้บริการ เพิ่มขึ้น	283.71	283.71
ค่าใช้จ่ายในการขาย ลดลง	(283.71)	(283.71)

8 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินสด	7.67	8.20	7.60	7.89
เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	4,433.51	11,018.42	4,309.79	10,894.82
เงินฝากประจำ	1,941.59	1,005.09	1,921.59	1,004.96
รวม	<u>6,382.77</u>	<u>12,031.71</u>	<u>6,238.98</u>	<u>11,907.67</u>

เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและประเภทฝากประจำ มีอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยที่แท้จริง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ร้อยละ 0.87 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : ร้อยละ 0.62 ต่อปี)

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ได้รวมเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวัน และออมทรัพย์ของกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน จำนวน 67.65 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 57.72 ล้านบาท) และได้รวมเงินฝากสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวน 29.23 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 30.11 ล้านบาท) เพื่อลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่อาจจะเกิดขึ้นจากการจ่ายชำระหนี้ในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ

เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สำหรับงบการเงินรวม จำนวน 4,433.51 ล้านบาท และงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 4,309.79 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 11,018.42 ล้านบาท และ 10,894.82 ล้านบาท ตามลำดับ) ได้รวมเงินฝากธนาคารที่นำไปเป็นหลักประกันตามสัญญา จำนวน 7.90 ล้านบาท (หมายเหตุ 32.1)

9 เงินฝากธนาคาร - โครงการเน็ตประชารัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	4,491.39	-	4,491.39	-

เงินฝากธนาคาร - โครงการเน็ตประชารัฐเป็นเงินที่บริษัทรับจากสำนักปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สป.ดศ.) โดยบริษัทได้รับมอบหมายจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้ดำเนินการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ ภายในวงเงินงบประมาณ 13,000.00 ล้านบาท ในลักษณะการเบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน ชื่อบัญชี “ค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินงานขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศฯ ของ บมจ.ทีโอที” สป.ดศ. ได้ดำเนินการเบิกจ่ายเงินให้บริษัทงวดที่ 1 แล้วเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2560 จำนวน 3,786.61 ล้านบาท งวดที่ 2 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2560 จำนวน 2,482.25 ล้านบาท งวดที่ 3 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560 จำนวน 2,667.22 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 8,936.08 ล้านบาท รายได้ดอกเบี้ยและอื่นๆ จำนวน 17.92 ล้านบาท โดยบริษัทได้ฝากเงินไว้ในบัญชีออมทรัพย์ ทั้งนี้บริษัทได้เบิกใช้เพื่อโครงการแล้ว จำนวน 4,462.61 ล้านบาท ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 4,491.39 ล้านบาท (หมายเหตุ 29)

10 เงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียด ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินฝากธนาคารประเภทประจำ 6 - 12 เดือน	15,035.62	7,887.16	14,785.62	7,786.51
ตราสารหนี้ที่ถือจนครบกำหนด	-	100.00	-	100.00
	<u>15,035.62</u>	<u>7,987.16</u>	<u>14,785.62</u>	<u>7,886.51</u>

เงินฝากธนาคารประเภทประจำ 6 - 12 เดือน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สำหรับงบการเงินรวม จำนวน 15,035.62 ล้านบาท และงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 14,785.62 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 7,887.16 ล้านบาท และ 7,786.51 ล้านบาท ตามลำดับ) ได้รวมเงินฝากประจำของกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน จำนวน 195.00 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 195.00 ล้านบาท) และได้รวมเงินฝากธนาคารที่นำไปเป็นหลักประกันตามสัญญา จำนวน 1,035.79 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 1,063.03 ล้านบาท) (หมายเหตุ 32.1)

รายการเคลื่อนไหวของเงินลงทุนชั่วคราว มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	7,987.16	12,631.83	7,886.51	12,382.79
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	29,533.43	12,316.07	29,293.86	12,314.33
ลดลงระหว่างปี	(22,484.97)	(17,060.74)	(22,394.75)	(16,910.61)
รับโอนจากเงินลงทุนระยะยาว (หมายเหตุ 16)	-	100.00	-	100.00
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	<u>15,035.62</u>	<u>7,987.16</u>	<u>14,785.62</u>	<u>7,886.51</u>

เงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยที่แท้จริง ร้อยละ 1.43 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : ร้อยละ 1.57 ต่อปี)

๑๒

11 เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียด ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ - ภายในหนึ่งปี	22,595.34	24,529.07	22,595.34	24,529.07
เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ - เกินหนึ่งปี	2,454.00	40.00	2,454.00	40.00
	<u>25,049.34</u>	<u>24,569.07</u>	<u>25,049.34</u>	<u>24,569.07</u>

รายการเคลื่อนไหวของเงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	24,569.07	24,006.64	24,569.07	24,006.64
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	47,278.42	34,289.46	47,278.42	34,289.46
ลดลงระหว่างปี	<u>(46,798.15)</u>	<u>(33,727.03)</u>	<u>(46,798.15)</u>	<u>(33,727.03)</u>
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	<u>25,049.34</u>	<u>24,569.07</u>	<u>25,049.34</u>	<u>24,569.07</u>

เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ - ภายในหนึ่งปี

เงินฝากธนาคาร	22,595.34	24,479.07	22,595.34	24,479.07
ตราสารหนี้	-	50.00	-	50.00
	<u>22,595.34</u>	<u>24,529.07</u>	<u>22,595.34</u>	<u>24,529.07</u>

เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ - เกินหนึ่งปี

ตราสารหนี้	2,454.00	40.00	2,454.00	40.00
รวมเงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ทั้งสิ้น	<u>25,049.34</u>	<u>24,569.07</u>	<u>25,049.34</u>	<u>24,569.07</u>

เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ประกอบด้วย เงินที่ฝากไว้กับธนาคารต่างๆ เป็นประเภทเงินฝาก ที่มีระยะเวลากำหนดไม่เกิน 24 เดือน และหุ้นกู้ โดยบริษัทจะพิจารณาสมทบในแต่ละปีเพื่อนำไปชำระหนี้ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติหลักการจากผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านการเงินตั้งแต่ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ขึ้นไป โดยต้องรายงานต่อกรรมการผู้จัดการใหญ่ทราบ ทั้งนี้เงินลงทุนเพื่อสำรองชำระหนี้ข้างต้นมีอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยที่แท้จริง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ร้อยละ 1.75 ต่อปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : ร้อยละ 1.60 ต่อปี)

๑๒

12 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคม (หมายเหตุ 12.1)	6,731.58	7,124.98	6,731.73	7,112.61
ลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุน (หมายเหตุ 12.2)	166.88	834.60	166.88	834.60
ลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้ (หมายเหตุ 12.3)	-	681.04	-	681.04
รวมลูกหนี้การค้า	6,898.46	8,640.62	6,898.61	8,628.25
ลูกหนี้อื่น	156.27	155.61	156.27	155.61
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7,054.73	8,796.23	7,054.88	8,783.86

12.1 ลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคม

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้าที่ออกใบแจ้งหนี้แล้ว				
- บุคคลภายนอก	4,703.21	4,677.56	4,703.36	4,678.09
- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	981.63	1,470.74	981.63	1,470.74
รายได้ค้างรับ				
- บุคคลภายนอก	3,973.49	3,791.52	3,973.49	3,778.62
- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	562.69	562.45	562.69	562.45
รวมลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคม	10,221.02	10,502.27	10,221.17	10,489.90
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(3,489.44)	(3,377.29)	(3,489.44)	(3,377.29)
รวมลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคม	6,731.58	7,124.98	6,731.73	7,112.61

ลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคมประกอบด้วย ลูกหนี้ผู้ใช้บริการจากโครงข่ายของบริษัท เช่น จากการใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน ค่าเช่าตู้ร้อยสายเคเบิล ค่าเช่าวงจร ค่าเชื่อมโยง (Access Charge)

ลูกหนี้การค้าที่ออกใบแจ้งหนี้แล้วได้รวมลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 804.91 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 1,254.99 ล้านบาท)

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2551 บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (บมจ.กสท) มีหนังสือแจ้งขอยกเลิกข้อตกลงการแบ่งรายได้ทางไกลต่างประเทศ โดยจะขอชำระเป็นค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) ตามอัตราที่ บมจ.กสท เสนอต่อ กสทช. แทน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 อย่างไรก็ตามบริษัทมีหนังสือแจ้งให้ บมจ.กสท ทราบว่าข้อตกลงเดิมยังมีผลบังคับใช้ต่อไป และเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 บริษัทได้ฟ้อง กสทช. เพื่อให้เพิกถอนคำชี้ขาดข้อพิพาทและคำวินิจฉัยข้อพิพาทของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) ข้างต้นที่มีการชี้ขาดและคำวินิจฉัยที่ไม่เป็นประโยชน์กับบริษัท ต่อมาเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2555 บริษัทยื่นฟ้อง บมจ.กสท ต่อศาลปกครองกลางเพื่อให้ชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของทุนทรัพย์จำนวน 4,348.22 ล้านบาท และศาลปกครองกลางได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว แต่เนื่องจาก บมจ.กสท ไม่ได้ส่งข้อมูลตามข้อตกลงเดิมทำให้บริษัทไม่สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้และประมาณมูลค่าต้นทุนส่วนแบ่งรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ บริษัทจึงยังไม่บันทึกส่วนแบ่งรายได้ทางไกลต่างประเทศจาก บมจ.กสท และไม่บันทึกต้นทุนส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องจ่ายให้กับผู้ให้บริการรายอื่นในงบการเงินตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 ต่อมาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2561 ศาลปกครองกลางได้พิพากษายกฟ้องคำฟ้องของบริษัท เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561 บริษัทได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

บมจ.กสท ได้ทำข้อตกลงกับบริษัท เรื่อง การเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทคู่สัญญาภายใต้สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของ บมจ.กสท รวม 3 ราย คือ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC) บริษัท ทรู มูฟ จำกัด (TRUE Move) และบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (DPC) โดยเป็นข้อตกลง 3 ฝ่าย ระหว่างบริษัท บมจ.กสท และบริษัทคู่สัญญา เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ติดต่อกับโครงข่ายของบริษัทและคู่สัญญาของบริษัท ต่อมาเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2544 พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคมมีผลบังคับใช้ ซึ่งตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวได้มีการกำหนดในหมวด 2 การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และ กสทช. ได้ออกประกาศว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายในปี 2549 เป็นผลให้คู่สัญญาของ บมจ.กสท 2 ราย คือ DTAC และ TRUE Move ใช้เป็นข้ออ้างในการขอยุติการจ่ายค่าเชื่อมโยง (Access Charge) และขอเจรจาเพื่อทำสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย และอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge หรือ IC) โดยจะจ่ายค่าเชื่อมโยง (Access Charge) จนถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 เท่านั้น และระหว่างที่ไม่มีข้อยุติจะชำระค่า IC ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นไป ในอัตราที่ตกลงกันหรือในอัตราชั่วคราวที่ กสทช. กำหนด และ DPC เป็นรายที่ 3 ที่ใช้เป็นข้ออ้างในการขอยุติการจ่ายค่าเชื่อมโยง (Access Charge) โดยในไตรมาสที่ 2/2552 DPC มีหนังสือขอทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อให้เป็นไปตามประกาศ กสทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และแจ้งยกเลิกข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และหยุดชำระค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2552 บริษัทจึงหยุดรับรู้รายได้ค่าเชื่อมโยงของ DPC ตั้งแต่วันดังกล่าว

อย่างไรก็ตามบริษัทมีความเห็นว่า แม้ว่าจะมีประกาศ กสทช. เรื่อง IC แล้ว แต่ข้อตกลงเรื่องค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ทุกฉบับยังมีผลใช้บังคับ ดังนั้นคู่สัญญาของ บมจ.กสท จึงไม่มีสิทธิยุติการจ่ายค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลงฯ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทมีมติเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2549 ให้ฝ่ายบริหารของบริษัทแจ้งยืนยันให้คู่สัญญาทั้ง 2 บริษัทจ่ายค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายที่มีอยู่เดิมต่อไป โดยฝ่ายบริหารของบริษัทจะต่อสู้ทางกฎหมายจนถึงที่สุด โดยเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2550 บริษัทได้ยื่นฟ้อง กสทช. ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนประกาศว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2549 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553 ศาลปกครองกลางมีคำสั่งยกฟ้องวันที่ 15 ตุลาคม 2553 บริษัทยื่นอุทธรณ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด และเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2550 บริษัทได้ยื่นฟ้อง บมจ.กสท และคู่สัญญาของ บมจ.กสท ทั้ง 2 ราย ต่อศาลแพ่งฐานผิดสัญญา (ข้อตกลง) และเรียกค่าเสียหาย โดยทั้งสองกรณีศาลมีคำสั่งรับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2551 และวันที่ 16 กันยายน 2552 ศาลแพ่ง มีคำสั่งจำหน่ายคดีระหว่างบริษัทกับ บมจ.กสท และ DTAC และระหว่างบริษัทกับ บมจ.กสท และ TRUE Move ตามลำดับ ออกจากสารบบความโดยพิจารณาเห็นว่าคดีอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ฝ่ายบริหารของบริษัทจึงได้เห็นชอบให้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินคดีแทน แต่สำนักงานอัยการสูงสุดมีความเห็นให้บริษัทดำเนินการฟ้องคดีเอง แต่เนื่องจากการยุติการจ่ายค่าเชื่อมโยงนั้น คู่สัญญาของ บมจ.กสท ทั้ง 3 รายไม่ได้ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ ที่ต้องนำส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ให้บริษัทด้วย บริษัทจึงยังไม่บันทึกบัญชีรายได้ค่าเชื่อมโยง (Access Charge) รายของ DTAC และ TRUE Move ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 จนถึงปัจจุบัน ส่วนของราย DPC ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2552 จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4/2550 บมจ.กสท ได้มีมตินัดชำระหนี้ค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ในส่วนที่ บมจ.กสท เป็นผู้ดำเนินการเอง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2550 โดยบริษัทได้รับข้อมูลค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ในส่วนนี้จนถึงเดือนตุลาคม 2550 บริษัทจึงบันทึกรายได้เฉพาะเดือนตุลาคม 2550 จำนวน 84.02 ล้านบาท และหยุดบันทึกรายได้ในส่วนนี้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป นอกจากนี้ บมจ.กสท ได้มีมตินัดชำระหนี้จำนวนครึ่งหนึ่งของส่วนแบ่งรายได้ที่ บมจ.กสท ได้รับจาก DPC และต้องนำส่งให้แก่บริษัทเพิ่มเติมจากส่วนแบ่งรายได้ขั้นต่ำที่บริษัทได้รับชำระแล้ว สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2550 เป็นจำนวน 345.50 ล้านบาท และส่วนแบ่งรายได้สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2550 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2550 เป็นจำนวน 130.12 ล้านบาท ซึ่งต่างถึงกำหนดชำระแล้วในไตรมาสที่ 1/2551 และอยู่ระหว่างการดำเนินการให้ บมจ.กสท ชำระ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าบริษัทจะได้รับข้อมูลครึ่งหนึ่งของส่วนแบ่งรายได้ที่ บมจ.กสท ได้รับจาก DPC จนถึงเดือนมิถุนายน 2551 แต่บริษัทได้รับหนังสือแจ้งจาก บมจ.กสท ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2551ว่าจะชำระเงินเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่บริษัทได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งให้ บมจ.กสท และคู่สัญญา DTAC และ TRUE Move ชำระค่าเชื่อมโยง (Access Charge) บริษัทจึงหยุดรับรู้รายได้ในส่วนนี้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1/2551 อย่างไรก็ตามผู้บริหารของบริษัทคาดว่าบริษัทจะได้รับชำระหนี้ค่าเชื่อมโยง (Access Charge) และจำนวนครึ่งหนึ่งของส่วนแบ่งรายได้ดังกล่าว ซึ่งแสดงรวมอยู่ในยอดลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคมทั้งจำนวน จึงไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับจำนวนที่ยังไม่ได้รับชำระและบันทึกเป็นลูกหนี้ไว้ในงบการเงินนี้

เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 บริษัทไต้ยีนฟอง บมจ.กสท และคู่สัญญาของ บมจ.กสท ทั้ง 3 ราย มีทุนทรัพย์ร่วมกันทุกครั้งที่ทั้งสิ้น 162,477.27 ล้านบาท และแก้ไขทุนทรัพย์เป็น 348,327.51 ล้านบาท เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อขอรับชำระหนี้และเรียกค่าเสียหาย ซึ่งศาลได้รับคำสั่งฟ้องไว้พิจารณาแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

อนึ่งตั้งแต่ปี 2550 บริษัทไม่ได้บันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรายได้ค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ที่เป็นกรณีพิพาท ซึ่งบริษัทยังไม่ได้บันทึกบัญชีเป็นรายได้ในงบการเงินนี้ (หมายเหตุ 44.1.2)

บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) (ทีทีแอนด์ที) ซึ่งเป็นคู่สัญญากับบริษัทตามสัญญาความร่วมมือการงานฯ ได้ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ไต้ยีนคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ ทีทีแอนด์ที เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2551 และมีคำสั่งแต่งตั้งให้บริษัท พี แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการในวันที่ 22 กรกฎาคม 2552 ต่อมาเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2557 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งแต่งตั้ง บจก.พีซีแอล แพลนเนอร์ เป็นผู้บริหารแผนแทน บริษัท พี แพลนเนอร์ จำกัด เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งศาลตามกฎหมายพิทักษ์ทรัพย์สินผู้ถือหุ้นเด็ดขาด และได้มีคำพิพากษาให้ ทีทีแอนด์ที ล้มละลายเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2560 ทั้งนี้ บริษัทไต้ยีนขอรับชำระหนี้ในชั้นพิทักษ์ทรัพย์ เป็นหนี้ทางการค้า และหนี้อื่นๆ หลายรายการ โดยในส่วนของหนี้ทางการค้าปกติ บริษัทได้บันทึก ทีทีแอนด์ที เป็นลูกหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เป็นจำนวน 1,738.06 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2559 : 1,714.70 ล้านบาท) แต่เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนเงินที่บริษัทจะได้รับชำระหนี้ บริษัทจึงบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทางการค้า ทั้งจำนวนไว้ในงบการเงินนี้ ตามจำนวนที่เหมาะสม

เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2560 บริษัทไต้ยีนฟองต่อศาลแพ่ง เป็นคดีหมายเลขคดีที่ 454/2560 เรียกร้องให้ AWN ชำระเงินค่าเช่าเครื่องและอุปกรณ์โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 900 MHz (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 - 30 มิถุนายน 2559) ให้บริษัท จำนวน 575.49 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้น จำนวน 559.62 ล้านบาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง (หมายเหตุ 46.1)

บริษัทไม่มีความเสี่ยงจากการกระจุกตัวของสินเชื่อก่อนหน้านี้ที่สำคัญ เนื่องจากบริษัทมีลูกค้าจำนวนมากราย ซึ่งได้แก่ ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ทั้งภาคธุรกิจ ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ และผู้ใช้รายย่อยทั่วไป การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญได้ครอบคลุมถึงลูกค้าที่จะเก็บเงินไม่ได้ ตามประสบการณ์การชำระเงินในอดีต ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ทำให้ฝ่ายบริหารเชื่อว่าไม่มีความเสี่ยงเพิ่มเติมเกินกว่าจำนวนเงินที่ได้รับรู้ในรายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

12.2 ลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุน

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุนที่ออกใบแจ้งหนี้แล้ว				
- บุคคลภายนอก	4,539.81	4,923.31	4,539.81	4,923.31
รายได้ค้างรับ				
- บุคคลภายนอก	-	162.14	-	162.14
รวมลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุน	4,539.81	5,085.45	4,539.81	5,085.45
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(4,372.93)	(4,250.85)	(4,372.93)	(4,250.85)
รวมลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุน	166.88	834.60	166.88	834.60

ลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุน เป็นลูกหนี้ผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานในส่วนที่ให้บริการโดยบริษัท ทูรคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (ทูร) และ ทีทีแอนด์ที โดยบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการออกใบแจ้งหนี้และเรียกเก็บเงิน โดยเมื่อได้รับชำระจากลูกหนี้แล้วจึงจ่ายส่วนแบ่งให้บริษัทดังกล่าวข้างต้นในอัตราส่วนแบ่งรายได้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาที่เกี่ยวข้อง ต่อมา ทีทีแอนด์ที ได้ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ไต้ยีนคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 ซึ่งศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ ทีทีแอนด์ที เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งศาล

ตามกฎหมายพิธีการศุลกากรที่ได้ตัดขาด และเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 เจ้าพนักงานพิธีการศุลกากรได้มีหมายนัดแจ้งบริษัทว่า ที่ที่แอนด์ที จะหยุดประกอบกิจการตามสัญญาความร่วมมือการงานฯ ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 และให้บริษัทดำเนินการให้บริการสำหรับ ผู้ใช้บริการที่เหลืออยู่ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2560 เป็นต้นไป ขณะนี้ศาลล้มละลายกลางได้มีคำพิพากษาให้ ที่ที่แอนด์ที ล้มละลายแล้ว (หมายเหตุ 12.1)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมการงานและร่วมลงทุนดังกล่าวรวมลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจ 171.51 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 209.88 ล้านบาท)

12.3 ลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้				
- บุคคลภายนอก	379.72	379.72	379.72	379.72
รายได้ค้างรับ				
- บุคคลภายนอก	-	681.04	-	681.04
รวมลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้	379.72	1,060.76	379.72	1,060.76
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(379.72)	(379.72)	(379.72)	(379.72)
รวมลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้	-	681.04	-	681.04

ลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้ เป็นลูกหนี้จากการรับรู้รายได้ขั้นต่ำหรือร้อยละของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นแล้วแต่ จำนวนใดมากกว่า ตามสัญญาความร่วมมือการงานและร่วมลงทุน ประกอบด้วย การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการโทรศัพท์สาธารณะ การขายบัตรโทรศัพท์ เป็นต้น

ลูกหนี้การค้าตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้ รวมรายได้ค้างรับจาก บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS) จำนวน 681.04 ล้านบาท ซึ่งเป็นค่าภาษีสรรพสามิตที่ AIS หักออกจากส่วนแบ่งรายได้ระหว่างวันที่ 23 มกราคม 2550 ถึงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550 โดย AIS ได้ชำระค่าภาษีสรรพสามิตข้างต้นให้กรมสรรพสามิต และปฏิเสธการชำระเงินให้บริษัท เนื่องจากวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550 เป็นวันที่กระทรวงการคลังได้ประกาศลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับกิจการโทรคมนาคมเหลือร้อยละศูนย์ แต่ผู้บริหารของบริษัทมีความเห็นว่า AIS ไม่มีสิทธินำค่าภาษีสรรพสามิตนี้ไปหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ดังกล่าวตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 บริษัทจึงบันทึกค่าภาษีสรรพสามิตดังกล่าวเป็นรายได้ค้างรับ ต่อมาเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2551 บริษัทได้ยื่น คำเสนอขอพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้ AIS นำส่งส่วนแบ่งรายได้ จำนวน 31,462.51 ล้านบาท ที่ AIS ยังไม่ได้ นำส่งให้บริษัทครบถ้วนสำหรับงวดตั้งแต่ มกราคม 2546 - กันยายน 2550 ซึ่งคำเสนอขอพิพาทดังกล่าวได้รวมรายได้ค้างรับจำนวน 681.04 ล้านบาท ข้างต้นไว้ด้วย เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2554 คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ AIS ไม่ต้องชำระเงินให้บริษัท แต่บริษัทได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดแล้วเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2554 วันที่ 11 สิงหาคม 2559 ศาลปกครองกลางพิพากษา ยกคำร้อง วันที่ 19 สิงหาคม 2559 บริษัทขอความอนุเคราะห์อัยการสูงสุดยื่นอุทธรณ์ พนักงานอัยการได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาล ปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2559 ต่อมาเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560 ศาลปกครองกลางได้อ่านคำสั่งศาลปกครองสูงสุด โดยศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยกอุทธรณ์ บริษัทได้บันทึกกลับรายการรายได้ค้างรับ จำนวน 681.04 ล้านบาท ในงบการเงินไตรมาสที่ 2/2560 ทั้งนี้ลูกหนี้การค้าดังกล่าวไม่รวมลูกหนี้จากการเรียกเก็บเงินผลประโยชน์ตอบแทนจากค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ซึ่งเป็น เงินผลประโยชน์อื่นใดในปีที่ 17 - 25 ที่ AIS พึงได้รับตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cellular Mobile Telephone) (สัญญา ข้อ 30) จำนวน 36,741.73 ล้านบาท ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของคณะ อนุญาโตตุลาการ บริษัทจึงยังไม่บันทึกบัญชีส่วนแบ่งรายได้จากผลประโยชน์อื่นใดดังกล่าว

12.4 การวิเคราะห์อายุหนี้ที่ค้างชำระ

ลูกหนี้การค้ากิจการโทรคมนาคม และลูกหนี้การค้าผู้ใช้บริการจากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน ที่ออกใบแจ้งหนี้แล้ว สามารถแยกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระได้ ดังนี้

รายการ	งบการเงินรวม			
	ลูกหนี้กิจการโทรคมนาคม		ลูกหนี้ผู้ใช้บริการจากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน	
	2560	2559	2560	2559
ค้างชำระไม่เกิน 6 เดือน	2,361.77	2,963.65	38.17	420.76
ค้างชำระเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	196.06	449.59	67.01	72.32
ค้างชำระเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	589.40	635.54	61.73	61.57
ค้างชำระเกินกว่า 2 ปี	2,537.61	2,099.52	4,372.90	4,368.66
	5,684.84	6,148.30	4,539.81	4,923.31

รายการ	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ลูกหนี้กิจการโทรคมนาคม		ลูกหนี้ผู้ใช้บริการจากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน	
	2560	2559	2560	2559
ค้างชำระไม่เกิน 6 เดือน	2,361.92	2,964.18	38.17	420.76
ค้างชำระเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	196.06	449.59	67.01	72.32
ค้างชำระเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	589.40	635.54	61.73	61.57
ค้างชำระเกินกว่า 2 ปี	2,537.61	2,099.52	4,372.90	4,368.66
	5,684.99	6,148.83	4,539.81	4,923.31

13 สินค้าและพัสดุดังเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สินค้าสำเร็จรูป	207.65	209.97	207.61	209.80
พัสดุในการให้บริการ ขยายงานและซ่อมแซมบำรุงรักษาโทรศัพท์	685.05	590.25	685.05	590.25
พัสดุนำงาน	3.21	4.33	3.21	4.33
	895.91	804.55	895.87	804.38
หัก ค่าเพื่อสินค้าพัสดุล้าสมัยและเสื่อมสภาพ	(304.12)	(323.83)	(304.12)	(323.83)
สินค้าและพัสดุดังเหลือ	591.79	480.72	591.75	480.55

14 ปรับปรุงค่างานและหักล้างเงิน ดศ. – โครงการเน็ตประชารัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บัญชีปรับปรุงมูลค่างานและหักล้างเงิน ดศ.	1,840.51	-	1,840.51	-

บัญชีปรับปรุงมูลค่างานและหักล้างเงิน ดศ. เป็นการปรับปรุงค่างานในโครงการติดตั้งโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านสื่อสัญญาณสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx) ให้ครอบคลุมหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 24,700 หมู่บ้าน ที่ดำเนินการติดตั้งเสร็จสิ้นแล้ว แต่อยู่ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและการตรวจรับงาน รวมถึงอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานประกอบการเบิกจ่ายค่างานดังกล่าวกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

15 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ดอกเบี้ยค้างรับ	72.94	71.93	70.46	69.04
เงินปันผลค้างรับ	-	-	47.31	23.66
ลูกหนี้กรมสรรพากร	599.59	1,135.47	579.64	1,097.17
เงินจ่ายล่วงหน้า	125.89	272.12	164.41	311.67
ภาษีซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	1,056.49	1,066.36	1,056.49	1,066.36
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าอุปกรณ์	18.51	20.73	18.51	20.73
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	825.38	731.01	809.28	697.50
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	2,698.80	3,297.62	2,746.10	3,286.13
หัก ค่าเพื่อภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน (หมายเหตุ 47)	-	(322.80)	-	(322.80)
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	2,698.80	2,974.82	2,746.10	2,963.33

16 เงินลงทุนเพื่อขายและเงินลงทุนระยะยาวอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินลงทุนเพื่อขาย				
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	5,365.69	4,163.05	5,365.69	4,163.05
เงินลงทุนเพิ่มขึ้น	-	120.00	-	120.00
การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขาย (หมายเหตุ 35, 39)	1,445.18	1,082.64	1,445.18	1,082.64
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	6,810.87	5,365.69	6,810.87	5,365.69
เงินลงทุนระยะยาวอื่น				
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	832.05	790.48	700.65	790.48
เงินลงทุนเพิ่มขึ้น	-	131.40	-	-
เงินลงทุนลดลง	(181.40)	-	(50.00)	-
กลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนระยะยาวอื่น	-	10.17	-	10.17
โอนเงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินลงทุนชั่วคราว (หมายเหตุ 10)	-	(100.00)	-	(100.00)
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	650.65	832.05	650.65	700.65
รวมราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	7,461.52	6,197.74	7,461.52	6,066.34

เงินลงทุนเพื่อขายและเงินลงทุนระยะยาวอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

		งบการเงินรวม							
หลักทรัพย์เพื่อขาย		ถือจนครบกำหนด		เงินลงทุนทั่วไป		รวม			
2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559		
เงินฝากประจำ		-	-	-	131.40	-	-	-	131.40
ตราสารหนี้									
หุ้นกู้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)		-	-	100.00	100.00	-	-	100.00	100.00
หุ้นกู้ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)		-	-	30.00	30.00	-	-	30.00	30.00
หุ้นกู้ ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน)		-	-	-	50.00	-	-	-	50.00
รวมตราสารหนี้		-	-	130.00	180.00	-	-	130.00	180.00
ตราสารทุน									
บริษัท ไทย ลอจิสติกส์ เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด		-	-	-	-	30.90	30.90	30.90	30.90
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์ เอเชีย จำกัด		-	-	-	-	3.00	3.00	3.00	3.00
บริษัท เทรตสยาม จำกัด		-	-	-	-	1.75	1.75	1.75	1.75
บริษัท ทู มัลติมีเดีย จำกัด		-	-	-	-	585.25	585.25	585.25	585.25
บริษัท ศูนย์ให้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ จำกัด		-	-	-	-	0.40	0.40	0.40	0.40
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)		3,567.92	3,567.92	-	-	-	-	3,567.92	3,567.92
บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)		160.00	160.00	-	-	-	-	160.00	160.00
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง		1.00	1.00	-	-	-	-	1.00	1.00
		3,728.92	3,728.92	-	-	621.30	621.30	4,350.22	4,350.22
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน		-	-	-	-	(100.65)	(100.65)	(100.65)	(100.65)
บวก รายการกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นในหลักทรัพย์ เพื่อขาย		3,081.95	1,636.77	-	-	-	-	3,081.95	1,636.77
รวมตราสารทุน		6,810.87	5,365.69	-	-	520.65	520.65	7,331.52	5,886.34
รวม		6,810.87	5,365.69	130.00	311.40	520.65	520.65	7,461.52	6,197.74

๑๒

งบการเงินเฉพาะกิจการ								
หลักทรัพย์เพื่อขาย		ถือจนครบกำหนด		เงินลงทุนทั่วไป		รวม		
2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	
ตราสารหนี้								
หุ้นกู้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	-	-	100.00	100.00	-	-	100.00	100.00
หุ้นกู้ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	-	-	30.00	30.00	-	-	30.00	30.00
หุ้นกู้ ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน)	-	-	-	50.00	-	-	-	50.00
รวมตราสารหนี้	-	-	130.00	180.00	-	-	130.00	180.00
ตราสารทุน								
บริษัท ไทย ลอจิสติกส์ เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	-	-	-	-	30.90	30.90	30.90	30.90
บริษัท ไทย-อะมาติอุส เซาท์อีสต์ เอเชีย จำกัด	-	-	-	-	3.00	3.00	3.00	3.00
บริษัท เทรตสยาม จำกัด	-	-	-	-	1.75	1.75	1.75	1.75
บริษัท ทู มัลติมีเดีย จำกัด	-	-	-	-	585.25	585.25	585.25	585.25
บริษัท ศูนย์ให้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ จำกัด	-	-	-	-	0.40	0.40	0.40	0.40
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	3,567.92	3,567.92	-	-	-	-	3,567.92	3,567.92
บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	160.00	160.00	-	-	-	-	160.00	160.00
กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง	1.00	1.00	-	-	-	-	1.00	1.00
	3,728.92	3,728.92	-	-	621.30	621.30	4,350.22	4,350.22
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน	-	-	-	-	(100.65)	(100.65)	(100.65)	(100.65)
บวก รายการกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นในหลักทรัพย์								
เพื่อขาย	3,081.95	1,636.77	-	-	-	-	3,081.95	1,636.77
รวมตราสารทุน	6,810.87	5,365.69	-	-	520.65	520.65	7,331.52	5,886.34
รวม	6,810.87	5,365.69	130.00	180.00	520.65	520.65	7,461.52	6,066.34

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ตราสารหนี้ จำนวน 130.00 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 180.00 ล้านบาท) เป็นตราสารหนี้ที่ถือจนครบกำหนด ซึ่งมีอายุถึงกำหนดชำระภายใน 1.34 - 1.72 ปี (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 2.25 - 5.06 ปี) และมีอัตราดอกเบี้ยถ่วงเฉลี่ยที่แท้จริงในระหว่างปีร้อยละ 4.90 ต่อปี (ระหว่างปี 2559 : ร้อยละ 4.87 ต่อปี)

มูลค่ายุติธรรมของตราสารทุนที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย มีดังนี้

มูลค่าตามบัญชี	งบการเงินรวม			
	มูลค่ายุติธรรม			
	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3	รวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ตราสารทุนที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย	6,810.87	6,810.87	-	6,810.87

มูลค่าตามบัญชี	งบการเงินรวม			
	มูลค่ายุติธรรม			
	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3	รวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ตราสารทุนที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย	5,365.69	5,365.69	-	5,365.69

ลำดับของมูลค่ายุติธรรม

ตารางข้างต้นวิเคราะห์การวัดมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นประจำสำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน การวัดมูลค่ายุติธรรมเหล่านี้ถูกจัดประเภทอยู่ในระดับของลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมตามข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมูลค่านิยามของระดับต่างๆ ดังนี้

- ข้อมูลระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและกิจการสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า
- ข้อมูลระดับที่ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น นอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1
- ข้อมูลระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

บริษัทและกลุ่มบริษัท พิจารณามูลค่ายุติธรรมระดับ 1 สำหรับตราสารทุนที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย ด้วยราคาที่มีการเสนอซื้อขาย (ไม่ปรับปรุง) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและราคาตามประกาศของหลักทรัพย์จัดการกองทุน ^{๑๒}

17 เงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย				
- เงินลงทุนในบริษัทร่วม	133.01	133.39	612.05	612.05
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน	(98.82)	(50.36)	(582.05)	(532.88)
	<u>34.19</u>	<u>83.03</u>	<u>30.00</u>	<u>79.17</u>
- เงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	1,077.69	1,057.69
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน	-	-	(166.05)	(166.05)
	-	-	<u>911.64</u>	<u>891.64</u>
	<u>34.19</u>	<u>83.03</u>	<u>941.64</u>	<u>970.81</u>

การเปลี่ยนแปลงเงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัทร่วม				
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	83.03	33.51	79.17	30.00
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	(0.38)	49.52	-	-
กลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุน	(48.46)	-	(49.17)	49.17
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	<u>34.19</u>	<u>83.03</u>	<u>30.00</u>	<u>79.17</u>
บริษัทย่อย				
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	-	-	891.64	892.28
ลงทุนในบริษัท โคร่งข่ายบรรดแบนด์แห่งชาติ จำกัด	-	-	20.00	-
ตัดขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุน	-	-	-	(0.64)
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	-	-	<u>911.64</u>	<u>891.64</u>
รวม	<u>34.19</u>	<u>83.03</u>	<u>941.64</u>	<u>970.81</u>

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เห็นชอบให้บริษัทลงทุนในการจัดตั้ง บริษัท ทีโอที เอชซอร์สซิ่ง เซอร์วิส จำกัด (TOT OS) เพื่อบริหารงานเฉพาะสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทและให้บริการงานที่บริษัทต้องการในงานเฉพาะ และเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2556 บริษัทได้ถือหุ้นใน TOT OS จำนวน 12,500 หุ้น ในราคาหุ้นละ 100.00 บาท รวมจำนวน 1.25 ล้านบาท โดยเป็นหุ้นสามัญทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ์ที่จดทะเบียน จำนวนทั้งสิ้น 5.00 ล้านบาท

บริษัทได้แสดงเงินลงทุนใน TOT OS เป็นบริษัทย่อย ถึงแม้ว่าบริษัทมีสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทดังกล่าวร้อยละ 25.00 เนื่องจากบริษัทมีตัวแทนในคณะกรรมการบริษัทจำนวน 4 ท่าน จากคณะกรรมการทั้งหมด 6 ท่าน ทำให้บริษัท มีตัวแทนในคณะกรรมการ ซึ่งมีสิทธิออกเสียงมากกว่าร้อยละ 50.00 ของคะแนนเสียงทั้งหมด บริษัทจึงมีอำนาจในการควบคุมบริษัทดังกล่าว

เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2556 คณะกรรมการบริษัทได้มีมติให้บริษัทจ่ายเงินค่าหุ้น บริษัท ทีโอที สปอร์ต คลับ จำกัด (TOT SC) (เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2560 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท เดอะ สปอร์ต คลับ จำกัด (TSC)) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัทผ่านกีฬาฟุตบอล และสนับสนุนกีฬาฟุตบอลของบริษัทให้มีความแข็งแกร่งในระดับชาติ จำนวน 5,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 128.11 บาท รวมจำนวน 0.64 ล้านบาท โดยเป็นหุ้นสามัญทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของจำนวนหุ้นจดทะเบียนทั้งสิ้น 20,000 หุ้น มีมูลค่าตามการจดทะเบียนจำนวน 2.00 ล้านบาท

บริษัทได้แสดงเงินลงทุนใน TSC เป็นบริษัทย่อย ถึงแม้ว่าบริษัทมีส่วนเงินลงทุนในบริษัทดังกล่าวร้อยละ 25.00 เนื่องจากบริษัทมี
ตัวแทนในคณะกรรมการบริษัทจำนวน 4 ท่าน จากคณะกรรมการทั้งหมด 7 ท่าน ทำให้บริษัทมีตัวแทนในคณะกรรมการ ซึ่งมีสิทธิ
ออกเสียงมากกว่าร้อยละ 50.00 ของคะแนนเสียงทั้งหมด บริษัทจึงมีอำนาจในการควบคุมบริษัทดังกล่าว

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2560 เห็นชอบในหลักการให้บริษัทจัดตั้ง NBN Co และ บมจ.กสท จัดตั้ง NGDC Co
ตามที่ คส. เสนอ บริษัทจึงได้ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทดังกล่าวต่อกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2560 จำนวน
200,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท รวมทุนจดทะเบียน 20.00 ล้านบาท เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยบริษัทถือหุ้น
ร้อยละ 99.9985 บริษัทจึงแสดง NBN Co เป็นบริษัทย่อยและนำเสนองบการเงินรวมเป็นครั้งแรกสำหรับงบการเงินในไตรมาส
3/2560

๑๒

รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบการเงินรวม

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	ลักษณะ ความสัมพันธ์	ทุนที่ชำระแล้ว	สัดส่วนของ การถือหุ้น (ร้อยละ)	เงินลงทุน ตามราคาทุน	ผลสะสมของ ส่วนแบ่งผล กำไร(ขาดทุน)	ค่าเผื่อการต่อจ่าย ของเงินลงทุน	เงินลงทุนตามวิธี ส่วนได้เสีย - สุทธิ
บริษัทรวม									
บริษัท เทลการ์ด จำกัด	ผลิตบัตรเครดิตแบบ Chip Card	ไทย	ผู้ถือหุ้น	50.00	26.00	13.00	(13.00)	-	-
บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ทเวอร์ค คอมพิวเตอร์ จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่าน สายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	957.52	48.12	460.76	(412.29)	(48.47)	-
บริษัท เสนโซดาต้าคอม จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่าน สายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	136.47	49.00	108.29	(57.93)	(50.36)	-
บริษัท โนเบิล คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิส จำกัด	ดูแลโครงข่ายและดำเนินการ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงข่าย	ไทย	ผู้ถือหุ้น	100.00	30.00	30.00	4.19	-	34.19
รวมเงินลงทุนในบริษัทรวม						612.05	(479.03)	(98.83)	34.19

รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบการเงินรวม

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	ลักษณะ ความสัมพันธ์	ทุนที่ชำระแล้ว	สัดส่วนของ		เงินลงทุน ตามราคาทุน	ผลสะสมของ ส่วนแบ่งผล กำไร(ขาดทุน)	ค่าเผื่อการด้อยค่า ของเงินลงทุน	เงินลงทุนตามวิธี ส่วนได้เสีย - สุทธิ
					การถือหุ้น (ร้อยละ)	การถือหุ้น (ร้อยละ)				
บริษัทรวม										
บริษัท เทลการ์ด จำกัด	ผลิตบัตรพลาสติกแบบ Chip Card	ไทย	ผู้ถือหุ้น	50.00	26.00	13.00	(13.00)	-	-	-
บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ทเวอร์ค คอมพิวเตอร์เซ็นส์ จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่าน สายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	957.52	48.12	460.76	(411.59)	-	-	49.17
บริษัท เสนโง่ด้าต้าคอม จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่าน สายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	136.47	49.00	108.29	(57.93)	(50.36)	-	-
บริษัท โม่ไบล์ คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสเสส จำกัด	ดูแลโครงข่ายและดำเนินการ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงข่าย	ไทย	ผู้ถือหุ้น	100.00	30.00	30.00	3.86	-	-	33.86
รวมเงินลงทุนในบริษัทรวม						612.05	(478.66)	(50.36)		83.03

ทุนที่ออกได้มีการชำระเต็มมูลค่าแล้ว ยกเว้นบริษัท เสนโง่ด้าต้าคอม จำกัด มีทุนจดทะเบียนมูลค่า 221.00 ล้านบาท ชำระมูลค่าแล้วจำนวน 136.47 ล้านบาท ^{๑๖}

รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทร่วมและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบการเงินเฉพาะกิจการ

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	ลักษณะ ความสัมพันธ์	สัดส่วนของ การถือหุ้น (ร้อยละ)	เงินลงทุน ตามราคาทุน	ค่าเผื่อการด้อยค่า ของเงินลงทุน	เงินลงทุน ตามราคาทุน-สุทธิ
บริษัทรวม							
บริษัท เทลการ์ต จำกัด	ผลิตบัตรพลาสติกแบบ Chip Card	ไทย	ผู้ถือหุ้น	26.00	13.00	(13.00)	-
บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	48.12	460.76	(460.76)	-
บริษัท เสนอไซด์คอม จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	49.00	108.29	(108.29)	-
บริษัท ไมโคร คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสেস จำกัด	ดูแลโครงข่ายและดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงข่าย	ไทย	ผู้ถือหุ้น	30.00	30.00	-	30.00
รวมเงินลงทุนในบริษัทรวม					612.05	(582.05)	30.00
บริษัทย่อย							
บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด	โทรคมนาคม	ไทย	ผู้ถือหุ้น	98.57	1,055.80	(165.41)	890.39
บริษัท ทีไอที เฮลท์เซอร์วิสเซส จำกัด	ให้บริการรับจ้างเหมาทั่วไป	ไทย	ผู้ถือหุ้น	25.00	1.25	-	1.25
บริษัท เดอะ สปอร์ต คลับ จำกัด	ประกอบกิจการบริหารจัดการลิขสิทธิ์และ สิทธิประโยชน์ของกิจการ	ไทย	ผู้ถือหุ้น	25.00	0.64	(0.64)	-
บริษัท โคโรน่ายาโปรดแมนด์แห่งชาติ จำกัด	โทรคมนาคม	ไทย	ผู้ถือหุ้น	99.9985	20.00	-	20.00
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย					1,077.69	(166.05)	911.64
รวมเงินลงทุนในบริษัทรวมและบริษัทย่อย					1,689.74	(748.10)	941.64

๑๒

รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทร่วมและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบการเงินเฉพาะกิจการ

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	ประเทศ	ลักษณะความสัมพันธ์	ส่วนที่ชำระแล้ว	สัดส่วนของการถือหุ้น (ร้อยละ)	เงินลงทุนตามราคาทุน	ค่าเผื่อการตัดค่าของเงินลงทุน	เงินลงทุนตามราคาทุนสุทธิ
บริษัทร่วม								
บริษัท เทลการ์ท จำกัด	ผลิตบัตรเครดิตแบบ Chip Card	ไทย	ผู้ถือหุ้น	50.00	26.00	13.00	(13.00)	-
บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ทเวอร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	957.52	48.12	460.76	(411.59)	49.17
บริษัท เลนโซดาต้าคอม จำกัด	ให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์	ไทย	ผู้ถือหุ้น	136.47	49.00	108.29	(108.29)	-
บริษัท โมไบล์ คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสเซส จำกัด	ดูแลโครงข่ายและดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงข่าย	ไทย	ผู้ถือหุ้น	100.00	30.00	30.00	-	30.00
รวมเงินลงทุนในบริษัทร่วม						612.05	(532.88)	79.17
บริษัทย่อย								
บริษัท เอ ซี ที โนบาย จำกัด	โทรคมนาคม	ไทย	ผู้ถือหุ้น	1,200.00	98.57	1,055.80	(165.41)	890.39
บริษัท ทีไอทีเอทเซอร์วิสเซส จำกัด	ให้บริการรับจ้างเหมาทั่วไป	ไทย	ผู้ถือหุ้น	4.81	25.00	1.25	-	1.25
บริษัท เดอะ สปอร์ต คลับ จำกัด	ประกอบกิจการบริหารจัดการสิทธิ์และสิทธิประโยชน์ของกิจการ	ไทย	ผู้ถือหุ้น	2.00	25.00	0.64	(0.64)	-
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย						1,057.69	(166.05)	891.64
รวมเงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทย่อย						1,669.74	(698.93)	970.81

รายละเอียดของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และกำไรขาดทุนของบริษัทร่วมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งบแสดงฐานะการเงิน

	บริษัท เทลการ์ต จำกัด		บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด		บริษัท เลนโซ่ ดาต้าคอม จำกัด		บริษัท โมไบล์ คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสเสส จำกัด		รวม	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์หมุนเวียน	5.43	5.21	102.75	103.45	13.90	14.73	114.25	113.10	236.33	236.49
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	11.20	11.20	14.21	20.57	31.26	31.09	0.05	0.05	56.72	62.91
หนี้สินหมุนเวียน	68.34	64.98	16.19	20.78	0.03	0.04	0.34	0.29	84.90	86.09
หนี้สินไม่หมุนเวียน	-	-	0.05	1.05	-	-	-	-	0.05	1.05
รวมสินทรัพย์(หนี้สิน)สุทธิ	(51.71)	(48.57)	100.72	102.19	45.13	45.78	113.96	112.86	208.10	212.26

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	บริษัท เทลการ์ต จำกัด		บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด		บริษัท เลนโซ่ ดาต้าคอม จำกัด		บริษัท โมไบล์ คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสเสส จำกัด		รวม	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
รายได้	0.16	0.16	8.27	28.51	0.90	0.61	1.88	1.88	10.14	31.16
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	(3.14)	(3.70)	(1.47)	7.08	(0.65)	(1.02)	1.10	1.15	(4.16)	3.51
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	(3.14)	(3.70)	(1.47)	7.08	(0.65)	(1.02)	1.10	1.15	(4.16)	3.51

กระทบยอดรายการข้อมูลทางการเงิน มีดังนี้

	บริษัท โมไบล์ คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสเสส จำกัด	
	2560	2559
สินทรัพย์ต้นปี - สุทธิ	112.86	111.71
กำไรระหว่างปี	1.10	1.15
สินทรัพย์ปลายปี - สุทธิ	113.96	112.86
ส่วนได้เสียในบริษัทร่วม (ร้อยละ)	30.00	30.00
มูลค่าตามบัญชี	34.19	33.86

บริษัทได้รับรู้ส่วนแบ่งผลขาดทุนตามวิธีส่วนได้เสีย และพิจารณาตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วม 3 แห่ง คือบริษัท เทลการ์ต จำกัด บริษัท เลนโซ่ดาต้าคอม จำกัด และบริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด แล้วทั้งจำนวน ๑๒

ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2551 บริษัท และ บมจ.กสท ได้ตกลงยกเลิกสัญญาบริการร่วมค้า รวมทั้งบันทึกข้อตกลงใดๆ ไม่ว่าโดยหนังสือหรือวาจาที่ได้กระทำขึ้น ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสัญญาดังกล่าว เป็นผลให้ยกเลิกกิจการร่วมค้าไทย - โมบาย (ไทย - โมบาย) และบริษัทต้องรับภาระหนี้สินของ ไทย - โมบาย ทั้งจำนวนตามมูลค่ายุติธรรม และเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2551 บริษัทได้รับโอนหุ้นที่ บมจ.กสท ถือใน บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด (เอ ซี ที) จำนวน 50,816,987 หุ้น ทำให้บริษัทมีอำนาจในการควบคุม เอ ซี ที บริษัท จึงแสดง เอ ซี ที เป็นบริษัทย่อยและนำเสนองบการเงินรวมเป็นครั้งแรกสำหรับงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551

บริษัทได้ถือหุ้นใน เอ ซี ที เพิ่ม โดยการรับโอนหุ้นจากพนักงานของบริษัทที่ไม่ประสงค์จะถือหุ้นใน เอ ซี ที ต่อไป จำนวน 1.466 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นเงิน 14.66 ล้านบาท ในไตรมาส 3/2553 บริษัทได้ซื้อหุ้นใน เอ ซี ที เพิ่มอีกจากบริษัทวิทยุการบิน แห่งประเทศไทย จำกัด และพนักงานของบริษัทที่ไม่ประสงค์จะถือหุ้นใน เอ ซี ที จำนวน 0.024 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นเงิน 0.24 ล้านบาท ในไตรมาส 2/2554 บริษัทได้ซื้อหุ้นใน เอ ซี ที จากพนักงานของบริษัทที่ไม่ประสงค์จะถือหุ้นใน เอ ซี ที เพิ่มอีก จำนวน 0.0005 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นเงิน 0.005 ล้านบาท ไตรมาส 2/2555 บริษัทได้ซื้อหุ้นใน เอ ซี ที จากพนักงานของบริษัทที่ไม่ประสงค์จะถือหุ้นใน เอ ซี ที เพิ่มอีก จำนวน 0.000125 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นเงิน 0.00125 ล้านบาท และไตรมาส 4/2556 บริษัทได้ซื้อหุ้นใน เอ ซี ที จากพนักงานของบริษัทที่ไม่ประสงค์จะถือหุ้นใน เอ ซี ที เพิ่มอีก จำนวน 0.000125 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นเงิน 0.00125 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2560 บริษัทได้ยกเลิกสัญญาเช่าสินทรัพย์โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 ย่านความถี่ 2000 IMT(3G) กับ บริษัทย่อย ขณะนี้บริษัทและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างร่วมพิจารณาแผนการใช้สินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม บริษัทประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนดังกล่าวแล้ว คาดว่าไม่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของเงินลงทุน เนื่องจากสินทรัพย์สุทธิ ของบริษัทย่อย ประกอบด้วย เงินสด และลูกหนี้การค้า ที่ไม่มีความเสี่ยง

บริษัทได้เคยแสดงเงินลงทุนในบริษัท ทู มัลติมีเดีย จำกัด (ทู มัลติมีเดีย) เป็นบริษัทร่วม ถึงแม้ว่าบริษัทมีส่วนเงินลงทุน ในบริษัทดังกล่าว น้อยกว่าร้อยละ 20 เนื่องจากบริษัทสามารถแต่งตั้งกรรมการได้ตามสัดส่วนเงินลงทุน แต่ไม่น้อยกว่า 1 ท่าน จากจำนวนทั้งหมด ไม่เกิน 11 ท่าน โดยในปัจจุบัน บริษัทมีตัวแทนในคณะกรรมการบริษัทจำนวน 2 ท่าน จากคณะกรรมการ ทั้งหมด 8 ท่าน บริษัทพิจารณาว่าบริษัทมีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญในบริษัทดังกล่าวจากการที่บริษัทมีตัวแทนในคณะกรรมการ ซึ่งมีสิทธิออกเสียงมากกว่าร้อยละ 20 ของคะแนนเสียงทั้งหมด อย่างไรก็ตามตั้งแต่ไตรมาสที่ 1/2552 บริษัทไม่ได้รับข้อมูลงบการเงิน ตามวิธีส่วนได้เสียของ ทู มัลติมีเดีย เพื่อใช้สำหรับบันทึกบัญชีส่วนได้เสียของเงินลงทุนในงบการเงินรวม บริษัทจึงหยุดรับรู้ส่วนได้เสีย ของเงินลงทุนใน ทู มัลติมีเดีย และจัดประเภทเงินลงทุนใน ทู มัลติมีเดีย ใหม่จากเงินลงทุนในบริษัทร่วมเป็นเงินลงทุนระยะยาวอื่น

เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2551 คณะกรรมการบริษัทได้มีมติเห็นชอบให้บริษัทขายหุ้นบริษัท โมไบล์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด บริษัท เทลการ์ด จำกัด บริษัท ทู มัลติมีเดีย จำกัด และบริษัท เทรตสยาม จำกัด ต่อมาเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2552 คณะกรรมการของบริษัทได้มีมติเห็นชอบให้บริษัทขายหุ้นบริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (แอดวานซ์) และได้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยไตรมาส 4/2552 งบการเงินเฉพาะกิจการได้บันทึก การด้อยค่าเงินลงทุนใน แอดวานซ์ เพิ่มเติม สำหรับเงินลงทุนสุทธิที่เหลืออยู่ทั้งหมด จำนวน 190.71 ล้านบาท เนื่องจาก แอดวานซ์ มีขาดทุนสุทธิจำนวนมากในงบการเงินสำหรับปี 2552 มีผลให้ขาดทุนสะสมเกินทุน และเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2556 คณะกรรมการ บริษัทได้มีมติเห็นชอบให้บริษัทถอนเรื่องการเสนอขายหุ้นของบริษัทในบริษัทร่วมทุน 5 บริษัทดังกล่าวข้างต้น คืนจากกระทรวงฯ เนื่องจากการจำหน่ายหุ้นที่รัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน ประกอบกับขณะนี้ยังไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีความ ประสงค์ที่จะซื้อหุ้น และสภาพการดำเนินงานของแต่ละบริษัทได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สมควรนำมาพิจารณาในภาพรวมของ การบริหารจัดการใหม่ และในไตรมาส 4/2559 บริษัทได้กลับรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน จำนวน 49.17 ล้านบาท เนื่องจากแอดวานซ์มีผลประกอบการดีขึ้น ไม่เป็นขาดทุนสะสม ต่อมาเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2560 คณะกรรมการ แอดวานซ์ มีมติ เห็นชอบให้ยกเลิกสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการให้บริการสื่อสารข้อมูลฯ และยกเลิก แอดวานซ์ ดังนั้นบริษัทจึงได้บันทึก การด้อยค่าเงินลงทุนสำหรับเงินลงทุนสุทธิที่เหลืออยู่ทั้งหมด จำนวน 49.17 ล้านบาท ในไตรมาส 4/2560

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2553 คณะกรรมการบริษัท เลนโซ่ มีมติ ให้ เลนโซ่ ยุติการให้บริการ ADSL และ Broadband Internet และ ให้ยกเลิกสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการ ดังนั้นบริษัทจึงได้บันทึกการด้อยค่าเงินลงทุนสำหรับเงินลงทุนสุทธิที่เหลืออยู่ทั้งหมด จำนวน 52.19 ล้านบาท ในงวดไตรมาส 1/2553

เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2560 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น TSC มีมติให้เลิกกิจการ และได้ดำเนินการจัดเลิกกิจการกับกระทรวง พาณิชย์แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 ขณะนี้อยู่ระหว่างการชำระบัญชี คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2561

18 เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน	272.35	341.61	272.35	341.61
หัก เงินให้กู้ยืมแก่พนักงาน - ส่วนที่ครบกำหนดภายในหนึ่งปี	(41.96)	(48.59)	(41.96)	(48.59)
	<u>230.39</u>	<u>293.02</u>	<u>230.39</u>	<u>293.02</u>
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(11.61)	(11.61)	(11.61)	(11.61)
	<u>218.78</u>	<u>281.41</u>	<u>218.78</u>	<u>281.41</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินให้กู้ยืมข้างต้นประกอบด้วยลูกหนี้กองทุนสวัสดิการสงเคราะห์ฯ จำนวนเงิน 82.01 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 94.35 ล้านบาท) (ซึ่งรวมเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินบริษัทตามที่อธิบายในหมายเหตุ 2.21.2.2) และลูกหนี้บริษัท จำนวนเงิน 190.35 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 247.25 ล้านบาท) ทั้งนี้เงินให้พนักงานกู้ยืมคิดอัตราดอกเบี้ยไม่น้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ประเภทฝากประจำ 12 เดือน โดยมีหลักทรัพย์และ/หรือบุคคลค้ำประกันเต็มจำนวน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของเงินกู้ โดยบริษัทจะหักชำระเงินกู้จากเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน ตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2548 ได้อนุมัติให้บริษัทรับโอนลูกหนี้พนักงานที่กู้ยืมเงินจากกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์ฯ กรณีที่พนักงานโอนย้ายไปเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นลูกหนี้ของบริษัทแทน

19 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม
ราคาทุน	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	526.42
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	526.42
โอนย้าย	(0.16)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	<u>526.26</u>
ค่าเผื่อการด้อยค่า	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(159.68)
ค่าเผื่อการด้อยค่า	(15.33)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	(175.01)
โอนย้าย	0.18
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	<u>(174.83)</u>
มูลค่าสุทธิทางบัญชี	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	366.74
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	351.41
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	351.43
มูลค่ายุติธรรม	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	490.07

ราคาทุน

ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	526.42
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	526.42
โอนย้าย	(0.16)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	526.26

ค่าเผื่อการด้อยค่า

ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(159.68)
ค่าเผื่อการด้อยค่า	(15.33)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	(175.01)
โอนย้าย	0.18
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(174.83)

มูลค่าสุทธิทางบัญชี

ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	366.74
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	351.41
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	351.43

มูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	490.07
--------------------------	--------

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนเป็นที่ดินที่ยังไม่ระบุวัตถุประสงค์ บางส่วนใช้ราคาประเมินโดยบริษัท จัสติส พร็อพเพอร์ตี้ แอนด์ แอปพร้าล จำกัด (จัสติสา) ซึ่งเป็นผู้ประเมินราคาอิสระ โดยวิธีเปรียบเทียบราคาตลาด และบางส่วนใช้ราคาประเมินโดยบริษัท ซึ่งใช้หลักการเดียวกับจัสติสา เป็นข้อมูลระดับ 2 ของลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทไม่มีการรับรู้ค่าเผื่อจากการด้อยเพิ่ม (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 175.01 ล้านบาท)

รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนมีจำนวนไม่เป็นสาระสำคัญ

บริษัทนำที่ดิน จำนวน 61.74 ล้านบาท ไปวางเป็นหลักประกันในการดูแลการเสียหายในส่วนของเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม และบริษัทได้ถอนที่ดินดังกล่าวแล้วในไตรมาสที่ 3/2560 ตามรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 47

20 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

งบการเงินรวม

	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน	อาคารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยการ ความสะดวก	อุปกรณ์ โครงการ	เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและ อุปกรณ์	เครื่อง คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	ยานพาหนะ	สินทรัพย์ ระหว่าง ก่อสร้างและ ติดตั้ง	รวม
ราคาทุน								
ราคาทุน ณ 1 มกราคม 2559	4,281.09	18,685.10	249,470.13	5,196.52	5,281.38	590.89	2,581.13	236,085.24
ข้อสินทรัพย์	0.62	3.87	269.03	117.39	32.40	-	3,986.62	4,403.93
รับโอน(โอน)สินทรัพย์	(0.85)	35.69	3,290.26	360.01	42.56	1.64	(3,726.47)	2.84
รับโอน(โอน)สินทรัพย์ - AIS	-	780.45	112,083.91	-	-	-	-	112,864.36
จากการบริจาค	0.01	0.01	-	-	0.01	-	-	0.03
จำหน่ายสินทรัพย์	(1.17)	(73.96)	(3,967.19)	(136.29)	(116.06)	(6.74)	-	(4,301.41)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	4,279.70	19,431.16	361,146.14	5,537.63	5,240.29	585.79	2,841.28	399,061.99
ข้อสินทรัพย์	-	-	97.71	91.01	29.25	3.02	3,600.91	3,821.90
รับโอน(โอน)สินทรัพย์	2,406.47	3,320.50	136,452.19	100.29	5,700.84	-	(3,845.17)	144,135.12
จากการบริจาค	-	-	0.99	-	-	-	-	0.99
จำหน่ายสินทรัพย์	(0.21)	(57.42)	(3,541.93)	(141.98)	(156.60)	(8.33)	-	(3,906.47)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,685.96	22,694.24	494,155.10	5,586.95	10,813.78	580.48	2,597.02	543,113.53
ค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(1,588.84)	(13,065.00)	(191,599.20)	(4,671.44)	(4,826.41)	(578.78)	-	(216,329.67)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี (หมายเหตุ 40)	(7.49)	(626.03)	(11,126.39)	(188.43)	(202.55)	(4.36)	-	(12,155.25)
ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุ 40)	-	(6.46)	(170.94)	(2.16)	(0.28)	-	(1.04)	(180.88)
โอน(รับ)โอน)สินทรัพย์	-	(0.27)	342.65	(346.51)	0.09	-	-	(-0.04)
โอน(รับ)โอน)สินทรัพย์ - AIS	-	(769.58)	(97,754.40)	-	-	-	-	(98,523.98)
จำหน่ายสินทรัพย์	1.16	67.20	3,923.41	129.89	102.41	6.74	-	4,230.81
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	(1,595.17)	(14,400.14)	(296,384.87)	(5,078.65)	(4,926.74)	(576.40)	(1.04)	(322,963.01)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี (หมายเหตุ 40)	(5.64)	(601.95)	(11,667.72)	(174.04)	(149.13)	(3.97)	-	(12,602.45)
ขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุ 40)	(0.86)	(29.96)	(521.19)	(3.99)	(0.44)	-	1.04	(555.40)
โอน(รับ)โอน)สินทรัพย์	-	(2,389.13)	(130,262.80)	(90.70)	(5,628.31)	-	-	(138,370.94)
จำหน่ายสินทรัพย์	0.21	55.38	3,518.15	139.62	152.05	8.33	-	3,873.74
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(1,601.46)	(17,365.80)	(435,318.43)	(5,207.76)	(10,552.57)	(572.04)	-	(470,618.06)

งบการเงินรวม

	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน		อาคารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก		อุปกรณ์ โครงสร้าง		เครื่องตกแต่งและ เครื่องใช้สำนักงาน		เครื่อง คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์		สินทรัพย์ ระหว่าง ก่อสร้างและ ติดตั้ง		รวม
มูลค่าสุทธิทางบัญชี													
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,692.25	5,620.10	57,870.93	525.08	454.97	12.11	2,581.13	69,756.57					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2,684.53	5,031.02	64,761.27	458.98	313.55	9.39	2,840.24	76,098.98					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	5,084.50	5,328.44	58,836.67	379.19	261.21	8.44	2,597.02	72,495.47					

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

งบการเงินเฉพาะกิจการ

ราคาทุน	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน				อาคารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก				เครื่องตกแต่งและ เครื่องใช้สำนักงาน				สินทรัพย์ ระหว่าง ก่อสร้างและ ติดตั้ง		รวม
	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน	อาคารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก	อุปกรณ์ โครงสร้าง	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องตกแต่งและ เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องใช้สำนักงาน	
ราคาทุน ณ 1 มกราคม 2559	4,281.09	18,684.60	247,669.98	5,193.62	5,193.62	5,281.38	590.89	2,581.13	284,282.69						
ซื้อสินทรัพย์	0.62	3.87	269.03	117.24	117.24	32.40	-	3,986.62	4,403.78						
รับโอน(โอน)สินทรัพย์	(0.85)	35.69	3,290.26	360.01	360.01	42.56	1.64	(3,726.47)	2.84						
รับโอน(โอน)สินทรัพย์ - AIS	-	780.45	112,083.91	-	-	-	-	-	112,864.36						
จากการบริจาค	0.01	0.01	-	-	-	0.01	-	-	0.03						
จำหน่ายสินทรัพย์	(1.17)	(73.96)	(3,967.19)	(136.29)	(136.29)	(116.06)	(6.74)	-	(4,301.41)						
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	4,279.70	19,430.66	359,345.99	5,534.58	5,534.58	5,240.29	585.79	2,841.28	397,253.29						
ซื้อสินทรัพย์	-	-	97.71	90.83	90.83	29.25	3.02	3,600.91	3,821.72						
รับโอน(โอน)สินทรัพย์	2,406.47	3,320.50	136,452.19	100.29	100.29	5,700.84	-	(3,845.17)	144,135.12						
จากการบริจาค	-	-	0.99	-	-	-	-	-	0.99						
จำหน่ายสินทรัพย์	(0.21)	(57.42)	(3,541.93)	(141.23)	(141.23)	(156.60)	(8.33)	-	(3,905.72)						
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,685.96	22,693.74	492,354.95	5,584.47	5,584.47	10,813.78	580.48	2,597.02	541,310.40						
ค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการตัดค่า															
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(1,588.84)	(13,064.91)	(190,498.75)	(4,669.36)	(4,669.36)	(4,826.41)	(578.78)	-	(215,227.05)						
ค่าเสื่อมราคาสถาปัตยกรรม (หมายเหตุ 40)	(7.49)	(626.03)	(10,946.84)	(188.19)	(188.19)	(202.55)	(4.36)	-	(11,975.46)						
ขาดทุนจากการตัดค่า (หมายเหตุ 40)	-	(6.46)	(170.94)	(2.16)	(2.16)	(0.28)	-	(1.04)	(180.88)						
โอน(รับ)โอน)สินทรัพย์	-	(0.27)	342.65	(346.51)	(346.51)	0.09	-	-	(4.04)						
โอน(รับ)โอน)สินทรัพย์ - AIS	-	(769.58)	(97,754.40)	-	-	-	-	-	(98,523.98)						
จำหน่ายสินทรัพย์	1.16	67.20	3,923.41	129.89	129.89	102.41	6.74	-	4,230.81						
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	(1,595.17)	(14,400.05)	(295,104.87)	(5,076.33)	(5,076.33)	(4,926.74)	(576.40)	(1.04)	(321,680.60)						
ค่าเสื่อมราคาสถาปัตยกรรม (หมายเหตุ 40)	(5.64)	(601.87)	(11,488.82)	(173.63)	(173.63)	(149.13)	(3.97)	-	(12,423.06)						
ขาดทุนจากการตัดค่า (หมายเหตุ 40)	(0.86)	(29.96)	(521.19)	(3.99)	(3.99)	(0.44)	-	1.04	(555.40)						
โอน(รับ)โอน)สินทรัพย์	-	(2,389.13)	(130,262.80)	(90.70)	(90.70)	(5,628.31)	-	-	(138,370.94)						
จำหน่ายสินทรัพย์	0.21	55.38	3,518.15	138.88	138.88	152.05	8.33	-	3,873.00						
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(1,601.46)	(17,365.63)	(433,859.53)	(5,205.77)	(5,205.77)	(10,552.57)	(572.04)	-	(469,157.00)						

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน		อาคารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก		อุปกรณ์ โครงข่าย		เครื่องตกแต่งและ เครื่องใช้สำนักงาน		เครื่อง คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์		ยานพาหนะ		สินทรัพย์ ระหว่าง ก่อสร้างและ ติดตั้ง		รวม
มูลค่าสุทธิทางบัญชี															
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,692.25		5,619.69		57,171.23		524.26		454.97		12.11		2,581.13		69,055.64
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2,684.53		5,030.61		64,241.12		458.25		313.55		9.39		2,840.24		75,577.69
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	5,084.50		5,328.11		58,495.42		378.70		261.21		8.44		2,597.02		72,153.40

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในงบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 แสดงราคาตามบัญชีจำนวน 72,153.40 ล้านบาท โดยรวมสินทรัพย์โครงข่าย 3G จำนวน 8,884.07 ล้านบาท ที่ส่วนใหญ่แสดงในรายการสินทรัพย์ประเภทอุปกรณ์โครงข่าย และฝ่ายบริหารของบริษัทได้พิจารณาแผนการใช้สินทรัพย์โครงข่าย 3G เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทรับโอนสินทรัพย์ที่บริษัทได้รับมอบตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก AIS ภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาคุ้มครองชั่วคราวตามประกาศฯ บริษัทจึงได้โอนสินทรัพย์ที่ได้รับมอบจากบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จากการร่วมการงานและร่วมลงทุน เป็นบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มูลค่าสุทธิ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 12,581.95 ล้านบาท (หมายเหตุ 21)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทรับโอนสินทรัพย์ที่บริษัทได้รับมอบตามสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุน ทรุ (สิ้นสุดสัญญาเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2560) และ ทีทีแอนด์ที (สิ้นสุดสัญญา ตามคำพิพากษาของศาลล้มละลายกลางให้ ทีทีแอนด์ที ล้มละลายเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2560) บริษัทจึงได้โอนสินทรัพย์ที่ได้รับมอบจากบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จากการร่วมการงานและร่วมลงทุน เป็นบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มูลค่าสุทธิ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 4,701.18 ล้านบาท และ 886.23 ล้านบาท ตามลำดับ

บริษัทนำที่ดิน จำนวน 2,889.93 ล้านบาท ไปวางเป็นหลักประกันในการทะเลาะการเสียหายในส่วนของเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม และบริษัทได้ไถ่ถอนที่ดินดังกล่าวแล้วในไตรมาสที่ 3/2560 ตามรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 47

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 12,602.45 ล้านบาท และ 12,423.06 ล้านบาท ตามลำดับ (ปี 2559 : 12,155.25 ล้านบาท และ 11,975.46 ล้านบาท ตามลำดับ)

๑๖

21 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จากการร่วมการงานและร่วมลงทุน

		งบการเงินรวม						
ราคาทุน	ที่ดิน	อาคารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก	อุปกรณ์ โครงการ	เครื่องตกแต่งและ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและอุปกรณ์	เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์		รวม	
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,333.00	4,825.67	245,153.90	90.71	5,667.47		258,070.75	
รับโอนสินทรัพย์จากบริษัทร่วมการงานและร่วมลงทุน (หมายเหตุ 31)	63.06	1.10	-	-	-		64.16	
โอนย้ายสินทรัพย์	1.21	(6.02)	2.15	-	(0.38)		(3.04)	
โอนย้ายสินทรัพย์ - AIS	-	(780.45)	(112,083.91)	-	-		(112,864.36)	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	2,397.27	4,040.30	133,072.14	90.71	5,667.09		145,267.51	
รับโอนสินทรัพย์จากบริษัทร่วมการงานและร่วมลงทุน (หมายเหตุ 31)	10.16	-	-	-	-		10.16	
โอนย้ายสินทรัพย์	(2,407.43)	(4,040.30)	(131,869.48)	(90.71)	(5,628.52)		(144,036.44)	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	-	1,202.66	-	38.57		1,241.23	
ค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการตัดต่อ								
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	-	(3,795.67)	(225,592.17)	(90.71)	(5,667.47)		(235,146.02)	
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี (หมายเหตุ 40)	-	(89.49)	(2,686.76)	-	-		(2,776.25)	
โอนย้ายสินทรัพย์	-	6.02	(2.15)	-	0.38		4.25	
โอนย้ายสินทรัพย์ - AIS	-	769.58	97,754.40	-	-		98,523.98	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	-	(3,109.56)	(130,526.68)	(90.71)	(5,667.09)		(139,394.04)	
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี (หมายเหตุ 40)	-	(51.16)	(166.77)	-	-		(217.93)	
โอนย้ายสินทรัพย์	-	3,160.72	129,490.79	90.71	5,628.52		138,370.74	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	-	(1,202.66)	-	(38.57)		(1,241.23)	

มูลค่าสุทธิทางบัญชี

ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,333.00	1,030.00	19,561.73	-	-		22,924.73
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	2,397.27	930.74	2,545.46	-	-		5,873.47
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	-	-	-	-		-

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จากการร่วมการลงทุนและร่วมลงทุน

งบการเงินเฉพาะกิจการ						
	ที่ดิน	ยาสารสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก		เครื่องตกแต่งและ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและอุปกรณ์	เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	รวม
		ความสะอาด	อุปกรณ์ โครงสร้าง			
ราคาทุน						
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,333.00	4,825.67	245,153.90	90.71	5,667.47	258,070.75
รับโอนสินทรัพย์จากบริษัทร่วมลงทุนและร่วมลงทุน (หมายเหตุ 31)	63.06	1.10	-	-	-	64.16
โอนย้ายสินทรัพย์	1.21	(6.02)	2.15	-	(0.38)	(3.04)
โอนย้ายสินทรัพย์ - AIS	-	(780.45)	(112,083.91)	-	-	(112,864.36)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	2,397.27	4,040.30	133,072.14	90.71	5,667.09	145,267.51
รับโอนสินทรัพย์จากบริษัทร่วมลงทุนและร่วมลงทุน (หมายเหตุ 31)	10.16	-	-	-	-	10.16
โอนย้ายสินทรัพย์	(2,407.43)	(4,040.30)	(131,869.48)	(90.71)	(5,628.52)	(144,036.44)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	-	1,202.66	-	38.57	1,241.23
ค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการตัดย่ำค่า						
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	-	(3,795.67)	(225,592.17)	(90.71)	(5,667.47)	(235,146.02)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี (หมายเหตุ 40)	-	(89.49)	(2,686.76)	-	-	(2,776.25)
โอนย้ายสินทรัพย์	-	6.02	(2.15)	-	0.38	4.25
โอนย้ายสินทรัพย์ - AIS	-	769.58	97,754.40	-	-	98,523.98
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	-	(3,109.56)	(130,526.68)	(90.71)	(5,667.09)	(139,394.04)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี (หมายเหตุ 40)	-	(51.16)	(166.77)	-	-	(217.93)
โอนย้ายสินทรัพย์	-	3,160.72	129,490.79	90.71	5,628.52	138,370.74
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	-	(1,202.66)	-	(38.57)	(1,241.23)
มูลค่าสุทธิทางบัญชี						
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,333.00	1,030.00	19,561.73	-	-	22,924.73
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	2,397.27	930.74	2,545.46	-	-	5,873.47
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	-	-	-	-	-

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 217.93 ล้านบาท (ปี 2559 : 2,776.25 ล้านบาท) ได้บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ในเดือนกันยายน 2558 สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (2G) ที่บริษัทได้ทำไว้กับ AIS ที่เป็นผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคม ได้สิ้นสุดในวันที่ 30 กันยายน 2558 ซึ่งมีผลให้สิทธิการใช้คลื่นความถี่ 900 MHz สิ้นสุดพร้อมกัน และ กสทช. ได้ออกประกาศเรื่องมาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวในกรณีสิ้นสุดสัญญาการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ.2556 (ฉบับที่ 2) และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดวันสิ้นสุดระยะเวลาคุ้มครองชั่วคราว ต่อมาเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งให้ กสทช. คุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ประโยชน์และใช้บริการได้อย่างต่อเนื่องปราศจากข้อจำกัดต่อไป และระยะเวลาคุ้มครองชั่วคราวตามประกาศดังกล่าวได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 ทำให้บริษัทรับมอบคืนสิทธิการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่บริษัทได้รับมอบตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก AIS บริษัทจึงได้โอนสินทรัพย์ที่รับมอบข้างต้น จากบัญชี ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มูลค่าสุทธิ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 12,581.95 ล้านบาท (หมายเหตุ 20) แต่สินทรัพย์ที่รับโอนดังกล่าวยังไม่รวมเครื่องมือ อุปกรณ์สำคัญ และอะไหล่จำนวนอีก 9 รายการ ซึ่งหลังสิ้นสุดสัญญา AIS ยังไม่ส่งมอบให้บริษัท ขณะนี้บริษัทอยู่ระหว่างการตรวจสอบสินทรัพย์ที่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์จาก AIS หลังสิ้นสุดสัญญา

22 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	งบการเงินรวม				
	สิทธิ-ระบบ จัดการเรียนการ สอน	ค่าลิขสิทธิ์ การใช้ ซอฟต์แวร์	สิทธิในการ ถือครองคลื่น ความถี่	สิทธิการใช้ เคเบิลใต้น้ำ ระหว่าง ประเทศ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	8.74	2,336.00	4,187.21	591.20	7,123.15
เพิ่มขึ้น	-	28.26	-	-	28.26
ตัดจำหน่าย	-	(9.87)	-	-	(9.87)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	8.74	2,354.39	4,187.21	591.20	7,141.54
เพิ่มขึ้น	-	55.44	-	-	55.44
ตัดจำหน่าย	-	(99.02)	-	-	(99.02)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	8.74	2,310.81	4,187.21	591.20	7,097.96
ค่าตัดจำหน่าย					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(8.74)	(2,056.30)	(1,800.62)	(200.98)	(4,066.64)
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี (หมายเหตุ 40)	-	(164.17)	(249.22)	(39.63)	(453.02)
ตัดจำหน่าย	-	9.87	-	-	9.87
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	(8.74)	(2,210.60)	(2,049.84)	(240.61)	(4,509.79)
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี (หมายเหตุ 40)	-	(64.79)	(249.23)	(39.63)	(353.65)
ตัดจำหน่าย	-	99.02	-	-	99.02
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(8.74)	(2,176.37)	(2,299.07)	(280.24)	(4,764.42)
มูลค่าสุทธิทางบัญชี					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	-	279.70	2,386.59	390.22	3,056.51
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	-	143.79	2,137.37	350.59	2,631.75
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	134.44	1,888.14	310.96	2,333.54

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	สิทธิ-ระบบ จัดการเรียนการ สอน	ค่าลิขสิทธิ์ การใช้ ซอฟต์แวร์	สิทธิในการ ถือครองคลื่น ความถี่	สิทธิการใช้ เคเบิลใต้น้ำ ระหว่าง ประเทศ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	8.74	2,335.37	4,187.21	591.20	7,122.52
เพิ่มขึ้น	-	28.11	-	-	28.11
ตัดจำหน่าย	-	(9.87)	-	-	(9.87)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	8.74	2,353.61	4,187.21	591.20	7,140.76
เพิ่มขึ้น	-	55.41	-	-	55.41
ตัดจำหน่าย	-	(99.02)	-	-	(99.02)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	8.74	2,310.00	4,187.21	591.20	7,097.15
ค่าตัดจำหน่าย					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(8.74)	(2,056.08)	(1,800.62)	(200.98)	(4,066.42)
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี (หมายเหตุ 40)	-	(164.12)	(249.22)	(39.63)	(452.97)
ตัดจำหน่าย	-	9.87	-	-	9.87
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	(8.74)	(2,210.33)	(2,049.84)	(240.61)	(4,509.52)
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี (หมายเหตุ 40)	-	(64.70)	(249.23)	(39.63)	(353.56)
ตัดจำหน่าย	-	99.02	-	-	99.02
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(8.74)	(2,176.01)	(2,299.07)	(280.24)	(4,764.06)
มูลค่าสุทธิทางบัญชี					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	-	279.29	2,386.59	390.22	3,056.10
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 1 มกราคม 2560	-	143.28	2,137.37	350.59	2,631.24
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	133.99	1,888.14	310.96	2,333.09

การตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ในงบการเงินรวมจำนวน 353.65 ล้านบาท และงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 353.56 ล้านบาท (ปี 2559 : 453.02 ล้านบาท และ 452.97 ล้านบาท ตามลำดับ) ได้รวมอยู่ในต้นทุนในการให้บริการในงบกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จ จำนวน 289.13 ล้านบาท (ปี 2559 : 289.07 ล้านบาท) รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร 64.52 ล้านบาท และ 64.43 ล้านบาท ตามลำดับ (ปี 2559 : 163.95 ล้านบาท และ 163.90 ล้านบาท ตามลำดับ)

23 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
- สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ใช้ประโยชน์ภายในหนึ่งปี	46.67	47.87	46.67	47.87
- สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะใช้ประโยชน์เกินกว่าหนึ่งปี	1,788.91	2,786.12	1,785.18	2,783.16
	<u>1,835.58</u>	<u>2,833.99</u>	<u>1,831.85</u>	<u>2,831.03</u>
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
- หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะจ่ายชำระภายในหนึ่งปี	(616.39)	(327.35)	(616.39)	(327.35)
- หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะจ่ายชำระเกินกว่าหนึ่งปี	(116.84)	(1,115.29)	(116.00)	(1,114.51)
	<u>(733.23)</u>	<u>(1,442.64)</u>	<u>(732.39)</u>	<u>(1,441.86)</u>
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	<u>1,102.35</u>	<u>1,391.35</u>	<u>1,099.46</u>	<u>1,389.17</u>

รายการเคลื่อนไหวของภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ณ วันที่ 1 มกราคม	1,391.35	2,520.50	1,389.17	2,519.79
เพิ่ม(ลด)ในกำไรหรือขาดทุน (หมายเหตุ 39)	(23.22)	(898.79)	(23.93)	(900.26)
เพิ่ม(ลด)ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	(265.78)	(230.36)	(265.78)	(230.36)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>1,102.35</u>	<u>1,391.35</u>	<u>1,099.46</u>	<u>1,389.17</u>

ส่วนประกอบของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	บันทึกเป็นรายจ่าย (รายได้) ในกำไรหรือขาดทุน	บันทึกเป็นรายจ่าย (รายได้) ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ (ค่าเผื่อการด้อยค่าและค่าเสื่อมราคา)	1,437.26	(998.51)	-	438.75
ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	1,396.73	(23.16)	23.26	1,396.83
รวมสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	<u>2,833.99</u>	<u>(1,021.67)</u>	<u>23.26</u>	<u>1,835.58</u>
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
เงินลงทุนเมื่อขาย	(327.35)	-	(289.04)	(616.39)
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ และรายได้รอตัดบัญชีสินทรัพย์ที่รับมอบจากการร่วมกิจการและร่วมลงทุน	(1,114.51)	998.51	-	(116.00)
อื่นๆ	(0.78)	(0.06)	-	(0.84)
รวมหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	<u>(1,442.64)</u>	<u>998.45</u>	<u>(289.04)</u>	<u>(733.23)</u>
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	<u>1,391.35</u>	<u>(23.22)</u>	<u>(265.78)</u>	<u>1,102.35</u>

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	บันทึกเป็น รายจ่าย (รายได้)ใน กำไรหรือ ขาดทุน	บันทึกเป็น รายจ่าย (รายได้)ใน กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ (ค่าเพื่อการด้อยค่าและค่าเสื่อมราคา)	1,437.26	(998.51)	-	438.75
การผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	1,393.77	(23.93)	23.26	1,393.10
รวมสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	<u>2,831.03</u>	<u>(1,022.44)</u>	<u>23.26</u>	<u>1,831.85</u>
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
เงินลงทุนเผื่อขาย	(327.35)	-	(289.04)	(616.39)
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ และรายได้รอตัดบัญชีสินทรัพย์ที่รับมอบ				
จากการร่วมการงานและร่วมลงทุน	(1,114.51)	998.51	-	(116.00)
รวมหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	<u>(1,441.86)</u>	<u>998.51</u>	<u>(289.04)</u>	<u>(732.39)</u>
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	<u>1,389.17</u>	<u>(23.93)</u>	<u>(265.78)</u>	<u>1,099.46</u>

24 **เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น** ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เจ้าหนี้การค้า	715.61	813.39	1,586.39	1,373.40
เจ้าหนี้ทางไกลต่างประเทศ	0.40	0.25	0.40	0.25
เจ้าหนี้อื่น	63.50	96.60	63.50	96.60
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	<u>779.51</u>	<u>910.24</u>	<u>1,650.29</u>	<u>1,470.25</u>

25 **เจ้าหนี้การค้า - โครงการเน็ตประชารัฐ** ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เจ้าหนี้การค้า	1,725.32	-	1,725.32	-

เจ้าหนี้การค้า - โครงการเน็ตประชารัฐ เป็นเจ้าหนี้ที่บริษัทได้จ้างให้ดำเนินการติดตั้งโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านสื่อสัญญาณสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx) ให้ครอบคลุมหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 24,000 หมู่บ้าน ที่ดำเนินการติดตั้งเสร็จสิ้นแล้ว แต่อยู่ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและการตรวจรับงานเพื่อประกอบการเบิกจ่าย

26 เจ้าหนี้ตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้

เจ้าหนี้ตามสัญญาส่วนแบ่งรายได้เป็นเจ้าหนี้ที่บริษัทต้องจ่ายส่วนแบ่งรายได้ให้ตามข้อกำหนดในสัญญาร่วมการทำงานและร่วมลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เจ้าหนี้ส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกเก็บเงิน				
แทนบริษัทเอกชนคู่สัญญา				
การให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน	3,773.71	4,342.42	3,773.71	4,342.42
การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ	14.48	14.69	14.48	14.69
	<u>3,788.19</u>	<u>4,357.11</u>	<u>3,788.19</u>	<u>4,357.11</u>
หัก ค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าส่วนที่บริษัทเอกชนคู่สัญญาต้องรับผิดชอบ	(3,529.30)	(3,441.22)	(3,529.30)	(3,441.22)
เจ้าหนี้ส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกเก็บเงิน				
แทนบริษัทเอกชนคู่สัญญาสุทธิ	258.89	915.89	258.89	915.89
การให้บริการเชื่อมโยงโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงตามเส้นทางรถไฟ	13,497.13	13,497.13	13,497.13	13,497.13
การให้บริการเชื่อมโยงโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำ	330.01	330.01	330.01	330.01
การให้บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ผ่านเลขหมายพิเศษ 1900	51.14	54.88	51.14	54.88
อื่น ๆ	13.07	13.07	13.07	13.07
	<u>14,150.24</u>	<u>14,810.98</u>	<u>14,150.24</u>	<u>14,810.98</u>

เจ้าหนี้สัญญาส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการเชื่อมโยงโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงตามเส้นทางรถไฟ เป็นเจ้าหนี้สัญญาส่วนแบ่งรายได้ - การรถไฟแห่งประเทศไทย ตามสัญญาระหว่างบริษัท การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) และบริษัทเอกชนที่ร่วมลงทุน ที่มีกำหนดเวลา 20 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2534 และตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างบริษัท กับ รฟท. บริษัทตกลงที่จะแบ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการที่ รฟท. ยินยอมให้บริษัทวางเคเบิลใยแก้วนำแสงไปตามแนวเส้นทางรถไฟ และอนุญาตให้บริษัทใช้อุปกรณ์และอาคารของ รฟท. ในอัตราร้อยละที่กำหนดของรายได้ที่บริษัทได้รับจริงภายหลังหักส่วนแบ่งให้แก่ภาคเอกชนที่ร่วมลงทุนแล้ว แต่เนื่องจากบริษัทยังไม่สามารถคำนวณหารายได้จริงในขณะเริ่มต้นบันทึกข้อตกลงฯ บริษัทจึงได้จ่ายส่วนแบ่งจากฐานรายได้จากสูตรคำนวณ ต่อมาบริษัทกับ รฟท. ได้มีการเจรจาเพื่อตกลงจำนวนส่วนแบ่งรายได้ใหม่ เนื่องจากรายได้ที่ใช้ในการคำนวณตามสูตรสูงกว่าความเป็นจริงจำนวนมาก แต่ผลการเจรจายังไม่มีข้อยุติ โดย รฟท. ให้บริษัทจ่ายส่วนแบ่งรายได้ในจำนวนร้อยละ 50 ของหลักการเดิมไปก่อน ส่วนที่เหลือที่เป็นผลจากการคำนวณตามสูตรข้างต้น สำนักกฎหมายของบริษัทมีความเชื่อมั่นว่าไม่มีเหตุที่บริษัทต้องจ่ายชำระแต่อย่างใด แต่ข้อสรุปขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตัดสินเป็นสำคัญ บริษัทจึงพิจารณาคำบันทึกหนี้สินสำหรับส่วนที่อยู่ระหว่างการเจรจาดังกล่าวไว้ในงบการเงิน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2561 สำนักงานอัยการสูงสุดได้วินิจฉัยว่า รฟท. ไม่มีสิทธิ์เรียกร้องให้บริษัทชำระเงินส่วนแบ่งรายได้ จำนวน 13,497.13 ล้านบาท โดยเห็นว่าข้อพิพาทของ รฟท. ล่วงพ้นระยะเวลาฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 51 แล้ว และเห็นควรที่บริษัท และ รฟท. จะเจรจากันโดยตรงอีกครั้งหนึ่ง หากไม่สามารถตกลงกันได้หรือมีข้อโต้แย้งประการใด ขอให้แจ้งสำนักงานอัยการสูงสุดทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เมื่อพ้นกำหนดแล้วสำนักงานอัยการสูงสุดจะได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กยพ.) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 พิจารณาชี้ขาดต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2561 บริษัทและ รฟท. ได้มีการเจรจาและมีความเห็นร่วมกันให้สำนักงานอัยการสูงสุดส่งเรื่องให้ คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กยพ.) เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

๑๒

27 ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	382.70	396.15	382.70	396.15
ค่าเช่าดาวเทียม	0.57	0.63	0.57	0.63
ค่าบริการรับแจ้งเหตุขัดข้องและซ่อมบำรุงเลขหมาย	485.06	694.57	485.06	694.57
โบนัสค้างจ่าย	3.08	3.08	3.08	3.08
ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม และภาษีสรรพสามิต	3,764.08	4,199.32	3,764.08	4,199.32
ค่าบำรุงรักษาสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน	586.02	586.02	586.02	586.02
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น	2,060.31	2,578.43	2,106.49	2,628.17
	7,281.82	8,458.20	7,328.00	8,507.94

28 เงินประกันการใช้โทรศัพท์

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2544 เป็นต้นมาได้กำหนดว่า ผู้ให้บริการโทรคมนาคมไม่อาจเรียกเก็บเงินประกันการใช้โทรศัพท์ หรือเงินอื่นอันมีลักษณะเป็นการเรียกเก็บเงินล่วงหน้า ซึ่งคณะกรรมการบริษัทในการประชุมเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2544 มีมติเห็นชอบให้บริษัทยกเลิกการเรียกเก็บเงินประกันทุกประเภท ทั้งบริการที่บริษัทดำเนินการเองและที่บริษัทได้ให้บริษัทเอกชนคู่สัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนดำเนินการ โดยบริษัทได้กำหนด การคืนเงินประกันที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการเป็นหลายแนวทาง ซึ่งเริ่มดำเนินการคืนเงินประกันได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2545 บริษัท จึงจัดประเภทเงินประกันการใช้โทรศัพท์เป็นหนี้สินหมุนเวียน บริษัทคงเหลือเงินประกันการใช้โทรศัพท์ที่ไม่สามารถติดต่อผู้รับเงินได้ และไม่มีการเคลื่อนไหวนานเกิน 10 ปี บริษัทจึงได้ออนเป็นรายได้อื่นในไตรมาส 4/2560 จำนวน 1,208.20 ล้านบาท (หมายเหตุ 37) ซึ่งบริษัทได้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่ กค. 0511/63591 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2533 เรื่อง การโอนเงินประกันต่างๆ เข้าเป็นรายได้ ซึ่งระบุว่า “กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นชอบในหลักการให้บริษัทโอนเงินประกันต่างๆ ที่มียอดค้างนานเกิน 10 ปี และไม่สามารถติดต่อกับเจ้าของเงินได้แล้ว เข้าเป็นรายได้ของบริษัท และหากภายหลังปรากฏว่ามีสิทธิมาขอรับเงินคืน ให้บริษัทจ่ายคืนเงินดังกล่าว โดยถือเป็นรายจ่ายของปีนั้นๆ” ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทคงเหลือเงินประกันการใช้โทรศัพท์อยู่จำนวน 433.71 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 1,643.70 ล้านบาท)

29 เงินรับ - โครงการเน็ตประชารัฐ ครอบรู้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินรับจาก ดศ. ครอบรู้	4,491.52	-	4,491.52	-

บริษัทได้รับมอบหมายจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นผู้ดำเนินการในการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านสื่อสัญญาณสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx) ให้ครอบคลุมหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 24,700 หมู่บ้าน งบประมาณ 13,000.00 ล้านบาท ในลักษณะการเบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน ภายใต้กรอบแนวทางของคณะกรรมการกำกับและติดตามการดำเนินงานโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (โครงการเน็ตประชารัฐ) โครงการนี้จะยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ บริษัทเริ่มดำเนินการโครงการเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2559 และได้ทำการติดตั้งโครงข่ายในหมู่บ้านเป้าหมายได้ครบทั้งหมดแล้ว เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 (หมายเหตุ 9)

30 หนี้สินหมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน-วันลาพักร้อน	298.98	316.18	298.98	316.18
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์	88.94	235.32	88.94	235.32
ภาษีขายที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	598.17	658.89	598.17	658.89
ภาษีขายสุทธิ	147.37	161.15	147.37	161.15
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,955.18	1,378.51	1,876.50	1,310.54
	<u>3,088.64</u>	<u>2,750.05</u>	<u>3,009.96</u>	<u>2,682.08</u>

31 รายได้รอตัดบัญชี จากสินทรัพย์ที่ได้รับจากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	541.31	1,405.21	541.31	1,405.21
บวก การรับโอนสินทรัพย์เพิ่มระหว่างปี (หมายเหตุ 21)	10.16	64.16	10.16	64.16
หัก รับรู้เป็นรายได้ระหว่างปี	(551.47)	(928.06)	(551.47)	(928.06)
ราคาตามบัญชีปลายปี	-	541.31	-	541.31
หัก หนี้สินหมุนเวียน - ส่วนที่จะรับรู้เป็นรายได้ภายในหนึ่งปี	-	(472.45)	-	(472.45)
หนี้สินระยะยาว	-	68.86	-	68.86

32 หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย

32.1 เงินกู้ยืม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม					
	2560			2559		
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม
เงินกู้จากธนาคาร						
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	202.89	1,859.11	2,062.00	405.79	1,859.10	2,264.89
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	4,647.76	4,647.76	202.89	6,506.87	6,709.76
รวมเงินกู้ยืม	<u>202.89</u>	<u>6,506.87</u>	<u>6,709.76</u>	<u>608.68</u>	<u>8,365.97</u>	<u>8,974.65</u>

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	2560			2559		
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม
เงินกู้จากธนาคาร						
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	202.89	1,859.11	2,062.00	405.79	1,859.10	2,264.89
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	4,647.76	4,647.76	202.89	6,506.87	6,709.76
รวมเงินกู้ยืม	202.89	6,506.87	6,709.76	608.68	8,365.97	8,974.65

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม			
	2560		2559	
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ
เงินกู้ยืมทั้งสิ้น				
อัตราคงที่	202.89	-	608.68	-
อัตราลอยตัว	-	6,506.87	-	8,365.97
	202.89	6,506.87	608.68	8,365.97

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2560		2559	
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ
เงินกู้ยืมทั้งสิ้น				
อัตราคงที่	202.89	-	608.68	-
อัตราลอยตัว	-	6,506.87	-	8,365.97
	202.89	6,506.87	608.68	8,365.97

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแล้วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ร้อยละ

	งบการเงินรวม			
	2560		2559	
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ
เงินกู้ยืมทั้งสิ้น				
เงินกู้จากธนาคาร	6.02	2.75	6.02	2.75

หน่วย : ร้อยละ

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2560		2559	
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ
เงินกู้ยืมทั้งสิ้น				
เงินกู้จากธนาคาร	6.02	2.75	6.02	2.75

เงินกู้จากธนาคารต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 202.89 ล้านบาท เป็นเงินกู้ที่ค้ำประกันโดยกิจการที่เกี่ยวข้องกัน - กระทรวงการคลัง

เงินกู้จากธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 202.89 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 608.68 ล้านบาท) เป็นเงินกู้ที่ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (หมายเหตุ 42)

ระยะเวลาการครบกำหนดของเงินกู้ยืม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม					
	2560			2559		
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม
ครบกำหนดไม่เกิน 1 ปี	202.89	1,859.11	2,062.00	405.79	1,859.10	2,264.89
ครบกำหนดเกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 2 ปี	-	1,859.11	1,859.11	202.89	1,859.10	2,061.99
ครบกำหนดเกินกว่า 2 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	-	2,788.65	2,788.65	-	4,647.77	4,647.77
	202.89	6,506.87	6,709.76	608.68	8,365.97	8,974.65

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	2560			2559		
	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม	ต่างประเทศ	ในประเทศ	รวม
ครบกำหนดไม่เกิน 1 ปี	202.89	1,859.11	2,062.00	405.79	1,859.10	2,264.89
ครบกำหนดเกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 2 ปี	-	1,859.11	1,859.11	202.89	1,859.10	2,061.99
ครบกำหนดเกินกว่า 2 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	-	2,788.65	2,788.65	-	4,647.77	4,647.77
	202.89	6,506.87	6,709.76	608.68	8,365.97	8,974.65

ราคาตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม			
	2560		2559	
	ราคาตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	ราคาตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
เงินกู้จากธนาคาร				
ต่างประเทศ	-	-	202.89	205.50
ในประเทศ	4,647.76	4,652.20	6,506.87	6,499.91
	4,647.76	4,652.20	6,709.76	6,705.41

๑๒

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2560		2559	
	ราคาตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	ราคาตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
เงินกู้จากธนาคาร				
ต่างประเทศ	-	-	202.89	205.50
ในประเทศ	4,647.76	4,652.20	6,506.87	6,499.91
	<u>4,647.76</u>	<u>4,652.20</u>	<u>6,709.76</u>	<u>6,705.41</u>

มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมระยะยาวคำนวณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่บริษัท คาดว่าจะต้องจ่าย ณ วันที่ในรายงาน

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2554 บริษัทได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกับธนาคาร 2 แห่ง เป็นจำนวนเงิน 14,707.39 ล้านบาท เพื่อใช้ลงทุนในโครงการสร้างโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 (3G) ระยะเวลา 10 ปี อัตราดอกเบี้ยที่ใช้คำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 ราย และบวกด้วยอัตราร้อยละ 1.53 ต่อปี มีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้น 2 ปี นับจากวันที่เบิกใช้สินเชื่อครั้งแรก (27 พฤษภาคม 2554) กำหนดชำระคืนดอกเบี้ยและเงินต้นทุก 6 เดือน โดยชำระคืนเงินต้นงวดแรกในวันสุดท้ายของเดือนที่ 30 นับจากวันเบิกใช้สินเชื่อครั้งแรก ทั้งนี้ บริษัทต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางการเงินของสัญญาสินเชื่อในการดำรงอัตราส่วนทางการเงินซึ่งบริษัทได้มีหนังสือขอหารือการดำรงอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวกับธนาคารผู้ให้กู้ การทำประกันภัย การค้ำประกัน และการขายหรือโอนสินทรัพย์ของโครงข่าย 3G รวมถึงจัดให้มีหลักประกันการชำระหนี้ โดยทำสัญญาโอนสิทธิในการรับเงินภายใต้สัญญา Mobile Virtual Network Operator (MVNO) อย่างมีเงื่อนไข สัญญาโอนสิทธิตามสัญญาประกันภัย สัญญาโอนสิทธิในบัญชีเงินฝากแบบมีเงื่อนไข ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินฝากธนาคารที่ใช้เป็นหลักประกันตามสัญญา มีจำนวน 1,043.69 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 1,071.37 ล้านบาท) (หมายเหตุ 8, 10) และบริษัทได้เบิกใช้สินเชื่อครบทั้งจำนวนเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2557 วงเงินรวมทั้งสิ้น 14,707.39 ล้านบาท พร้อมทั้งได้มีการชำระคืนเงินต้นแล้ว จำนวน 8,200.52 ล้านบาท คงเหลือเงินต้นค้างชำระทั้งสิ้น 6,506.87 ล้านบาท

32.2 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	1,936.84	1,936.84	1,936.84	1,936.84

มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม					
	2560			2559		
มูลค่าอนาคตของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	ดอกเบี้ย	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	มูลค่าอนาคตของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	ดอกเบี้ย	มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	1,936.84	-	1,936.84	1,936.84	-	1,936.84

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	2560		2559			
	มูลค่าอนาคต ของจำนวน เงินชั้นต่ำที่ ต้องจ่าย	ดอกเบี้ย	มูลค่าปัจจุบัน ของจำนวน เงินชั้นต่ำที่ ต้องจ่าย	ดอกเบี้ย	มูลค่าปัจจุบัน ของจำนวน เงินชั้นต่ำที่ ต้องจ่าย	
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	1,936.84	-	1,936.84	1,936.84	-	1,936.84

บริษัทได้จัดประเภทหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินใหม่ในไตรมาสที่ 4/2560 จากบัญชีหนี้สินหมุนเวียนเป็นบัญชีหนี้สินไม่หมุนเวียน เนื่องจากเป็นข้อพิพาทที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

33 หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานในงบแสดงฐานะการเงิน ประกอบด้วย				
- โครงการค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ	6,329.49	6,307.16	6,310.88	6,292.39
- โครงการกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน	332.25	334.92	332.25	334.92
- โครงการค่าตอบแทนความชอบในการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี	23.42	25.39	23.42	25.39
รวม	6,685.16	6,667.47	6,666.55	6,652.70
ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน				
- โครงการค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ (หมายเหตุ 40)	487.02	457.74	483.18	450.05
- โครงการกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน (หมายเหตุ 40)	20.44	23.47	20.44	23.47
- โครงการค่าตอบแทนความชอบในการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี (หมายเหตุ 40)	0.77	(32.19)	0.77	(32.19)
รวม	508.23	449.02	504.39	441.33

33.1 โครงการค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ

บริษัทและกลุ่มบริษัท มีนโยบายกำหนดให้พนักงานที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์เกษียณอายุเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยพนักงานที่เกษียณอายุจะได้รับค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ สำหรับพนักงานที่ทำงานติดต่อกันครบ 5 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี และที่ทำงานครบ 15 ปี ด้วยอัตราค่าตอบแทนเป็นจำนวน 180 วัน และ 300 วัน ของฐานเงินเดือน เดือนสุดท้ายก่อนเกษียณอายุ ตามลำดับ

หนี้สินตามงบแสดงฐานะการเงิน มีดังต่อไปนี้

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน	6,329.49	6,307.16	6,310.88	6,292.39

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินของโครงการฯ ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินของโครงการฯ ต้นปี	6,307.16	6,721.61	6,292.39	6,714.53
ผลประโยชน์จ่ายในระหว่างปี	(249.11)	(311.63)	(249.11)	(311.63)
โอนเป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่ายในหมวดหนี้สินหมุนเวียน	(330.74)	(472.68)	(330.74)	(472.68)
หนี้สินของโครงการฯ ที่รับรู้คู่กับค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	487.02	457.74	483.18	450.05
ขาดทุน(กำไร) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	115.16	(87.88)	115.16	(87.88)
หนี้สินของโครงการฯ ปลายปี	6,329.49	6,307.16	6,310.88	6,292.39

ค่าใช้จ่ายที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารในงบกำไรขาดทุน ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	256.85	290.87	253.01	283.18
ต้นทุนบริการในอดีตที่รับรู้ระหว่างปี	-	(138.85)	-	(138.85)
ดอกเบี้ย	179.09	266.32	179.09	266.32
ขาดทุนจากการลดขนาดโครงการ	51.08	39.40	51.08	39.40
รวม (หมายเหตุ 40)	487.02	457.74	483.18	450.05

33.2 โครงการกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน หรือกองทุนบำเหน็จเดิมตามพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 เพื่อจ่ายสงเคราะห์เป็นเงินบำเหน็จให้แก่พนักงานเมื่อต้องออกจากงาน โดยบริษัทจะจ่ายให้พนักงานด้วยจำนวนเงินเดือน ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 คูณด้วยอายุงานตั้งแต่วันเริ่มทำงานถึงวันที่ 30 กันยายน 2548 และจำนวนเงินเดือน ณ วันที่ออกจากกองทุนฯ คูณด้วยอายุงานตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 จนถึงวันที่ออกจากกองทุนฯ

หนี้สินตามงบแสดงฐานะการเงิน มีดังต่อไปนี้

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน	332.25	334.92	332.25	334.92

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินของโครงการฯ ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินของโครงการฯ ต้นปี	334.92	315.32	334.92	315.32
ผลประโยชน์จ่ายในระหว่างปี	(24.26)	(22.57)	(24.26)	(22.57)
หนี้สินของโครงการฯ ที่รับรู้คู่กับค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	20.44	23.47	20.44	23.47
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	1.15	18.70	1.15	18.70
หนี้สินของโครงการฯ ปลายปี	332.25	334.92	332.25	334.92

ค่าใช้จ่ายที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารในงบกำไรขาดทุน ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	12.50	12.32	12.50	12.32
ดอกเบี้ย	9.58	12.39	9.58	12.39
กำไรจากการลดขนาดโครงการ	(1.64)	(1.24)	(1.64)	(1.24)
รวม (หมายเหตุ 40)	20.44	23.47	20.44	23.47

บริษัทจ่ายเงินสมทบเพื่อกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน เป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 10 ของอัตราเงินเดือนพนักงานที่เป็นสมาชิก และจ่ายสมทบเพิ่มให้เท่ากับภาระผูกพันที่พึงจ่าย ณ วันสิ้นงวดบัญชี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สมาชิกของกองทุนสวัสดิการฯ มีจำนวน 238 คน (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 262 คน)

33.3 โครงการค่าตอบแทนความชอบในการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี

บริษัทได้ให้รางวัลตอบแทนความชอบจากการทำงานระยะยาวแก่พนักงานที่มีอายุการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี

หนี้สินตามงบแสดงฐานะการเงิน มีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
งบแสดงฐานะการเงิน	2560	2559	2560	2559
หนี้สินผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน	23.42	25.39	23.42	25.39

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินโครงการฯ ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินของโครงการฯ ต้นปี	25.39	59.56	25.39	59.56
ผลประโยชน์จ่ายในระหว่างปี	(2.74)	(1.98)	(2.74)	(1.98)
หนี้สินของโครงการฯ ที่รับรู้คู่กับค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	0.77	(32.19)	0.77	(32.19)
หนี้สินของโครงการฯ ปลายปี	23.42	25.39	23.42	25.39

ค่าใช้จ่ายที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารในงบกำไรขาดทุน ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	0.99	2.49	0.99	2.49
ต้นทุนบริการในอดีตที่รับรู้ระหว่างปี	-	(34.14)	-	(34.14)
ดอกเบี้ย	0.68	2.23	0.68	2.23
กำไรจากการลดขนาดโครงการ	(0.90)	(3.10)	(0.90)	(3.10)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-	0.33	-	0.33
รวม (หมายเหตุ 40)	0.77	(32.19)	0.77	(32.19)

ข้อสมมติฐานหลักที่ใช้ในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559

อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนในอนาคตใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักร้อยละ 1.5 - 5.0 ต่อปี แยกตามช่วงอายุของพนักงาน

สมมติฐานด้านประชากรศาสตร์

1) สมมติฐานอัตราการมรณะ

ข้อสมมติที่เกี่ยวข้องกับอัตราการมรณะในอนาคตได้มาจากตารางอัตราการมรณะไทยปี 2560 (ปี 2559 : ตาราง Thailand Mortality Ordinary 2008 (TMO08) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย โดยมีการปรับปรุงอัตราการเสียชีวิตร้อยละ 3.0 ต่อปี)

2) สมมติฐานอัตราการเข้า - ออกของพนักงาน

อัตราการเข้า - ออกของพนักงานใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของอัตราการลาออกร้อยละ 0.0 - 6.0 ต่อปี แยกตามช่วงอายุของพนักงาน

3) สมมติฐานทางการเงิน

อัตราคิดลดสำหรับประเทศไทยใช้อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนด และในปี 2560 ใช้อัตราร้อยละ 3.03 ต่อปี

33.4 ความอ่อนไหวของข้อสมมติฐานหลัก

33.4.1 โครงการค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ

	ผลกระทบต่อภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้					
	การเปลี่ยนแปลง ในข้อสมมติ (ร้อยละ)		การเพิ่มขึ้น ของภาระผูกพัน		การลดลง ของภาระผูกพัน	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560						
อัตราคิดลด	1.00	ลดลง	567.56	เพิ่มขึ้น		502.39
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนที่คาดไว้	1.00	เพิ่มขึ้น	670.07	ลดลง		598.06
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	20.00	ลดลง	15.18	เพิ่มขึ้น		15.03
อัตราการเสียชีวิต	1.00	เพิ่มขึ้น	29.45	ลดลง		32.40

ผลกระทบต่อภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้

	การเปลี่ยนแปลง ในข้อสมมติ (ร้อยละ)		การเพิ่มขึ้น ของภาระผูกพัน		การลดลง ของภาระผูกพัน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559					
อัตราคิดลด	1.00	ลดลง	589.70	เพิ่มขึ้น	519.24
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือที่คาดไว้	1.00	เพิ่มขึ้น	622.90	ลดลง	556.75
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	20.00	ลดลง	13.58	เพิ่มขึ้น	13.46
อัตราการเสียชีวิต	1.00	เพิ่มขึ้น	27.32	ลดลง	30.04

การวิเคราะห์การครบกำหนดของการจ่ายชำระภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานที่ไม่มีการคิดลดระหว่างปี 2561 - 2570 มีดังนี้

งบการเงินรวม

	งบการเงินรวม			
	ส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี	ระหว่าง 1-3 ปี	ส่วนที่เกิน 3 ปี	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	208.72	1,337.30	10,858.46	12,404.48
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	216.63	950.42	11,454.07	12,621.12

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี	ระหว่าง 1-3 ปี	ส่วนที่เกิน 3 ปี	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	208.72	1,337.30	10,858.46	12,404.48
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	216.63	950.42	11,454.07	12,621.12

33.4.2 โครงการกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน

ผลกระทบต่อภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้

	การเปลี่ยนแปลง ในข้อสมมติ (ร้อยละ)		การเพิ่มขึ้น ของภาระผูกพัน		การลดลง ของภาระผูกพัน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560					
อัตราคิดลด	1.00	ลดลง	29.31	เพิ่มขึ้น	26.23
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือที่คาดไว้	1.00	เพิ่มขึ้น	31.01	ลดลง	27.83
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	20.00	ลดลง	0.23	เพิ่มขึ้น	0.23
อัตราการเสียชีวิต	1.00	เพิ่มขึ้น	0.21	ลดลง	0.22

	ผลกระทบต่อภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้					
	การเปลี่ยนแปลง ในข้อสมมติ (ร้อยละ)		การเพิ่มขึ้น ของภาระผูกพัน		การลดลง ของภาระผูกพัน	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559						
อัตราคิดลด	1.00	ลดลง	30.83	เพิ่มขึ้น		27.39
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือที่คาดไว้	1.00	เพิ่มขึ้น	28.97	ลดลง		26.01
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	20.00	ลดลง	0.14	เพิ่มขึ้น		0.14
อัตราการเสียชีวิต	1.00	เพิ่มขึ้น	0.14	ลดลง		0.16

การวิเคราะห์การครบกำหนดของการจ่ายชำระภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานที่ไม่มีการคิดลดระหว่างปี 2561 - 2570 มีดังนี้

	งบการเงินรวม			
	ส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี	ระหว่าง 1-3 ปี	ส่วนที่เกิน 3 ปี	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	12.89	63.48	527.67	604.04
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	7.62	55.69	548.33	611.64

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี	ระหว่าง 1-3 ปี	ส่วนที่เกิน 3 ปี	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	12.89	63.48	527.67	604.04
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	7.62	55.69	548.33	611.64

33.4.3 โครงการค่าตอบแทนความชอบในการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี

	ผลกระทบต่อภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้					
	การเปลี่ยนแปลง ในข้อสมมติ (ร้อยละ)		การเพิ่มขึ้น ของภาระผูกพัน		การลดลง ของภาระผูกพัน	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560						
อัตราคิดลด	1.00	ลดลง	1.16	เพิ่มขึ้น		1.05
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	20.00	ลดลง	0.05	เพิ่มขึ้น		0.05
อัตราการเสียชีวิต	1.00	เพิ่มขึ้น	0.05	ลดลง		0.05

	ผลกระทบต่อภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้					
	การเปลี่ยนแปลง ในข้อสมมติ (ร้อยละ)		การเพิ่มขึ้น ของภาระผูกพัน		การลดลง ของภาระผูกพัน	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559						
อัตราคิดลด	1.00	ลดลง	1.31	เพิ่มขึ้น		1.18
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	20.00	ลดลง	0.04	เพิ่มขึ้น		0.04
อัตราการเสียชีวิต	1.00	เพิ่มขึ้น	0.04	ลดลง		0.05

การวิเคราะห์การครบกำหนดของภาระจ่ายชำระภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานที่ไม่มีการคิดลดระหว่างปี 2561 - 2570 มีดังนี้

	งบการเงินรวม			
	ส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี	ระหว่าง 1-3 ปี	ส่วนที่เกิน 3 ปี	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	3.63	13.09	19.42	36.14
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2.54	13.45	22.68	38.67
	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ส่วนที่ไม่เกิน 1 ปี	ระหว่าง 1-3 ปี	ส่วนที่เกิน 3 ปี	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	3.63	13.09	19.42	36.14
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2.54	13.45	22.68	38.67

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้นนี้อ้างอิงจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติ ขณะที่ให้ข้อสมมติอื่นคงที่ ในทางปฏิบัติสถานการณ์ดังกล่าว ยากที่จะเกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติอาจมีความสัมพันธ์กัน ในการคำนวณการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของภาระผูกพัน ผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติหลักได้ใช้วิธีเดียวกับการคำนวณผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน ที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน (วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Project Unit credit Method))

34 กำไรสะสมส่วนที่จัดสรรแล้ว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สำรองเพื่อการขยายงาน	1,530.89	1,530.89	1,518.11	1,518.11
สำรองตามกฎหมาย	608.12	604.47	600.00	600.00
รวม	2,139.01	2,135.36	2,118.11	2,118.11

สำรองเพื่อการขยายงาน

บริษัทจัดสรรสำรองเพื่อการขยายงานในกิจการโทรศัพท์ในอัตราร้อยละของกำไรสุทธิของปีก่อน โดยการจัดสรรแต่ละครั้งจะต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงการคลัง สำรองดังกล่าวไม่มีข้อจำกัดทางกฎหมาย

สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทต้องจัดสรรสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหลังหักขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าสำรองจะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนของบริษัท ซึ่งบริษัทได้สำรองตามกฎหมายครบตามจำนวนแล้ว สำรองตามกฎหมายไม่สามารถนำมาจ่ายปันผลได้

๑๒

35 องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น

องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น ประกอบด้วยเงินลงทุนเพื่อขายและภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ยอดยกมาต้นปี	1,309.41	443.30	1,309.41	443.30
การเปลี่ยนแปลงระหว่างปี				
- การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขาย (หมายเหตุ 16, 39)	1,445.18	1,082.64	1,445.18	1,082.64
- ภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (หมายเหตุ 39)	(289.03)	(216.53)	(289.03)	(216.53)
	<u>1,156.15</u>	<u>866.11</u>	<u>1,156.15</u>	<u>866.11</u>
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>2,465.56</u>	<u>1,309.41</u>	<u>2,465.56</u>	<u>1,309.41</u>

36 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม	
	2560	2559
ยอดยกมาต้นปี	7.26	7.66
เรียกชำระเพิ่มเติม	0.18	-
ปันผลรับจากบริษัทย่อย	(0.53)	(0.53)
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)สุทธิในบริษัทย่อย	(3.24)	0.13
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>3.67</u>	<u>7.26</u>

37 รายได้อื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้ดอกเบี้ย	841.47	827.24	836.79	822.07
รายได้ค่าปรับ	43.51	36.75	43.51	36.75
รายได้เงินปันผล	16.99	131.97	40.64	155.63
รายได้จากการกลับรายการส่วนแบ่งรายได้ นำส่งตามกฎหมาย	-	6,488.83	-	6,488.83
โคเงินประกันเกิน 10 ปี จากสัญญาที่เงินประกันการใช้โทรศัพท์ (หมายเหตุ 28)	1,208.20	-	1,208.20	-
โอนเงินประกันเกิน 10 ปี จากบัญชีหนี้สินหมุนเวียนอื่น	7.90	-	7.90	-
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (หมายเหตุ 40)	21.78	1.73	21.78	1.73
อื่นๆ	989.79	249.94	998.89	256.30
รวม	<u>3,129.64</u>	<u>7,736.46</u>	<u>3,157.71</u>	<u>7,761.31</u>

คณะกรรมการบริษัทในการประชุมเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2544 มีมติเห็นชอบให้บริษัทยกเลิกการเรียกเก็บเงินประกันทุกประเภท ทั้งบริการที่บริษัทดำเนินการเองและที่บริษัทได้ให้บริษัทเอกชนคู่สัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนดำเนินการ โดยบริษัทได้กำหนด การคืนเงินประกันที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการเป็นหลายแนวทาง ซึ่งเริ่มดำเนินการคืนเงินประกันได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2545 บริษัท จึงจัดประเภทเงินประกันการใช้โทรศัพท์เป็นหนี้สินหมุนเวียน บริษัทคงเหลือเงินประกันการใช้โทรศัพท์ที่ไม่สามารถติดต่อผู้รับเงินได้ และไม่มีภาระเคลื่อนไหวนานเกิน 10 ปี บริษัทจึงได้โอนเป็นรายได้อื่นในไตรมาส 4/2560 จำนวน 1,216.10 ล้านบาท

ในไตรมาส 4/2559 รายได้จากการกักรายการส่วนแบ่งรายได้ นำส่งตามกฎหมาย จำนวน 6,488.83 ล้านบาท เกิดจากบริษัทปรับลด ส่วนแบ่งรายได้ นำส่งตามกฎหมายตามมาตรา 84 ที่บริษัทบันทึกไว้ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2556 - 30 กันยายน 2558 เนื่องจาก กระทรวงการคลังได้แจ้งหลักเกณฑ์ในการหักค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ตามมาตรา 84 (3) ใหม่ มีผลให้ส่วนแบ่งรายได้ นำส่งตามกฎหมายลดลง (รายได้อื่นเพิ่มขึ้น) จำนวน 6,488.83 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายตามมาตรา 84 ลดลงด้วยจำนวน เดียวกัน

38 ต้นทุนทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ดอกเบี้ยจ่าย - เงินกู้ยืม	234.77	311.32	234.77	311.32
ต้นทุนทางการเงินอื่น	0.70	0.76	0.70	0.70
รวมต้นทุนทางการเงิน - สุทธิ	<u>235.47</u>	<u>312.08</u>	<u>235.47</u>	<u>312.02</u>

39 ภาษีเงินได้ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภาษีเงินได้ปีปัจจุบัน :				
- ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	19.40	14.30	-	-
- การปรับปรุงภาษีจากงวดก่อน	-	(7.00)	-	(7.00)
	<u>19.40</u>	<u>7.30</u>	<u>-</u>	<u>(7.00)</u>
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี :				
- รายการที่เกิดจากผลแตกต่างชั่วคราว (หมายเหตุ 23)	23.22	898.79	23.93	900.26
รวมค่าใช้จ่าย(รายได้)ภาษีเงินได้	<u>42.62</u>	<u>906.09</u>	<u>23.93</u>	<u>893.26</u>

ภาษีเงินได้สำหรับกำไร(ขาดทุน)ก่อนหักภาษีของกลุ่มบริษัทมียอดจำนวนเงินที่แตกต่างจากการคำนวณกำไร(ขาดทุน)ทางบัญชีคู่กับ อัตราภาษีของประเทศโดยมีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ขาดทุนก่อนภาษี	(4,218.61)	(4,871.96)	(4,312.65)	(4,992.56)
ภาษีคำนวณจากอัตราภาษี				
- ร้อยละ 20	(843.72)	(974.39)	(862.53)	(998.51)
ผลกระทบ				
- ผลการดำเนินงานของบริษัทร่วมสุทธิจากภาษี	0.07	(9.90)	-	-
- รายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี	(6.56)	(17.93)	(6.56)	(17.93)
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถหักภาษี	976.99	90.51	969.83	78.07
- สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่ไม่รับรู้	21.77	647.12	21.77	647.12
- การใช้ขาดทุนทางภาษีที่ผ่านมาซึ่งยังไม่รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	(109.05)	(14.60)	(98.58)	-
- ขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้บันทึกเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	3.12	1,192.28	-	1,191.51
- การปรับปรุงภาษีจากปีก่อน	-	(7.00)	-	(7.00)
ภาษีเงินได้	<u>42.62</u>	<u>906.09</u>	<u>23.93</u>	<u>893.26</u>

ภาษีเงินได้ที่ (ลด) / เพิ่ม ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีดังนี้

	งบการเงินรวม					
	2560			2559		
	ก่อนภาษี	ภาษี (ลด)/เพิ่ม	หลังภาษี	ก่อนภาษี	ภาษี (ลด)/เพิ่ม	หลังภาษี
กำไร(ขาดทุน)จากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม						
ของเงินลงทุนเมื่อขาย(หมายเหตุ 16, 35)	1,445.18	(289.03)	1,156.15	1,082.64	(216.53)	866.11
กำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการ						
ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(116.31)	23.26	(93.05)	69.18	(13.83)	55.35
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	<u>1,328.87</u>	<u>(265.77)</u>	<u>1,063.10</u>	<u>1,151.82</u>	<u>(230.36)</u>	<u>921.46</u>

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	2560			2559		
	ก่อนภาษี	ภาษี (ลด)/เพิ่ม	หลังภาษี	ก่อนภาษี	ภาษี (ลด)/เพิ่ม	หลังภาษี
กำไร(ขาดทุน)จากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม						
ของเงินลงทุนเมื่อขาย(หมายเหตุ 16, 35)	1,445.18	(289.03)	1,156.15	1,082.64	(216.53)	866.11
กำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการ						
ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(116.31)	23.26	(93.05)	69.18	(13.83)	55.35
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	<u>1,328.87</u>	<u>(265.77)</u>	<u>1,063.10</u>	<u>1,151.82</u>	<u>(230.36)</u>	<u>921.46</u>

เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2559 “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 42) พ.ศ.2559” กำหนดให้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอัตราร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป

40 ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายตามลักษณะที่สำคัญ ซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
1) ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย				
ค่าเสื่อมราคาของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์				
- สิทธิประโยชน์ของบริษัท (หมายเหตุ 20)	12,602.45	12,155.25	12,423.06	11,975.46
- สิทธิประโยชน์จากการร่วมดำเนินงานและร่วมลงทุน (หมายเหตุ 21)	217.93	2,776.25	217.93	2,776.25
รวมค่าเสื่อมราคา	<u>12,820.38</u>	<u>14,931.50</u>	<u>12,640.99</u>	<u>14,751.71</u>
การตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน (หมายเหตุ 22)	353.65	453.02	353.56	452.97
รวมทั้งสิ้น	<u>13,174.03</u>	<u>15,384.52</u>	<u>12,994.55</u>	<u>15,204.68</u>

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
2) รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์(หมายเหตุ 20)	555.40	180.88	555.40	180.88
3) (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(21.78)	(1.73)	(21.78)	(1.73)
4) ค่าสอบบัญชี	1.82	3.32	1.50	3.00
5) หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	298.20	912.14	298.20	912.14
6) ค่าเช่าตามสัญญาเช่าดำเนินงาน				
- เครื่องจักร อุปกรณ์ และยานพาหนะ	1,139.79	1,270.43	1,369.80	1,521.35
- ที่ดิน และอาคาร	179.56	190.29	179.56	190.29
รวม	<u>1,319.35</u>	<u>1,460.72</u>	<u>1,549.36</u>	<u>1,711.64</u>
7) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน				
- เงินเดือน ค่าจ้าง และโบนัส	10,068.67	10,785.19	9,308.71	10,099.51
- เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน	1,126.60	1,221.82	1,126.60	1,221.82
- ค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ (หมายเหตุ 33.1)	487.02	457.74	483.18	450.05
- เงินกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน (หมายเหตุ 33.2)	20.44	23.47	20.44	23.47
- ค่าตอบแทนความชอบในการทำงานครบ 25 ปี และ 36 ปี (หมายเหตุ 33.3)	0.77	(32.19)	0.77	(32.19)
- ผลประโยชน์ระยะสั้น - วันลาพักร้อน	8.27	8.99	8.27	8.99
- ค่าตอบแทนพนักงานโครงการเกษียณก่อนอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์	1,028.25	1,439.62	1,028.25	1,439.62
รวม	<u>12,740.02</u>	<u>13,904.64</u>	<u>11,976.22</u>	<u>13,211.27</u>
8) เบี้ยปรับเงินเพิ่มกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม (หมายเหตุ 47)	2,518.99	-	2,518.99	-

ค่าเช่าโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3

ในงบการเงินเฉพาะกิจการได้รวมค่าเช่าโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3 ที่บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด (เอ ซี ที) เป็นผู้ลงทุน ซึ่งได้บันทึกค่าเช่าตามสัญญาข้างต้นเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2554 คณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติให้จ่ายค่าเช่าให้ เอ ซี ที เดือนละ 20.91 ล้านบาท และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2552 เป็นต้นไป ทั้งนี้การทำสัญญา ให้ทำเป็นปีๆ ไป ต่อมาเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2560 บริษัทได้ยกเลิกสัญญาดังกล่าวกับ เอ ซี ที แล้วเนื่องจากหมดสัญญาเช่า

โครงการเกษียณก่อนอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์

เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2559 คณะกรรมการบริษัทมีมติเห็นชอบให้บริษัทดำเนินการโครงการเกษียณก่อนอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ตามข้อตกลงที่บริษัทกำหนดปี 2560 ทั้งนี้บริษัทได้มีประกาศโครงการประจำปี 2560 โดยพนักงานที่จะเข้าร่วมโครงการฯ จะต้องมีความสมัครใจตามที่โครงการฯ กำหนด บริษัทได้เปิดรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการฯ ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม - 28 กุมภาพันธ์ 2560 มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ 534 คน คิดเป็นเงิน 1,028.25 ล้านบาท (ปี 2559 : เข้าร่วมโครงการฯ 790 คน คิดเป็นเงิน 1,439.62 ล้านบาท) และให้พนักงานที่ได้รับอนุมัติตามโครงการฯ พ้นสภาพพนักงานตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2560

ส่วนแบ่งรายได้ นำส่งตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553 ในมาตรา 84 วรรคสาม ระบุว่า เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้รัฐวิสาหกิจนำรายได้จากผลประกอบการในส่วนที่ได้รับในการให้อนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาตามวรรคสองที่รัฐวิสาหกิจได้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ทั้งนี้ไม่ว่าจะได้ดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วน โดยให้หักค่าใช้จ่าย ตามที่กฎหมายกำหนดเหลือเท่าใดให้ส่ง กสทช. เพื่อให้ กสทช. นำส่งเงินจำนวนดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

ตาม พรบ. กสทช. มาตรา 84 วรรคสาม มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2556 - วันที่ 30 กันยายน 2558 ให้บริษัทนำส่งส่วนแบ่งรายได้จากการดำเนินการตามการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาหลังหักค่าใช้จ่ายให้กับ กสทช. ค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาหักลดหย่อนก่อนนำส่งให้ กสทช. ประกอบด้วย

- (1) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเฉพาะในส่วนที่คิดจากฐานรายได้ที่เกิดจากการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา
- (2) ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามนโยบายของรัฐบาล และตามมาตรา 50 เฉพาะส่วนที่คิดจากฐานรายได้ที่เกิดจากอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา
- (3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560 กระทรวงการคลังแจ้งหลักเกณฑ์ในการหักค่าใช้จ่ายตามมาตรา 84 วรรคสาม และวิธีปฏิบัติในการนำส่งส่วนแบ่งรายได้ฯ บริษัทได้คำนวณเงินที่ต้องนำส่งสำนักงาน กสทช. ตามหลักเกณฑ์ใหม่ โดยปี 2556 (12 วัน) ไม่มีรายได้ที่ต้องนำส่ง และเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2560 บริษัทนำส่งส่วนแบ่งรายได้ปี 2557 จำนวน 572.50 ล้านบาท สำหรับปี 2558 ไม่มีส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องนำส่ง ทั้งนี้ได้หักลดหย่อนในส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการให้บริการเพื่อสังคมตามนโยบายรัฐบาล จำนวนเงิน 2,705.54 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

41 กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญด้วยจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกอยู่ในระหว่างปี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ขาดทุนส่วนที่เป็นของบริษัท	(4,258.00)	(5,778.18)	(4,336.58)	(5,885.82)
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกอยู่ในระหว่างปี (หน่วย : ล้านหุ้น)	600	600	600	600
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (หน่วย : บาท)	(7.10)	(9.63)	(7.23)	(9.81)

บริษัทไม่มีการออกหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดในระหว่างปี 2560 และ 2559^{๑๒}

42 เครื่องมือทางการเงิน

สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

เงื่อนไขที่มีอยู่และเงินต้นตามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดครบกำหนดชำระ ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ไม่เกิน 1 ปี	202.89	405.79	202.89	405.79
เกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	-	202.89	-	202.89
	<u>202.89</u>	<u>608.68</u>	<u>202.89</u>	<u>608.68</u>

มูลค่ายุติธรรมสุทธิ

มูลค่ายุติธรรมสุทธิของตราสารอนุพันธ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่เป็นหนี้สิน	<u>35.82</u>	<u>77.33</u>	<u>35.82</u>	<u>77.33</u>

มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศคำนวณโดยใช้อัตราที่กำหนดโดยคู่สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดังกล่าว และถือเสมือนว่าได้ยกเลิกสัญญาเหล่านั้น ณ วันที่ในรายงาน

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Cross Currency Swap : FX Option with Contingent Payment) ในปี 2549 เพื่อเปลี่ยนเงินกู้ยืมสกุลเงินเยนให้เป็นเงินบาท โดยมีข้อผูกพัน คือ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง ซึ่งหมายถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินเยนต่อเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ณ 2 วันทำการก่อนวันชำระหนี้ในแต่ละงวดต่ำกว่า 72.50 บริษัทมีภาระจะต้องจ่ายส่วนเพิ่มตามเงื่อนไขของสัญญา Swap ซึ่งส่วนเพิ่มที่คำนวณได้จะต้องจ่ายชำระพร้อมกับการชำระหนี้งวดปกติอื่นๆ ต่อมาเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2558 The Royal Bank of Scotland plc. ซึ่งเป็นคู่สัญญาของสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ได้โอนย้ายธุรกรรมสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของบริษัทไปยังธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทได้ลงนามในสัญญาการโอนย้ายธุรกรรมเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559 โดยสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่บริษัทมีกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จะไม่มีข้อผูกพันดังกล่าวข้างต้น มีผลทำให้บริษัทไม่มีความเสี่ยงในหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

43 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทถูกควบคุมโดยกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นเพียงผู้เดียวและเป็นผู้ถือหุ้นในลำดับสูงสุดของบริษัท บริษัทได้ดำเนินธุรกิจกับหน่วยงานราชการของรัฐบาลไทยและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้ควบคุมทั้งทางตรงและทางอ้อม (รวมเรียกว่า หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ) หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นลูกค้ารายสำคัญของบริษัท โดยรายการทางธุรกิจกับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจเหล่านี้เป็นไปตามปกติทางธุรกิจ บริษัทได้แสดงยอดรายได้และยอดลูกหนี้กับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นยอดรวม ยกเว้นรายการกับ บมจ.กสท แสดงเป็นรายการแยกต่างหาก เนื่องจากอยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน และดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท

ความสัมพันธ์ที่บริษัทมีกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีการควบคุมร่วมกัน หรือเป็นกิจการที่มีรายการบัญชีกับบริษัท รายการกับบุคคล หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเฉพาะรายการที่บริษัทเป็นผู้ให้บริการผ่านโครงข่ายของบริษัท มีดังนี้

บริษัท

กระทรวงการคลัง
บริษัท กสท จำกัด (มหาชน)
หน่วยงานราชการของรัฐบาลไทยและรัฐวิสาหกิจ
ธนาคารกรุงไทย
ธนาคารอาคารสงเคราะห์
ธนาคารออมสิน
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด
บริษัท ทีโอที เอทส์ซอร์สซิ่ง เซอร์วิส จำกัด
บริษัท เดอะ สपोर्ट คลับ จำกัด
บริษัท โครงข่ายบรอดแบนด์แห่งชาติ
บริษัท เทเลการ์ต จำกัด
บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวอร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด
บริษัท เลนโซดาต้าคอม จำกัด
บริษัท โมไบล์ คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิสเสส จำกัด
บริษัท ทู มัลติมีเดีย จำกัด

ลักษณะความสัมพันธ์

เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้เดียวและเป็นผู้ถือหุ้นในลำดับสูงสุดของบริษัท
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยมีรัฐบาลไทยเป็นผู้ถือหุ้นร่วมกัน
เป็นบริษัทย่อย บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 98.57
เป็นบริษัทย่อย บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 25
เป็นบริษัทย่อย บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 25
เป็นบริษัทย่อย บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 99.9985
เป็นบริษัทร่วม บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 26
เป็นบริษัทร่วม บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 48.12
เป็นบริษัทร่วม บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 49
เป็นบริษัทร่วม บริษัทถือหุ้นโดยตรง ร้อยละ 30
เป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 20

บริษัทมีการซื้อสินค้าและบริการกับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ อาทิเช่น ไฟฟ้า น้ำประปา การเดินทาง (ทางอากาศ รถไฟ รถประจำทาง) เชื้อเพลิง ไปรษณีย์ การเช่าอาคารและที่ดิน เป็นต้น ซึ่งเป็นรายการที่มีเงื่อนไขตามปกติทางธุรกิจ นอกจากนี้ บริษัทยังมีหน้าที่เก็บภาษี ซึ่งรวมถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีหัก ณ ที่จ่าย แทนรัฐบาลไทย โดยบริษัทไม่ได้รับคำตอบแทนจากรัฐบาลไทยในการทำหน้าที่จัดเก็บภาษีดังกล่าว รายละเอียดค่าสินค้าและบริการข้างล่างนี้ที่เกี่ยวกับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้เปิดเผยเฉพาะรายการที่เกิดกับ บมจ.กสท เท่านั้น เนื่องจากไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายและเจ้าหนี้กับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจอื่นทั้งหมดได้ จึงไม่เปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายและเจ้าหนี้กับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจอื่นในงบการเงินนี้

บริษัทมีเงินสด เงินฝากธนาคาร และตัวสัญญาใช้เงินกับธนาคารที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาล ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมี เงินลงทุนในตั๋วเงินคลังของรัฐบาล และพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว และเงินลงทุนเพื่อไถ่ถอนหนี้สินระยะยาว กับธนาคารที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ มีจำนวน 25,053.08 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 16,578.19 ล้านบาท)

บริษัทไม่ได้เปิดเผยรายการกับพนักงาน ผู้บริหาร หรือสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว ของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากบริษัทไม่สามารถหายอดรวมของรายการดังกล่าวที่มีจำนวนมากและหลากหลาย อย่างไรก็ตาม รายการดังกล่าวมีเงื่อนไขตามปกติทางธุรกิจ

บริษัทเชื่อว่าการเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันในหมายเหตุนี้ได้แสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาอย่างพอเพียงแล้ว

รายการต่อไปนี้เป็นรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เฉพาะรายการที่บริษัทเป็นผู้ให้บริการผ่านโครงข่ายของบริษัท

43.1 รายได้จากการให้บริการ

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้จากการให้บริการโทรคมนาคม				
- กระทรวงการคลัง	26.60	30.02	26.60	30.02
- บริษัทย่อย	-	-	0.28	0.51
- บริษัทร่วม	0.71	0.63	0.71	0.63
- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	3.15	4.02	3.15	4.02
หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ	1,803.31	2,060.06	1,803.31	2,060.06
	<u>1,833.77</u>	<u>2,094.73</u>	<u>1,834.05</u>	<u>2,095.24</u>
รายได้จากบริการโทรคมนาคมอื่น				
- กระทรวงการคลัง	12.46	20.15	12.46	20.15
- บริษัทย่อย	-	-	0.03	0.29
- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	43.45	55.03	43.45	55.03
หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ	3,769.27	3,466.22	3,769.27	3,466.22
	<u>3,825.18</u>	<u>3,541.40</u>	<u>3,825.21</u>	<u>3,541.69</u>

43.2 รายได้จากการให้บริการอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
- บริษัทย่อย	-	-	4.69	1.59
- บริษัทร่วม	0.17	0.17	0.15	0.17
	<u>0.17</u>	<u>0.17</u>	<u>4.84</u>	<u>1.76</u>

43.3 รายได้อื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
- บริษัทย่อย	-	-	35.94	7.25
- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	0.70	-	0.70	-
	<u>0.70</u>	<u>-</u>	<u>36.64</u>	<u>7.25</u>

43.4 การซื้อบริการ

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าบริการโทรคมนาคม				
- กระทรวงการคลัง	86.47	89.66	86.47	89.66
- บริษัทย่อย	-	-	1,032.39	816.16
- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	509.59	650.80	509.59	650.80
	<u>596.06</u>	<u>740.46</u>	<u>1,628.45</u>	<u>1,556.62</u>

๑๒

43.5 ยอดค้างชำระที่เกิดจากการซื้อและขายบริการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้กิจการโทรคมนาคม				
- กระทรวงการคลัง	15.33	20.32	15.33	20.32
- บริษัทย่อย	-	-	0.23	0.66
- บริษัทร่วม	4.98	5.23	4.98	5.23
- กิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	587.02	611.76	587.02	611.76
หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ	936.52	1,395.23	936.52	1,395.23
	<u>1,543.85</u>	<u>2,032.54</u>	<u>1,544.08</u>	<u>2,033.20</u>
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(5.10)	(5.65)	(5.10)	(5.65)
	<u>1,538.75</u>	<u>2,026.89</u>	<u>1,538.98</u>	<u>2,027.55</u>
ค่าเช่าที่ดินของราชพัสดุจ่ายล่วงหน้า				
- กระทรวงการคลัง	139.96	152.70	139.96	152.70
เจ้าหนี้การค้า				
- กระทรวงการคลัง	10.54	12.48	10.54	12.48
- บริษัทย่อย	-	-	870.78	583.00
- บริษัทร่วม	0.57	0.57	0.57	0.57
- กิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	4.21	4.16	4.21	4.16
	<u>15.32</u>	<u>17.21</u>	<u>886.10</u>	<u>600.21</u>
เจ้าหนี้อื่น				
- กระทรวงการคลัง	1.77	0.21	1.77	0.21
- บริษัทย่อย	-	-	192.37	104.58
- กิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่น				
บมจ.กสท	360.91	467.03	360.91	467.03
	<u>362.68</u>	<u>467.24</u>	<u>555.05</u>	<u>571.82</u>

43.6 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัทย่อย	-	-	123.39	44.02

43.7 หนี้สินหมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินประกันสัญญา				
- บริษัทย่อย	-	-	2.67	3.18
- บริษัทร่วม	3.01	3.01	3.01	3.01
	<u>3.01</u>	<u>3.01</u>	<u>5.68</u>	<u>6.19</u>

43.8 ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการบริหารสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 สำหรับงบการเงินรวม จำนวน 14,511.73 ล้านบาท และงบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 14,611.64 ล้านบาท ได้รวมค่าตอบแทนผู้บริหารสำคัญ ซึ่งเป็นค่าตอบแทนที่ผู้บริหารสำคัญได้รับหรือพึงได้รับจากบริษัทและกลุ่มบริษัท ซึ่งประกอบด้วยผลประโยชน์ระยะสั้น เช่น เงินเดือน โบนัส เบี้ยประชุม และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นใดที่ได้รับ โดยผู้บริหารสำคัญ หมายถึง คณะกรรมการบริษัท กรรมการผู้จัดการใหญ่ และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่

ค่าตอบแทนผู้บริหารสำคัญมีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ผลประโยชน์ระยะสั้น	44.44	43.08	43.03	42.72
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน				
- โครงการค่าตอบแทนความชอบตามประกาศคณะกรรมการแรงงาน				
รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ	0.72	0.80	0.72	0.80
- โครงการกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์พนักงาน	0.15	0.41	0.15	0.41
รวม	<u>45.31</u>	<u>44.29</u>	<u>43.90</u>	<u>43.93</u>

ค่าใช้จ่ายบริหารอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
- บริษัทย่อย	-	-	289.60	261.79

44 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาวะผูกพัน

44.1 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

44.1.1 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นกรณีคดีสัญญา

บริษัทเป็นจำเลยในคดีสัญญา คดีฐานละเมิด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เป็นจำนวนเงิน 33,427.73 ล้านบาท (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 : 39,064.48 ล้านบาท) ซึ่งมีคดีสำคัญ จำนวนเงิน 29,651.02 ล้านบาท ดังนี้

คดีพิพาทกับ ทู คดีสำคัญประกอบด้วย

- เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2548 ทู ฟ้องต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องค่าเสียหายและค่าส่วนแบ่งรายได้ค่าโทรศัพท์ทางไกลต่างประเทศกรณีเรียกเข้า (Incoming call) โดยอ้างว่าบริษัทคำนวณไม่ถูกต้อง จำนวน 8,407.68 ล้านบาท ต่อมาเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้ยกข้อเรียกร้องของ ทู
- ทู ฟ้องต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องส่วนแบ่งรายได้ค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศที่บริษัทได้รับจาก บมจ.กสท โดยอ้างว่าบริษัทนำหลักเกณฑ์และข้อมูลที่ไม่ถูกต้องมาใช้ในการคำนวณส่วนแบ่งรายได้ให้ ทู ทูทรัพย์ จำนวน 1,968.70 ล้านบาท บริษัทได้ยื่นคำคัดค้านเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2551 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ ต่อมาเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552 ทู ได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางคัดค้านอนุญาโตตุลาการฝ่ายบริษัท ศาลปกครองกลางยกคำร้องคัดค้านอนุญาโตตุลาการของ ทู และ ทู ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์

คดีพิพาทกับ ทีทีแอนด์ที คดีสำคัญประกอบด้วย

- ทีทีแอนด์ที ฟ้องต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องค่าเสียหาย และเรียกร้องส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและค่าดำเนินการการรับแจ้งเหตุขัดข้องและการซ่อมบำรุงรักษาตู้พักปลายทางเพิ่ม โดยอ้างว่าบริษัทผิดสัญญา ร่วมกรรมการ ผิดข้อตกลงการทดสอบตลาดการใช้โทรศัพท์ทางไกลในประเทศ ผิดข้อตกลงแนบท้ายสัญญาเรื่องบริการรับแจ้งเหตุขัดข้องและการซ่อมบำรุงจากตู้พักปลายทางถึงราวกันฟ้า และตกลงกับ บมจ.กสท ลดค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศโดยไม่ได้ตกลงกับ ทีทีแอนด์ที ทำให้ ทีทีแอนด์ที เสียหายและได้รับรายได้ไม่ครบถ้วน เดิมทูทรัพย์ขณะฟ้อง จำนวน 753.48 ล้านบาท ต่อมา ทีทีแอนด์ที แก้ไขทูทรัพย์เป็น 2,598.19 ล้านบาท เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2552 คณะอนุญาโตตุลาการเสียงข้างมากชี้ขาดให้บริษัทชำระเงินให้ ทีทีแอนด์ที จำนวน 2,553.71 ล้านบาท วันที่ 4 ธันวาคม 2552 ฝ่ายกฎหมายของบริษัทและพนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุดได้ยื่นขอเพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าวต่อศาลปกครองกลาง วันที่ 29 ธันวาคม 2553 ทีทีแอนด์ที ยื่นคำร้องขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ วันที่ 29 ธันวาคม 2559 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ วันที่ 20 มกราคม 2560 ทีทีแอนด์ทียื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด วันที่ 14 มิถุนายน 2560 บริษัทขอความอนุเคราะห์อัยการสูงสุดยื่นแก้อุทธรณ์ และพนักงานอัยการยื่นแก้อุทธรณ์แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

คดีพิพาทกรณีบริษัท ทาร์เกต เน็ตเวิร์ค จำกัด (ทาร์เกต) และบริษัท เทเลเมติกส์ จำกัด (เทเลเมติกส์)

- ไตรมาสที่ 3/2551 ทาร์เกต ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลปกครองกลาง กล่าวหาว่าบริษัทผิดสัญญาเช่าเครื่องโทรศัพท์สาธารณะ โดยอ้างว่าบริษัทไม่กำหนดเลขหมายโทรศัพท์ให้ ทาร์เกต ติดตั้งเปิดให้บริการ (กำหนด 10,000 เลขหมายในกำหนด 10 ปี แต่กำหนดให้เพียง 4,675 เลขหมาย เปิดให้บริการ 4,675 เลขหมาย) ทูทรัพย์ตามฟ้อง จำนวน 766.55 ล้านบาท และแก้ไขทูทรัพย์ในภายหลังเป็น 1,974.11 ล้านบาท ประกอบไปด้วย ค่าเสียหาย ค่าขาดประโยชน์ ค่าเช่าเครื่องโทรศัพท์สาธารณะ และดอกเบี้ย ต่อมาเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2559 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาให้ยกฟ้องคำฟ้องดังกล่าว วันที่ 27 ตุลาคม 2559 บริษัทได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด
- เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2553 เทเลเมติกส์ ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลแพ่ง กล่าวหาว่าบริษัทผิดสัญญาเช่าระบบใบแจ้งหนี้และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ ทูทรัพย์ตามฟ้อง จำนวน 3,269.68 ล้านบาท ประกอบด้วย ค่าใช้จำนวนเลขหมาย

เกิน 4 ล้านเลขหมาย ค่าบริหารและดำเนินการใช้ระบบใบแจ้งหนี้เป็นเวลา 57 เดือน ค่าเสียหายจากการใช้โปรแกรมของระบบใบแจ้งหนี้เพิ่มขึ้นเกินกว่าที่กำหนดในสัญญา ค่าเสียหายในการใช้ระบบบรรจุของเกินร้อยละ 40 ตามสัญญา ค่าพัฒนาแก้ไขและปรับปรุงระบบตลอดระยะเวลาที่เช่า ค่าเสียหายทางธุรกิจ และค่าเสียหายที่บริษัทไม่ส่งมอบระบบใบแจ้งหนี้คืนให้ เทลเมติกส์ เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2553 บริษัทได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดี วันที่ 9 ธันวาคม 2553 ศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลปกครองกลาง และเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2559 ศาลปกครองกลางได้พิพากษาให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายเป็นจำนวน 1,055.07 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี วันที่ 10 มิถุนายน 2559 บริษัทได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ขอให้พิจารณาพิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองกลาง โดยพิจารณายกฟ้องคดีดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

คดีพิพาทกรณีบริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC)

- เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2554 DTAC ได้ยื่นฟ้องบริษัท และ โทร ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเรียกให้ชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 โดยเรียกจากบริษัท เป็นจำนวน 5,358.34 ล้านบาท เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 พนักงานอัยการได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดี ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2554 DTAC ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเรียกให้ชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2554 เป็นจำนวน 433.73 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง ต่อมาเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2556 DTAC ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเรียกให้ชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 เป็นจำนวน 201.48 ล้านบาท เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2557 บริษัทได้ยื่นคำให้การต่อศาลปกครองกลาง ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง (หมายเหตุ 45)

คดีพิพาทกรณีบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS)

- เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2556 AIS ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกให้ชำระเงินส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศกับประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2551 จนถึงเดือน กันยายน 2555 โดยเรียกจากบริษัทเป็นจำนวน 1,527.45 ล้านบาท เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2556 พนักงานอัยการได้ยื่นคำคัดค้าน โดยให้เหตุผลในการปฏิเสธการชำระเงิน เนื่องจาก บมจ.กสท ปฏิบัติผิดสัญญาโดยยุติการชำระส่วนแบ่งรายได้ฯ ซึ่งบริษัทจะจ่ายชำระให้กับ AIS ได้ต่อเมื่อได้รับเงินส่วนแบ่งรายได้ฯ ดังกล่าวแล้ว (หมายเหตุ 12.1) เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2560 คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้บริษัทชำระส่วนแบ่งรายได้ฯ จำนวน 1,354.80 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยให้ AIS วันที่ 17 กรกฎาคม 2560 พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง
- เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2533 บริษัทได้ทำสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (สัญญาอนุญาตฯ) ให้ AIS ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ NMT 900 และ GSM มีกำหนด 25 ปี นับแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2533 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 โดย AIS เป็นผู้ลงทุนในเครื่องมือและอุปกรณ์ และจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้บริษัทตามอัตราที่ตกลงกันตามข้อ 30 ซึ่ง AIS ได้ส่งมอบเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวให้เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทแล้ว เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2556 AIS ได้มีหนังสือแจ้งยกเลิกการส่งมอบทรัพย์สินในส่วนของเสาส่งสัญญาณ (Tower) ทั้งหมดจำนวน 13,198 ต้น โดยตีความว่าเสาส่งสัญญาณไม่ใช่เครื่องมือและหรืออุปกรณ์ตามที่ระบุในสัญญาอนุญาตฯ จึงไม่ต้องชำระส่วนแบ่งรายได้ที่เกิดจากการนำเสาส่งสัญญาณไปหาประโยชน์ให้บริษัท วันที่ 12 พฤศจิกายน 2556 บริษัทได้มีหนังสือโต้แย้งและปฏิเสธว่ากรรมสิทธิ์เสาส่งสัญญาณตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทโดยทันทีที่ติดตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้วตามสัญญาอนุญาตฯ ข้อ 4 จึงมีประเด็นโต้แย้งกรรมสิทธิ์เสาส่งสัญญาณและส่วนแบ่งรายได้ค่าร่วมใช้เสาส่งสัญญาณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2557 AIS ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อขอให้ชี้ขาดเรื่องกรรมสิทธิ์เสาส่งสัญญาณ (Tower) และเรียกให้บริษัทจ่ายเงินส่วนแบ่งรายได้ค่าร่วมใช้เสาส่งสัญญาณดังกล่าวที่ได้รับจาก AIS ตั้งแต่ต้นจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557 เป็นจำนวน 516.31 ล้านบาท วันที่ 12 มีนาคม 2558 บริษัทได้ยื่นคำคัดค้านและขอเรียกร้องแย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559 บริษัทได้ยื่นคำคัดค้าน ต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการขอให้ชี้ขาดให้ AIS ส่งมอบเสาส่งสัญญาณ (Tower) ที่ AIS ยังไม่นำส่งอีก จำนวน 1,429 ต้น โดย AIS อ้างว่าเป็นเสาส่งสัญญาณ (Tower) ที่เข้ามาจากบริษัท แฟกซ์โลท จำกัด (FXL) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของ AIS และส่วนที่ยังไม่ส่งมอบ ที่อาจพบภายหลัง โดยบริษัทมีความเชื่อมั่นว่า เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วเสาส่งสัญญาณ (Tower) ที่ AIS ใช้ในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ

900 MHz เป็นรายการอุปกรณ์ที่ต้องนำส่งให้บริษัทตามสัญญาอนุญาตฯ ข้างต้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสถาบัน
อนุญาตโทรคมนาคม

คดีพิพาทกรณีบริษัท จัสมิน ซับมารีน เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (จัสมินฯ)

- เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2534 บริษัทได้ทำสัญญาร่วมลงทุนสร้างโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำ (Submarine Optical Fibre Cable Project) กับบริษัท จัสมิน ซับมารีน เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (จัสมินฯ) มีกำหนดระยะเวลา 20 ปี จัสมินฯ จะได้รับส่วนแบ่งรายได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขภายใต้กรอบสัญญา วิธีการคำนวณรายได้ตามที่กำหนดในสัญญามี 2 วิธี คือ ใช้รายได้จริงที่เกิดจากการเปิดบริการของบริษัท หรือใช้สูตรในการคำนวณรายได้ของบริษัท ในขณะที่การหารายได้จริงจากการเปิดให้บริการยังไม่สามารถทำได้ บริษัทจึงเลือกวิธีการคำนวณรายได้ตามสูตร โดยสงวนสิทธิในการเรียกคืนส่วนที่แตกต่าง หากสามารถตรวจสอบได้ในโอกาสต่อไปว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจริงน้อยกว่ารายได้ที่คำนวณตามสูตร ซึ่ง จัสมินฯ ก็ได้มีหนังสือแจ้งยืนยันที่จะปฏิบัติตามสัญญา และหากบริษัทสามารถตรวจสอบได้ในโอกาสต่อไปว่า รายได้ที่เกิดขึ้นจริงน้อยกว่ารายได้ที่เกิดจากการคำนวณ จัสมินฯ ยินยอมที่จะรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริง

เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2551 บริษัทได้ประชุมร่วมกับ จัสมินฯ และบริษัทได้แจ้งให้ จัสมินฯ ทราบว่า บริษัทสามารถวัดกราฟฟิคได้แล้ว และบริษัทจะใช้วิธีการคำนวณรายได้จริงที่เกิดจากการเปิดบริการจากการตรวจวัดกราฟฟิค โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2551 เป็นต้นไป จัสมินฯ เห็นด้วยว่าการคำนวณส่วนแบ่งรายได้จากการเปิดบริการจริงโดยการวัดกราฟฟิคเป็นแนวทางที่เหมาะสม โดยเริ่มวัดกราฟฟิคตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2552 เป็นต้นไป แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 จัสมินฯ ได้โต้แย้งว่าการวัดกราฟฟิคไม่สมบูรณ์ จึงขอให้บริษัทคำนวณส่วนแบ่งรายได้ตามสูตรการคำนวณเช่นเดิม แต่บริษัทยังคงยืนยันวิธีการคำนวณส่วนแบ่งรายได้ที่เกิดจากการเปิดบริการจริง และได้จ่ายส่วนแบ่งรายได้ที่เกิดขึ้นจากการเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2551 – มิถุนายน 2554 แก่ จัสมินฯ แต่ จัสมินฯ ไม่มารับชำระ และได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาตโทรคมนาคมเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2557 ให้บริษัททำการชำระส่วนแบ่งรายได้ที่คำนวณตามสูตร ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2551 - 3 ตุลาคม 2554 รวมดอกเบี้ย เป็นเงินทั้งสิ้น 3,395.35 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2558 บริษัทได้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการเพื่อต่อสู้คดีแทน โดยได้ยื่นคำคัดค้านไปยังสถาบันอนุญาตโทรคมนาคมเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2558 ทั้งนี้ฝ่ายกฎหมายของบริษัทเชื่อมั่นว่าบริษัทไม่มีภาระที่ต้องชำระส่วนแบ่งรายได้ตามคำฟ้องแต่อย่างใด

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559 บริษัทได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสำนักงานอนุญาตโทรคมนาคม เรียกร้องให้ จัสมินฯ ชำระส่วนแบ่งรายได้ที่ได้รับเกินไปคืนให้กับบริษัท พร้อมกับให้ชำระค่าเสียหายที่บริษัทต้องช่อมูลกรรมเองเนื่องจาก จัสมินฯ ไม่ดูแลซ่อมแซมบำรุงรักษาโครงข่ายให้บริษัทให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และค่าเสียโอกาสในการประกอบธุรกิจ พร้อมดอกเบี้ย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 9,931.02 ล้านบาท

นอกจากนี้ในการต่อสู้คดีอื่นๆ สำนักงานกฎหมายของบริษัทได้ดำเนินการทั้งพยานบุคคล และพยานเอกสารอย่างครบถ้วน มิได้มีการเสียเปรียบในรูปคดี ดังนั้น บริษัทจึงเชื่อมั่นว่าไม่มีเหตุที่ต้องชดเชยค่าเสียหายตามจำนวนที่ฟ้อง และไม่ได้บันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในงบการเงินนี้ แต่ทั้งนี้ผลของคดีขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาลเป็นสำคัญ

44.1.2 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นกรณีภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12.1 บริษัทไม่ได้บันทึกค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ซึ่งอาจเกิดจากรายได้ ค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ที่เป็นกรณีพิพาทกับ บมจ.กสท และบริษัทเอกชนคู่สัญญาของ บมจ.กสท ในส่วนที่บริษัทยังไม่ได้บันทึกเป็นรายได้ในงบการเงินนี้ อย่างไรก็ตาม บริษัทได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง ว่ากรมสรรพากรแจ้งว่าหากบริษัทได้มีการให้บริการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่กับคู่สัญญาตามสัญญาให้บริการเชื่อมโยงโครงข่ายดังกล่าวแล้ว บริษัทย่อมมีสิทธิเรียกร้องในหนี้ค่าบริการที่เกิดขึ้น แม้ว่าบริษัทยังไม่ได้รับรู้รายได้ค่าเชื่อมโยงเนื่องจากยังเป็นข้อพิพาทกับคู่สัญญาก็ตาม บริษัทต้องนำรายได้ค่าเชื่อมโยงดังกล่าวมาคำนวณเป็นรายได้ของบริษัท ตามมาตรา 65 วรรค 2 แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับข้อ 2 ของคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทบ.1/2528 เรื่อง การใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2528 ต่อมาเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2555 สำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ กรมสรรพากร ได้ตอบข้อหารือของบริษัทเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลกรณีรายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Access Charge) ที่บริษัทไม่ได้รับรู้รายได้ข้างต้น

สรุปได้ว่าหากบริษัทมีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะทำให้สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ และไม่อาจกำหนดจำนวนหนี้ที่แน่นอนได้ บริษัทก็ไม่ได้นำค่าเชื่อมโยงโครงข่ายดังกล่าวมารวมคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร

44.1.3 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นกรณีค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2553 กสทช. มีหนังสือแจ้งมายังบริษัทเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ และค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมที่เพิ่มขึ้นของเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษที่บริษัทจัดสรรให้รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน จำนวน 137 เลขหมายระหว่างเดือนสิงหาคม 2548 ถึงเดือนสิงหาคม 2551 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 656.51 ล้านบาท ซึ่งการเรียกเก็บดังกล่าว กสทช. อ้างว่าเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว และหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ อย่างไรก็ตามผู้บริหารของบริษัทมีความเห็นว่าบริษัทไม่ต้องจ่ายชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าว เนื่องจากบริษัทได้นำส่งรายละเอียดข้อมูลของผู้ใช้บริการเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษทั้งหมดให้กับ กสทช. ทราบแล้ว กสทช. จึงควรเป็นผู้ดำเนินการจัดการและบริหารเลขหมายโทรคมนาคมแทนบริษัท รวมทั้งดำเนินการแจ้งและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษโดยตรงจากผู้ใช้บริการเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ และบริษัทได้ทำหนังสือแจ้งตอบปฏิเสธการชำระเงินต่อ กสทช. และเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2554 บริษัทได้ฟ้อง กสทช. เพื่อเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ กสทช. บังคับให้บริษัทชำระเงินค่าเลขหมายโทรคมนาคมดังกล่าว เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2557 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกฟ้องของบริษัท บริษัทจึงได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2558 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2558 กสทช. ได้ยื่นเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กยพ.) เป็นผู้พิจารณาเนื่องจากเป็นคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐ และ กยพ. ได้มีหนังสือถึงบริษัทเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 ให้เข้าชี้แจงและทำคำชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมส่งมอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการภายในวันที่ 22 กันยายน 2558 เพื่อขอตรวจสอบข้อเท็จจริงและเอกสารให้ได้ข้อยุติก่อนทำคำวินิจฉัย ซึ่งต่อมา กยพ. ได้ส่งเรื่องคืน กสทช. เนื่องจากข้อพิพาทอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ดังนั้น บริษัทจึงไม่ได้บันทึกหนี้สินสำหรับค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษที่ถูกเรียกเก็บดังกล่าวไว้ในงบการเงินนี้

44.1.4 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นกรณีค่าธรรมเนียม USO ปี 2554

กสทช. มีหนังสือแจ้งมายังบริษัทเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2558 เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม USO ย้อนหลังของปี 2554 (1 มกราคม 2554 - 30 พฤษภาคม 2555) กรณีผู้รับใบอนุญาตแบบที่ 2 ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเองและแบบที่ 3 บริษัทมีความเห็นว่าในระยะเวลาดังกล่าว กสทช. ไม่ได้กำหนดแผนการจัดให้มีการบริการ USO รวมทั้งไม่ได้กำหนดอัตราที่ต้องนำส่งให้กับกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 บริษัทมีหนังสือถึง กสทช. เพื่อขอยกเลิกการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว วันที่ 3 ตุลาคม 2559 บริษัทได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางให้ยกเลิกมติและคำสั่ง กสทช. กรณีให้บริษัทนำส่งรายได้ค่าธรรมเนียม USO ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง บริษัทจึงยังไม่รับรู้หนี้สินรายการนี้ ซึ่งเบื้องต้นคำนวณได้ประมาณ 2,082.50 ล้านบาท

44.2 ภาระผูกพัน

44.2.1 ภาระผูกพันรายจ่ายฝ่ายทุน

รายจ่ายฝ่ายทุนที่ถือเป็นภาระผูกพัน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ยังไม่เข้าเงื่อนไขรับรู้เป็นหนี้สินในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	756.15	690.92	756.15	690.92

44.2.2 ภาวะผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน - กรณีที่บริษัทเป็นผู้เช่า

จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภายใน 1 ปี	135.23	711.41	135.23	711.41
เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	41.63	1,875.63	41.63	1,875.63
	<u>176.86</u>	<u>2,587.04</u>	<u>176.86</u>	<u>2,587.04</u>

45 ข้อพิพาทกรณีการเชื่อมต่อโครงข่าย

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 กสทช. มีคำชี้ขาดข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับ DTAC ที่ 1/2550 โดยให้บริษัทเข้าร่วมเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับ DTAC ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่รับคำชี้ขาด และต้องเจรจาทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เริ่มต้นเจรจา หากบริษัทไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดดังกล่าว ย่อมเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม 2544 ซึ่ง กสทช. อาจมีคำสั่งบังคับทางปกครอง ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544 ได้ต่อไป ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการต่อสู้ทางกฎหมายมาโดยตลอดตามรายละเอียดที่กล่าวไว้ในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 กสทช. ได้แจ้งให้บริษัทชำระค่าปรับวันละ 60,000 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งครบถ้วนโดยการเข้าร่วมเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายกับ DTAC ซึ่งเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 บริษัทได้ทำหนังสือแจ้งให้ DTAC เข้าหารือเพื่อเจรจาทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับบริษัท และได้จ่ายค่าปรับตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 จนถึงวันที่ 7 พฤษภาคม 2551 ให้แก่ กสทช. แล้ว อย่างไรก็ตามบริษัทยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลงในการเจรจากับ DTAC ได้ และเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2551 DTAC ได้ทำหนังสือถึง กสทช. เพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดเงื่อนไขที่ตกลงไม่ได้ดังกล่าว โดยมีข้อเรียกร้องข้อหนึ่งให้เลขาธิการ กสทช. พิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองในอัตราวันละ 60,000 บาท ให้บริษัทชำระต่อไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของ กสทช. (ถ้ามี) ครบถ้วน เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2551 กสทช. ชี้ขาดให้บริษัททำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายกับ DTAC ให้ครอบคลุมเลขหมายโทรคมนาคมทั้งหมดที่ DTAC มีสิทธิในการนำออกให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมาย ขณะนี้ยังไม่มีความคืบหน้าเกี่ยวกับการทำสัญญา

เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2553 เลขาธิการ กสทช. ได้มีหนังสือเตือนให้บริษัทดำเนินการตามคำชี้ขาดข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ 4/2551 ของ กสทช. โดยการเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับ DTAC ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นกำหนดแล้วหากไม่ปฏิบัติตามเลขาธิการ กสทช. จะใช้อำนาจตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 กำหนดให้บริษัทชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราวันละ 20,000 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2553 เลขาธิการ กสทช. มีหนังสือแจ้งมติคณะกรรมการ กสทช. ให้บริษัทเข้าร่วมเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน หากบริษัทจะโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลาง ขณะนี้บริษัทได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2553 ซึ่ง กสทช. ยื่นคำให้การและบริษัทยื่นคำคัดค้านคำให้การแล้ว และเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2555 ศาลปกครองกลางได้พิพากษายกฟ้องคำฟ้องของบริษัท บริษัทจึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2555 ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของศาลปกครองสูงสุด เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556 กสทช. ได้แจ้งให้บริษัทปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกรณีไม่เข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับ DTAC โดยอ้างคำพิพากษาของศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2555 ข้างต้น และกำหนดค่าปรับทางปกครองในอัตราวันละ 20,000 บาท จนกว่าบริษัทจะเข้าทำสัญญาแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2556 บริษัทได้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าวต่อ กสทช. วันที่ 18 สิงหาคม 2557 บริษัทได้ยื่นคำร้องขอบรรเทาทุกข์การบังคับตามคำสั่งหรือกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2554 DTAC ได้ยื่นฟ้องบริษัท และ ทรู ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเรียกบริษัท และ ทรู ให้ชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 โดยเรียกจากบริษัทเป็นจำนวน 5,358.34 ล้านบาท ซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำให้การ

เพื่อต่อสู้คดีแล้วเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง และเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2554 DTAC ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเรียกให้ชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2554 เป็นจำนวน 433.73 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง ต่อมาเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2556 DTAC ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเรียกให้ชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 เป็นจำนวน 201.48 ล้านบาท เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2557 บริษัทได้ยื่นคำให้การต่อศาลปกครองกลางแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง (หมายเหตุ 44.1.1)

46 ข้อพิพาทกับ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีคดีความที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ดังนี้

46.1 กรณีบริษัทเป็นโจทก์ฟ้อง AIS ดังนี้

- กรณีผิดสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (สัญญาอนุญาตฯ) กรณีส่งผลประโยชน์ที่ไม่ครบตามสัญญา ตั้งแต่ มกราคม 2546 - 2550 ทุนทรัพย์ จำนวน 31,462.51 ล้านบาท เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยกอุทธรณ์ของบริษัท (หมายเหตุ 12.3)
- กรณีผิดสัญญาอนุญาตฯ เรียกร้องให้ชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนของรายได้จากการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมพร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มของปีดำเนินการที่ 17 - 25 ทุนทรัพย์ จำนวน 36,741.73 ล้านบาท (หมายเหตุ 12.3)
- กรณีฟ้องให้ AIS หยุดดำเนินการถ่ายโอนลูกค้าจากระบบ AIS 900 MHz เป็นโครงข่าย AWN 2100 MHz เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2557 บริษัทได้ยื่นเสนอข้อเรียกร้องต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการขอให้คณะอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดให้ AIS หยุดการกระทำที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายอนุญาตให้ดำเนินการ พร้อมทั้งเรียกร้องให้ AIS จ่ายค่าเสียหายหรือชดใช้เงิน ทุนทรัพย์ 9,126.02 ล้านบาท ต่อมาได้เปลี่ยนทุนทรัพย์เป็น 41,116.31 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี รวมถึงชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ
- กรณีผิดสัญญาอนุญาตฯ โดยไม่ทำสัญญาเช่าสถานที่ต่อเนื่องหลังสัญญาอนุญาตฯ สิ้นสุดลง ซึ่งกำหนดให้ AIS ดำเนินการจัดหาสถานที่และทำสัญญาเช่าสถานที่เพื่อติดตั้งอุปกรณ์ตามสัญญาอนุญาตฯ ต่อเนื่องไปอีก 2 ปี หลังจากที่สัญญาอนุญาตฯ สิ้นสุดลง ซึ่ง AIS ไม่ได้ดำเนินการขยายระยะเวลาการเช่าดังกล่าว และเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 บริษัทได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ ทุนทรัพย์ จำนวน 1,910.84 ล้านบาท
- กรณี AIS ไม่ยินยอมชำระค่าร่วมใช้เสาอากาศของบริษัทปี 2557 - 2558 ตามอัตราค่าบริการใหม่ โดยบริษัทได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่าหรือใช้พื้นที่และทรัพย์สิน ซึ่งได้แจ้งให้ AIS ทราบว่ามีกรเปลี่ยนแปลงอัตราดังกล่าวเป็นหนังสือล่วงหน้าตามสัญญาอนุญาตฯ ที่ระบุไว้ แต่ AIS เพิกเฉยไม่ชำระค่าร่วมใช้เสาอากาศให้ครบถ้วนตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดังกล่าว จึงเป็นการผิดสัญญาอนุญาตฯ ต่อบริษัท เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2558 บริษัทยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลาง ทุนทรัพย์ จำนวน 79.04 ล้านบาท
- กรณี AIS แกะไขสัญญาอนุญาตฯ ครั้งที่ 6 และครั้งที่ 7 สืบเนื่องมาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บริษัทแจ้งให้ AIS จ่ายส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้า (Pre paid card) และจ่ายส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กรณีอนุญาตให้ใช้เครือข่ายร่วม (Roaming) ระหว่างผู้ให้บริการรายอื่น ให้เป็นไปตามสัญญาหลัก และเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2558 ได้ยื่นเสนอข้อพิพาทกับสถาบันอนุญาโตตุลาการ ทุนทรัพย์ จำนวน 62,773.95 ล้านบาท

๑๒

- กรณี AWN ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของ AIS ไม่ชำระเงินค่าเช่าเครื่องและอุปกรณ์โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 900 MHz (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 - 30 มิถุนายน 2559) เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2560 บริษัทได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง ทุนทรัพย์ จำนวน 575.49 ล้านบาท ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง (หมายเหตุ 12.1)

46.2 กรณี AIS เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท ดังนี้

- กรณีบริษัทไม่มีสิทธิเรียกร้องให้ AIS ชำระเงินจำนวน 17,803.38 ล้านบาท และห้ามมิให้บริษัทเรียกร้องเงินใดๆ จากธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาและหนังสือค้ำประกันรายได้ขั้นต่ำของปีที่ 17 - 20 (หมายเหตุ 12.3)
- กรณีให้อนุญาตต่อตุลาการชี้ขาดให้บริษัทคืนหนังสือค้ำประกันปีที่ 17 - 21 ทุนทรัพย์ 106.98 ล้านบาท
- กรณีให้บริษัทชำระเงินส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศกับประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ทุนทรัพย์ จำนวน 1,527.45 ล้านบาท (หมายเหตุ 44.1.1)
- กรณีให้สถาบันอนุญาตต่อตุลาการชี้ขาดเรื่องกรรมสิทธิ์ในเสาส่งสัญญาณ (Tower) และเรียกร้องให้บริษัทจ่ายค่าส่วนแบ่งรายได้ค่าร่วมใช้เสาพร้อมดอกเบี้ย ทุนทรัพย์ จำนวน 516.31 ล้านบาท (หมายเหตุ 44.1.1)

47 เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างปี

- ทิที่แอนด์ที ยื่นคำเสนอข้อพิพาทฟ้องต่อสถาบันอนุญาตต่อตุลาการ โดยอ้างว่าบริษัทนำและอนุญาตให้บุคคลอื่นนำบริการพิเศษ มาผ่านโครงข่ายของ ทิที่แอนด์ที จึงเรียกร้องค่า Access Charge เดิมทุนทรัพย์ขณะฟ้อง จำนวน 28,000 ล้านบาท และแก้ไขทุนทรัพย์ในภายหลังเป็น 23,777.99 ล้านบาท เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2551 คณะอนุญาตต่อตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้บริษัทชำระเงินให้ ทิที่แอนด์ที ตั้งแต่ปี 2536 จนถึงเดือนมีนาคม 2548 เป็นจำนวน 23,777.99 ล้านบาท กับผลประโยชน์ตอบแทนจากบริการพิเศษ นับจากวันที่ 1 เมษายน 2548 เป็นต้นไปจนครบกำหนดเวลาตามสัญญา พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ MLR + 1 ของอัตราเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ของเงินจำนวนดังกล่าว นับแต่วันที่ 8 เมษายน 2548 จนกว่าบริษัทจะชำระเสร็จสิ้น ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2551 ทิที่แอนด์ที ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตต่อตุลาการข้างต้น ศาลแพ่งมีความเห็นว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลปกครองจึงโอนคดีไปยังศาลปกครองกลาง และเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ฝ่ายกฎหมายของบริษัท และพนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุดได้ยื่นขอเพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าวต่อศาลปกครองกลางแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2559 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาตต่อตุลาการ และปฏิเสธการขอบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตต่อตุลาการ ทิที่แอนด์ที ไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว และศาลปกครองกลางได้มีหนังสือรับรองคดีถึงที่สุดแล้ว เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560
- ในไตรมาสที่ 4/2550 บริษัท ไทยอีเลคทริกคอร์ปอเรชั่น จำกัด (ไทยอีเลคทริก) ได้ยื่นฟ้องบริษัทต่อศาลแพ่ง กล่าวหาว่าบริษัทผิดสัญญาเช่าเครื่องโทรศัพท์สาธารณะ โดยอ้างว่าบริษัทไม่กำหนดเลขหมายโทรศัพท์ให้ ไทยอีเลคทริก ติดตั้งเปิดให้บริการ (กำหนด 10,000 เลขหมายในกำหนด 10 ปี แต่กำหนดให้เพียง 4,217 เลขหมาย เปิดให้บริการ 3,269 เลขหมาย) ทุนทรัพย์ตามฟ้อง จำนวน 2,780.06 ล้านบาท ประกอบไปด้วย ค่าเสียหาย ค่าขาดประโยชน์ ค่าเช่าเครื่องโทรศัพท์สาธารณะ และ ดอกเบี้ย ต่อมาศาลแพ่งและศาลปกครองกลางมีความเห็นว่าสัญญาเช่าเครื่องโทรศัพท์สาธารณะนี้เป็นสัญญาทางปกครอง อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลปกครอง ศาลแพ่งจึงมีคำสั่ง ให้โอนคดี ไปยังศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2551 และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2555 ศาลปกครองกลางพิพากษาให้บริษัทชำระเงินจำนวน 0.74 ล้านบาท ให้ไทยอีเลคทริก เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2555 พนักงานอัยการได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2560 ศาลปกครองกลางได้อ่านคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง
- กรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเกิดจากการนำส่งส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายหลังหักภาษีสรรพสามิตแล้ว คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 ได้เห็นชอบแนวทางดำเนินการเพื่อหักค่าภาษีสรรพสามิตออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่คู่สัญญาจะต้องนำส่งให้คู่สัญญาภาครัฐ ตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอ ดังนั้น AIS_๒

จึงได้นำส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้บริการในจำนวนที่หักภาษีสรรพสามิตแล้ว ซึ่งรายรับจากส่วนแบ่งรายได้ดังกล่าวบริษัทได้คำนวณนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามฐานภาษีรายรับที่ได้รับจริง ภายหลังจากหักภาษีสรรพสามิต โดยบริษัทได้หารือแนวทางปฏิบัติกับกรมสรรพากรในขณะนั้นแล้ว อย่างไรก็ตามระหว่างงวดปี 2550 กรมสรรพากรได้แจ้งว่าบริษัทต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่ถูกหักจากส่วนแบ่งรายได้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2546 - เดือนพฤศจิกายน 2550 ซึ่งคำนวณเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มได้เป็นจำนวน 2,202.38 ล้านบาท และบริษัทยังมีภาระเบี่ยปรับและเงินเพิ่มสิ้นสุดถึงวันที่ชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวนประมาณ 3,152.05 ล้านบาท ซึ่งกรมสรรพากรนำไปหักกลบกับภาษีซื้อที่บริษัทขอคืนจำนวน 322.80 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 108.52 ล้านบาท เบี่ยปรับและเงินเพิ่มจำนวน 214.28 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2551 คณะกรรมการบริษัทมีมติให้ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกประเมินส่วนที่เหลือจำนวน 2,093.86 ล้านบาท (2,202.38 - 108.52) เพื่อเป็นการลดภาระเงินเพิ่ม พร้อมทั้งให้บริษัทยื่นอุทธรณ์ และนำที่ดินและอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน จำนวน 2,951.67 ล้านบาท (หมายเหตุ 19, 20) ไปจดทะเบียนจำนองเพื่อเป็นหลักประกันในการขอทุเลาการเสียภาษีในส่วนของเบี่ยปรับและเงินเพิ่ม ซึ่งบริษัทได้ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 2,093.86 ล้านบาท ในเดือนกันยายน 2551 และได้รับอนุมัติในการทุเลาการเสียภาษีเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2551 แม้ว่าฝ่ายบริหารของบริษัทมีความเห็นว่าบริษัทปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีและบริษัทไม่จำเป็นต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มนี้ต่อกรมสรรพากร แต่เนื่องจากบริษัทมีความไม่แน่นอนในการที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่จ่ายไปแล้วคืน และบันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนจำนวน 322.80 ล้านบาท โดยแสดงรวมอยู่ในใบสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น และได้ตั้งค่าเผื่อภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนทั้งจำนวนแล้ว (หมายเหตุ 15) อย่างไรก็ตามบริษัทยังมีภาระเบี่ยปรับและเงินเพิ่มในส่วนที่เหลืออีกประมาณ 2,937.77 ล้านบาท (3,152.05 - 214.28) เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 บริษัทได้รับแจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ข้างต้นจากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งได้วินิจฉัยยืนตามการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินกรมสรรพากร ต่อมาเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2554 บริษัทได้ยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางเพื่อเพิกถอนการประเมินภาษีอากรและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และให้คืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม เบี่ยปรับ และเงินเพิ่ม พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย รวมทุนทรัพย์ 5,356.58 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555 ศาลภาษีอากรกลางได้มีคำพิพากษายกฟ้องคดีที่บริษัทฟ้องกรมสรรพากร กรณีมีคำสั่งประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2556 บริษัทได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยศาลนัดฟังคำพิพากษาในวันที่ 26 มิถุนายน 2560 โดยศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลภาษีอากรกลาง ดังนั้นบริษัทจึงบันทึกรายการหนี้สินสำหรับเบี่ยปรับและเงินเพิ่ม จำนวน 2,518.99 ล้านบาท (หมายเหตุ 5) และบันทึกกลับรายการค่าเผื่อภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนจำนวน 322.80 ล้านบาท ในงบการเงินไตรมาสที่ 2/2560

- เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2533 บริษัท รพท. และบริษัท คอม-ลิงค์ จำกัด (คอมลิงค์ฯ) ได้ทำสัญญาร่วมลงทุนจัดตั้งโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงตามเส้นทางรถไฟ (Fibre Optic Cable Transmission System) เพื่อเป็นข่ายรองรับวงจรถางไกล และเป็นข่ายสำรองฉุกเฉินของบริษัท และเพื่อให้ รพท. ใช้เป็นระบบสื่อสารสัญญาณควบคุมการเดินรถ และเป็นระบบคมนาคมสำหรับการบริการงานภายในสำหรับ รพท. มีกำหนดเวลา 20 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2534 - 31 มีนาคม 2554 โดยบริษัทได้จ่ายเงินส่วนแบ่งรายได้ตามข้อตกลงในสัญญาร่วมลงทุนฯ ครบถ้วนแล้วเป็นจำนวนเงิน 27,294.57 ล้านบาท โดยชำระเป็นเงินงวดสุดท้ายในเดือนตุลาคม 2551 ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนสิ้นสุดอายุสัญญา (อายุสัญญาสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2554) ต่อมาคอมลิงค์ฯ ได้ส่งหนังสือเรียกให้บริษัทชำระส่วนแบ่งรายได้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2551 - มีนาคม 2554 อีก ซึ่งคอมลิงค์ฯ ไม่มีสิทธิเรียกร้องให้บริษัทชำระเงินในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอีกแต่อย่างใด และเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559 คอมลิงค์ฯ ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการให้บริษัททำการชำระส่วนแบ่งรายได้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2551 - มีนาคม 2554 จำนวน 1,093.44 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้นดังกล่าว และเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2559 บริษัทได้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการเพื่อต่อสู้คดีแทน โดยได้ยื่นคำคัดค้านไปยังสถาบันอนุญาโตตุลาการ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2559 ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2560 สำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือแจ้งผลคดีว่า คอมลิงค์ฯ ขอถอนคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2560 และวันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 สถาบันอนุญาโตตุลาการอนุญาตให้คอมลิงค์ฯ ถอนข้อเรียกร้อง และให้จำหน่ายข้อพิพาทออกจากสารบบความ

๑๒

48 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลาที่รายงาน

เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561 บริษัท และบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) พร้อมบริษัทในเครือ ได้ลงนามในสัญญาเช่าเครื่องและอุปกรณ์เพื่อให้บริการโทรคมนาคม และสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ (Roaming Agreement)

เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2561 บริษัท และกลุ่มบริษัท ดีแทค ไตรเนต ได้ลงนามในสัญญาเช่าเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม และสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ (Roaming Agreement)

49 การอนุมัติงบการเงิน

คณะกรรมการบริษัทอนุมัติให้ออกงบการเงินในวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 ^{๑๒}
